

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO

OKTOBER - MESEC DROGE V DOLENJKI

bar caffè vak. 500 g	883,70	724,40 SIT
kokošja pašteta 100 g	141,50	98,80 SIT
čaj šipek filter 60 g	220,10	159,70 SIT
majoneza THOMY 630 g	770,30	595,30 SIT
bren 150 g	196,60	142,10 SIT
sol mleta 1/1 PVC	62,80	49,20 SIT

DOLENJSKI LIST

Št. 41 (2616), leto L • Novo mesto, četrtek, 14. oktobra 1999 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

Letos že drugič Dan kakovosti

Za družbe iz Dolenjske in Bele krajine

OTOČEC - Prihodno sredo, 20. oktobra, bo dolenjsko in belokranjsko gospodarstvo stopilo korak bližje h kakovosti. Ta dan namreč Odbor za kakovost pri območni gospodarski zbornici že drugič pripravlja Dan kakovosti. K sodelovanju so povabili vodilne in vodstvene delavce v gospodarstvu ali negospodarstvu na območju regije, še posebej pa tistih družb, ki se ponajso s certifikati kakovosti ali se potegujejo za priznanja za poslovno odličnost. Organizatorji prosijo udeležence, da se prijavijo do 18. oktobra. Dan kakovosti je brezplačen, vsi udeleženci pa bodo prejeli tudi zbornik referatov.

V uvodnem delu, ki se bo začel ob 9. uri v hotelu Šport na Otočcu, bo udeležencem spregovoril predsednik Gospodarske zbornice Slovenije mag. Joško Čuk, uvodni referat pa bo imel dr. Janez Gabrijelič. V nadaljevanju bodo o izkušnjah pri uvajanju kakovosti v svojih podjetjih govorili direktorji Adrie Mobil, Laboda, Bramaca, Novolesa in Iskre Kondenzatorji, pozneje pa bo beseda tekla še o kakovosti v negospodarstvu.

B. D. G.

BELOKRANJSKA KULTURNA DEDIŠČINA - Na otvoritvi so zaigrali viniški tamburaši, o razstavi Mesto pod mestom pa je govoril vodja arheoloških izkopavanj dr. Phil Mason (na sliki desno).

VSE ZA UREDITEV GROBOV

Prodajni center VRT

Agroservis Novo mesto

- mačehe • krizanteme v loncu •
- trajnice • zemlja • pesek •
- sveče • aranžerske gobe •

Lepo vabljeni od 7. do 18. ure, ob sobotah in v nedeljo 31. oktobra do 12. ure.

Tel.: 068/ 393 01 09, 393 01 00

KZ Krka z.o.o. Novo mesto

JOŽICA DORNIŽ
v. d. ODGOVORNE
UREDNIKE
DOLENJSKEGA LISTA

NOVO MESTO - Nenadna smrt Marjana Legana, ki je bil pred slabega pol leta vnovič imenovan za odgovornega urednika Dolenjskega lista s štiriletnim mandatom, je povzročila veliko vrzel v uredništvu. Ob poprejšnjem mnenju uredništva je direktor družbe Dolenjski list za vršilko dolžnosti odgovorne urednice časnika Dolenjski list imenoval Jožico Dornič, dipl. novinarko. Dorničeva se je v osmih letih novinarskega dela izkazala kot vestna poročevalka in pronicljiva komentarka, posebej tankočutno pa se je lotevala prispevkov o ljudeh v socialnih stiskah.

PREDRL GUMI

NOVO MESTO - Neznaneec je v noči na 10. september na parkirnem prostoru na Seidlovi cesti na osebni avtu znamke Opel Astra z ostrim predmetom predrl obe prednji pnevmatiki. Okulistika, d.o.o., s sedežem v Slovenj Gradcu je oškodovana za okrog 25 tisoč tolarjev.

KUČAN IN BLAGNETOVA OBIRALA JABOLKA - Pretekli ponedeljek popoldne je uredništvo Kmečkega glasa v okviru akcije Znani Slovenci in kmečka opravila - v dvoje je lepše povabilo na željo bralcev k obiranju jabolk v sadovnjaku Cirila Brečka na Homu nad Senjanzem Heleno Blagone - Zaman in Milana Kučana. V pol ure sta v sadovnjaku, kjer je povprečni pridelek 400 ton jabolk, obirala 400 kg jabolka. Seveda sta jima pomagali tudi Brečkovi, poleg gospodarja še žena Alenka, ter sinovi Ciril, Toni in Gregor. Po pranju jabolk sta jih gosta še zmelala v sok. Na pogovoru, ki ga je povezoval direktor ČZD Kmečki glas Boris Dolničar, sta znana Slovenca številnim obiskovalcem povedala marsikakšno zanimivo in duhovito misel. (Foto: Pavel Perc)

Ni prihodnosti brez enakopravnosti

Dobriški sporočili žensk od včeraj in danes - Za demokratično državo nesprejemljivo zapostavljanje žensk - Govorila Danica Simšič - 1500 udeležencev srečanja

DOBRNIČ - Ključno sporočilo Dobriča, žensk, zbranih v tem suhokrajinskem kraju oktobra 1943 ob 1. kongresu Slovenske protifašistične ženske zveze, je bilo: ne obupati in ne se vdati. Prihodnost je samo v skupni odločnosti in vztrajnosti!

Nekdanja poslanka Danica Simšič, slavnostna govornica na srečanju, ki se ga je preteklo nedeljo v lepem, sončnem vremenu udeležilo okrog 1500 žensk in drugih obiskovalcev, je zato sklenila svoj govor, naj bo sporočilo letošnjega Dobriča: "Prihodnost države je samo v enakopravnem sožitju žensk in moških, v enakih pravicah in možnostih ter spoštovanju različnosti. Demokratična država brez dejanske enakopravnosti ženske nima prihodnosti!"

Slovenski ženski nikoli v zgodovini ni bila nobena stvar podarjena. Svoje pravice in položaj v družbi so si vselej morale izboriti. Same in s pomočjo tistih moških kolegov, ki so se zavedali dejstva, da je družba lahko v razumnem ravnovesju le, če se ženski in moški pogled na reševanje problemov neke v zlati sredini ujmeta.

Takrat, ko se je 16. in 17. oktobra 1943 zbralo v Dobriču 219 žensk iz različnih krajev okupi-

ske Slovenije, partizank, ilegalnih, meščank, izobraženek, delavk in kmetic, niso spraševale in se opredeljevale po političnem ali ver-

DOBRNIČ ZA ENAKOPRAVNOST - Zbrani množici je kleno spregovorila Danica Simšič, pozdravili pa so jo tudi trebanjski župan Ciril Pungartnik, predsednik sveta KS Dobrič Silvester Perpar, podpredsednik ZB NOV Stane Komar in Štefka Kučan. Ženice iz Žirov so podarile čipko predsedniku pripravljalnega odbora Tonetu Žibertu, za kulturni spored pa so poskrbeli trebanjski godbeniki, upokojenski pevski zbor Odmev iz Kočevja in Zvonka Falkner. (Foto: P. Perc)

DANES OKTOGLA MIZA O VERIGI NA SAVI

LJUBLJANA - Gradnji hidroelektrarn na spodnjem toku reke Save zadnje čase slabo kaže, saj sta vladna pogajalska skupina in slovensko-avstrijska družba Sava, ki je koncesionar za gradnjo verige na Savi, pretekli četrtek po pogajanjih ostali vsaka na svojem bregu. Kot je dejal državni sekretar, je avstrijski partner zahteval zagotovilo, da bo vlada 30 let odkupovala elektriko po ceni, ki jo bodo sproti določali na podlagi proizvodnih stroškov, kar je za vlado nesprejemljivo. O poteku in zastojih v izgradnji bodo danes ob 17. uri razpravljali na okrogli mizi v krškem kulturnem domu, ki so jo pripravile tri posavske občine.

Mesto pod mestom na obisku

V Ljubljani odprli razstavo o arheoloških raziskovanjih na območju mestnega središča Črnomlja

LJUBLJANA - Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto je v sodelovanju z Mestnim muzejem Ljubljana poskrbel, da je v državno središče prišla arheološka razstava, na kateri je predstavljena zanimiva zgodovinska dediščina mesta Črnomelj. V Kulturno-informacijskem centru so v četrtek, 7. oktobra, opoldan odprli arheološko razstavo z naslovom Črnomelj - mesto pod mestom, arheološke raziskave. Na otvoritvi, ki so jo z nastopom popestrili tamburaši iz Vinice, je po pozdravnem nagovoru direktorice KIC Taje Čepič direktor novomeškega zavoda Danilo Breščak govoril o arheološkem

raziskovanju območja mesta Črnomelj, za njim pa sta o pomenu spoznavanja kulturne dediščine govorila še črnomaljski župan Andrej Fabjan in državni sekretar Silvester Gabršček, ki je razstavo tudi odprl. Podrobneje je razstavo in izkopavanja predstavil avtor razstave in vodja izkopavanja arheolog dr. Phil Mason.

V Ljubljani je na ogled nekoliko prirejana razstava, ki so jo pripravili lani ob otvoritvi obnovljenega Pastoralnega centra v Črnomlju. S fotografijami, risbami, zemljevidi in reprodukcijami na panojih ter z izbranimi najdbami od keramike do nakita in barvnega mozaika je predstavljeno arheološko raziskovanje v mestnem središču Črnomlja, ki je dokazalo neprekinjeno skoraj tritisočletno poselitev tega prostora. Vsekakor je bila najbrž precej pomembna antična naselbina v 5. stoletju, o čemer med drugim pričča najdba ostankov starokrščanske cerkve z mozaičnim tlakom, saj se s čim takim lahko pohvali le pet slovenskih mest, a tudi zapuščina iz srednjega veka (od 13. do 15. stoletja) je bogata in zanimiva. Razstava sicer govori o preteklosti Črnomlja, po svoje pa tudi o sedanjosti, saj priča o vzorni skrbi za kulturno dediščino. Tudi domiselna prezentacija izkopavanj na območju Pastoralnega centra, kjer je mogoče pod delno steklenimi tlemi videti poznoantične in srednjeveške ostaline, govori o tem. V Sloveniji je le še en sam podoben primer prezentacije.

M. MARKELJ

Berite danes

stran 2:

• Sodišče prepovedalo ogrevanje

stran 3:

• Računalniško opismenjevanje je nuja

stran 4:

• Za malo denarja malo muzike

stran 6:

• Negotova usoda sevnjskega radia

stran 7:

• "Elektrarne samo še politično vprašanje"

stran 8:

• Dolenjka se ozira za Mercatorjem

stran 16:

• Stoletnik hoče nazaj svoje premoženje

stran 24:

• Odprto še eno okno v preteklost

ANDRIJANIČEV KIP - Na slovesnosti ob 45. obletnici ustanovitve Krke je v petek, 8. oktobra, v avli poslovne stavbe v Ločni predsednik uprave in generalni direktor Krke Miloš Kovačič odkril doprni kip ustanovitelja in dolgoletnega direktorja Krke mag. Borisa Andrijančiča, delo kiparja Mirsada Begića. Slovesnosti se je poleg številnih uglednih gostov in krkašev udeležila tudi Andrijančičeva vdova gospa Mara z otroki in vnuki. O uspešni Krkini poti in liku Borisa Andrijančiča ter njegovih neprecenljivih zaslugah za Krko je sročeno spregovoril Miloš Kovačič, dolgoletni Andrijančičev najstnejši sodelavec in prijatelj ter njegov uspešni naslednik. (Foto: A. B.)

EMANCIPACIJA PO NAŠE

Kdo izriva ženske ob rob?

In če je bila še dolgo po zmagi nad nacifašizmom pri nas na vseh ravneh odločanja vključena približno tretjina žensk, se zastavlja vprašanje, zakaj so ženske skoraj izginile iz vlade in parlamenta, ko se je po za žensko zastopnost v oblastnih strukturah sprejemljivih 30 odstotkov v osemdesetih letih dejanska politična moč preselila prav tja? V prvem demokratično izvoljenem parlamentu je bilo še 13 poslank ali 14 odstotkov vseh izvoljenih predstavnikov ljudstva. Naslednje volitve so iz parlamenta odplaknile še dodatno polovico žensk. Tako je danes med 90-imi izvoljenici v parlamentu le še 7 žensk. Do nedavnega nismo imeli v vladi nobene ženske, predsednik vlade pa bi si lahko izmislil kakšen za ženske manj žaljiv odgovor, češ da bi že predlagal, če bi le našel kakšno sposobno! A še vedno nas to uvršča med državami, članicami Sveta Evrope, na le nekoliko višje, a še vedno sramotno - predzadnje mesto! Podobna je slika, če primerjamo zastopnost žensk v parlamentih Sveta Evrope. Če pa po drugi strani vemo, da je v Sloveniji več kot polovica ženskega prebivalstva, med zaposlenimi pa slaba polovica in da je plača žensk zdaj že za petino nižja od moške, postanejo besede o enakopravnosti spolov pri nas zgolj puhla floskula. Za politično prevladujoče šovinistične moške je ženska pri nas očitno še vedno dobra predvsem za dve ali tri reči, za kuhinjo, posteljo... Tudi to je sporočilo Dobriča!

PAVEL PERC

Energetsko zapostavljeni

Na Krškem polju obratuje jedrska elektrarna. Kljub temu Krško, Posavje, Dolenjska, Bela Krajina, skratka velik del domovine južno od prestolnice, ni nič bolje preskrbljen z električno energijo zato, ker ima pred hišnim pragom veliko električno centralo. V to "širšo okolico Krškega" elektrika namreč prispe po ovinkih, in to dolgih, ki se raztezajo tja do togega pecirka in po barju. To je žalostno in gospodarsko škodljivo, pravijo posavski in dolenjski veliki kupci elektrike, ki hrepene po stabilni in dobri oskrbi z elektriko. Teh porabnikov tožbe segajo v srce snovalcem slovenskega daljnovidnega omrežja. Zato načrtovalci napovedujejo za prihodnje gradnjo ustrezne razdelilne postaje v Krškem in pripadajoče omrežje, skratka naložbo v energetiko, s katero bi predelom južno od Ljubljane zagotovili oskrbo z električnim tokom, boljše od te, ki jo imamo zdaj. Zdaj se mnogi med tukajšnjimi domačini počutijo zapostavljeni. Tudi zato, ker imajo, kot rečeno, nuklearko v Krškem, katere elektriko dobivajo mnogi v državi, tehnološke odpadke pa imajo pred pragom le domačini. Kaj je ob tem še pomembno v zvezi z oskrbo z električno energijo pokrajino južno od Ljubljane? Mnenja o tem so tudi v tokratni anketi Dolenjskega lista.

FRANC IVANUŠIČ, strojni tehnik in samostojni podjetnik s Preloke: "Povsod in tudi pri elektriki je Bela krajina jug Slovenije. Veliko pove že to, da 'visimo' na enem samem daljnovodu, kar je občutno premalo, saj je v Beli krajini več velikih odjemalcev. Ko pride do izpada električne energije, ni kriv nihče, kar kaže na omalovažujoč odnos države do nas."

BORIS GOVEDNIK, avtomehanih iz Slamne vasi pri Metliki: "Kot pri vseh drugih stvarih je tudi pri kvaliteti elektrike Bela krajina jug naše države. Mračnost, kaj mračnost, tema je poleg elektrike predvsem izražena še pri plačah. Vendar pa smo za vse to krivi predvsem Belokranjci sami in naša belokranjska skromnost in sprijaznenost z vsem. Prav to je krivo vsega zla v Beli krajini."

PETER DULC, voznik v Krki, iz Velikih Poljan pri Škocjanu: "Dolenjska v primerjavi z ostalimi slovenskimi regijami zelo veliko prispeva v državni proračun, kljub temu pa je bila do sedaj zapostavljena. Če v kratkem ne bo rešen problem z elektrifikacijo, bo nazadovale tudi gospodarstvo. Nerazumljivo je, da Dolenjska dobiva elektriko iz Krškega preko Ljubljane in Kočevja."

TONE ZORKO, direktor Splošne bolnišnice Brežice, iz Brežic: "Človek kar ne more razumeti, da se o savskih elektrarnah pogovarjamo že nekaj let, in to neuspešno. Vlada ne more najti učinkovitega načina, da bi vendarle prišlo do gradnje savskih elektrarn. Včasih se zazdi, da je to skorajda zanašanje in da bi v katerem drugem okolju to že bilo usklajeno in narejeno."

ANDREJ BOŽIČ, absolvent VŠHT Portorož, iz Malega Podloga: "Samo da zagrm, že zmanjka elektrike v Kostanjevici. Pogosto se tudi dogaja, da elektrika deluje na omrežju, vendar o tem porabniki ne vedo. Posebno za gostince je pomanjkanje elektrike problem. Imaš naročeno skupino, elektrike ni, potem skupina odide. Smo zato jug Slovenije? Zakaj bi rekli jug, recimo kako drugače!"

URŠKA KOVAČ, študentka fizioterapije iz Gabrijel pri Krmelju: "Gleda na oskrbo z elektriko pri nas se zdi, da smo res na nerazvitem jugu. To zimo pet dni nismo imeli elektrike! Ob tem smo lahko še bolj prizadeti zaradi skrajno neprimernega odnosa dežurne službe na Elektriku Krško. Kajti ko smo se takrat pozanimali, kdaj lahko spet pričakujemo elektriko, so nas po telefonu še nadrli."

LUČKA PUNGARTNIK, natakarica v Domu starejših občanov Trebnje: "Osebnim nimam problemov z oskrbo z električno energijo, ker živim v mestu. Slišala pa sem že nekaj izjav zelo nezadovoljnih ljudi iz okolice Mokronoga, ki so se pridušali, da so dostikrat brez elektrike, kljub temu da imajo tako blizu krško nuklearko in druge elektrarne."

MARIJA JASENC, gostilničarka iz Gorenja pri Kočevju: "Dejstvo menda je, da so daljnovodi dotrajani, a kolikor vem, Elektro Ljubljana v zadnjem času veliko investira na našem območju. Zaradi izpadov elektrike imamo gostinci lahko tudi precej škode, vendar moram pohvaliti delavce Elektra Kočevja, ki nas o načrtovanih prekinitvah redno obveščajo. Izpadov ni več toliko kot včasih."

MATJAŽ RIGLER, univ. inž. kmetijstva iz Ribnice: "V primerjavi z ostalimi predeli na našem območju ne opažam intenzivne modernizacije električnega omrežja, opažamo pa, da toka velikokrat zmanjka. Elektrika je dovolj draga, da bi lahko oziroma morali tudi našemu območju zagotoviti bolj in stabilnejši tok. Vsaj pri katastrofem dohodku bi upoštevali, na čigavi zemlji so daljnovodi!"

Vlasta Tomazin

Pritisk tudi na Zoisove štipendije

Vsako leto manj razpisanih kadrovskih štipendij - Novost so posojila za študij

NOVO MESTO - Zadnja leta se je število kadrovskih štipendij precej zmanjšalo. Letos je bilo za območje Dolenjske in Bele krajine razpisanih le 98, kar je še za 10 odst. manj kot lani. In čeprav se zmanjšuje generacija otrok, so na novomeški enoti Zavoda RS za zaposlovanje letos prejeli skoraj enako število vlog za republiško štipendijo kot lani, to je 4.960.

"Največ kadrovskih štipendij, kar 64 odst., je bilo razpisanih za triletno šolo. Najbolj so iskani oblikovalci kovin, tesarji, zidarji in šivilje oz. krojači. To pa so poklici, za katere se mladi ne odločajo," je povedala psihologinja Vlasta Tomazin, vodja poklicne orientacije in štipendiranja na novomeški enoti zavoda. Zanimivo pa je, da so največ kadrovskih štipendij razpisali v Beli krajini; semiška Iskra 11, po nekaj pa še Begrad za zidarja, Beti in Komet pa za šiviljo. Je morda to znak, da njihovo gospodarstvo oživlja? Na novomeškem območju so najbolj iskani mizarji, kadrovske štipendije sta za ta poklic razpisala Novoles in Adria mobil, v trebanjski občini pa je največ kadrovskih štipendij, in sicer za triletno program, razpisal Trimo.

"Zelo velik je bil letos pritisk tudi na Zoisove štipendije, ki so namenjene nadarjenim učencem in dijakom. Letos so osnovne šole predlagale za to štipendijo več kot 17 odst. celotne generacije, po naših pravilih pa naj bi jih bilo predlaganih le okrog 10 odst. Dobilo pa jo je 7,2 odst., kar je več, kot je bilo lanske povprečje v Sloveniji. Zoisovo štipendijo je prejelo 100 od 240 predlaganih otrok."

• Letos prvič je izšel tudi razpis za posojila za študij, ki je bil objavljen v Delu prejšnji petek. Nosilec projekta je Ministrstvo za delo, izpeljali pa ga bodo s pomočjo bank koncesionark - z Novo ljubljansko banko in Novo kreditno banko Maribor. Vloge za odobritev posojil bodo zbiral na zavodu. Prijave z dokazili pa je treba vložiti najkasneje do 5. novembra. Podrobnejše informacije o posojilih za študij prosilci lahko dobijo pri bankah koncesionarkah.

je povedala Tomazinova. Srednje šole so predlagale 27 dijakov, dobilo jo je 10, prejeli pa so tudi 5 predlogov s fakultet, vendar te vloge še niso rešene. Kar 90 odst. Zoisovih štipendistov je gimnazijec, ki so tudi pri nadaljnjem šolanju uspešni, saj jih kar četrtino izdeluje z odličnim, polovica pa s prav dobrim uspehom.

J. DORNIŽ

DRUŠTVO PRIJATELJSTVA - Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva na Kolpi je bilo pretekli petek v Vinici, kjer ima tudi sedež, ustanovljeno na pobudo Josipa Boljkovca (prvi z leve), prvega ministra za notranje zadeve v hrvaški vladi, ter prejšnjega predsednika viniške krajevne skupnosti in sedanjega predsednika črnoljskega občinskega odbora LDS Jožeta Stegnetja (prvi z desne). Slednji je postal tudi predsednik društva, kar pomeni, da je nanj padlo poglavito breme uresničevanja zelo obširnega programa društva. (Foto: M. B.-J.)

Sodišče prepovedalo ogrevanje

Zaradi spora med Zarjo in firmo MKO, v katerega je poseglo tudi sodišče, so stanovalci in uslužbenci na Kočevjarjevi ulici v kompleksu nekdanjega Pionirja brez ogrevanja

NOVO MESTO - Noči in jutra so vse bolj mrzla, kurilna sezona se je že začela. A ne povsod. 22.000 m² površin na kompleksu nekdanjega Pionirja, kjer so danes stanovanj in poslovnih objektov, je mrzlih, čeprav bi jih lahko ogrevali iz dveh kotlovnice. Pravzaprav je do tega, da so radiatorji danes mrzli, prišlo prav zato, ker sta tu dve kotlovnici. Lastnika ene in druge, firma MKO in podjetje Zarja, se ne moreta, ne znata ali nočeta sporazumeti in dogovoriti. Na koncu je celo novomeško okrožno sodišče z odredbo Zarji tako rekoč prepovedalo ogrevanje. A na hladnem nista Zarja in MKO, ampak stanovalci in uslužbenci. Teh pa ni malo, mrzlih je kakih 30 stanovanj, cela hiša Real v starem Pionirjevem samskem domu, celotna nekdanja Pionirjeva upravna stavba, v kateri imajo svoje prostore med drugim tudi inšpekcijske službe in davkarja.

Zarja je imela Pionirjevo kotlovnico v najemu od 1996. Od 1998 je lastnica te kotlovnice firma MKO, d.o.o., ki jo je kupila na licitaciji. Zarja in MKO imata o najemu te kotlovnice pogodbo, ki govori o tem, da bo kotlovnica obratovala toliko časa, dokler bo tu MKO. A z gradnjo novega poslovnog-trgovskega kompleksa so se stvari močno spremenile.

Namesto prejšnjega enega lastnika - Pionirja, jih je sedaj tu več kot 100. Zarja je v novem delu postavila novo kotlovnico in njej priredila tudi ogrevalno omrežje. Celoten kompleks so želeli ogrevati iz nove kotlovnice, ker bi bilo to pač cenejše. Z MKO je Zarja hotela prekiniti najemno pogodbo, a se je temu uprl.

Vsaka od sprtih strani ima svojo zgodbo ali jo vsaj vsaka po svoje prikazuje. Tehnični vodja Zarje Dušan Jukič pravi, da so zahteve MKO glede najemnine močno pretirane, da hočejo 10-krat toliko, kot bi jim sicer šlo, in da je v ozadju verjetno želja MKO, da bi sami prevzeli ogrevanje tega kompleksa. Zarja za nastalo situacijo krivi izključno MKO, kateremu naj bi nasledilo tudi novomeško sodišče, ki je po enostranski in neupravičeni interpretaciji sporne zadeve septembra izdalo začasno odredbo, s katero prepoveduje kakršenkoli poseg v toplotno omrežje. To v praksi pomeni prepoved ogrevanja. Paradoksalno je, da je sodišče to odredbo sprejelo zato, da bi zaščitilo končne odjemalce, ki pa so, kot se sedaj kaže, edine žrtve.

Direktor in eden od lastnikov MKO Milan Kapetan pravi, da je težave začela povzročati Zarja. "Zarja je odklopila plin z naše

kotlovnice in ga speljala na novo in odrezala z naše kotlovnice cel ogrevalni krak. Vse na svojo roko, brez naše vednosti in soglasja ter v nasprotju s pogodbo," trdi Kapetan. Na to je MKO Zarjo večkrat pisno opozoril. Po zapletih je MKO hotel prevzeti svojo kotlovnico, a na nekajkrat napovedano primopredajo od Zarje niso prišli. "Mi smo Zarjo na nepravilnosti in neizpolnjevanje pogodb opozarjali od maja, sredi septembra me je direktor Zarje Stojan Horvat celo vrgel iz pisarne," pravi Kapetan. "Za odškodnino za uporabo naše kotlovnice smo zahtevali 300.000 tolarjev na mesec, to je približno toliko, kot znašajo stroški ogrevanja za naš firmo." Sedaj je tudi MKO brez ogrevanja, na hladnem.

V Zarji so se pritožili zoper izdano začasno odredbo sodišča, a na to še ni odgovora, pred dnevi pa so tudi MKO-ju predlagali, naj odstopi od svojih zahtev. "Če bito rešili, uredimo ogrevanje v enem dnevu," trdijo v Zarji. Tudi v MKO-ju pravijo, da bi sami lahko začeli ogrevati celotno območje (ker jim je Zarja odrezala plin, bi prešli na ogrevanje s kurilnim oljem), a ga ne morejo, ker jim Zarja noče izročiti ključa njihove kurilnice.

A. BARTEJ

Ljudje ob meji najboljši graničarji

V Vinici ustanovili Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva Kolpa - Poglaviti namen je razvijanje dobrih sosedskih odnosov med prebivalci obeh držav - Predsednik Jože Stegnet

VINICA - Na pobudo Viničana Jožeta Stegnetja in Josipa Boljkovca s hrvaške strani Kolpe je bilo pretekli petek v Vinici ustanovljeno Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva Kolpa. Ustanovnega obnega zbora se je udeležilo okrog 80 ustanovnih članov z obeh strani mejne reke, ki so sprejeli tako statut kot precej obsežen program društva, ki je zaradi birokratskih težav registrirano v Sloveniji kot slovensko in ne kot mednarodno društvo.

Član društva, ki ima sedež v Vinici, lahko postane vsak državljan Slovenije ali Hrvaške, ki želi ohranjati in razvijati dobre sosedske odnose med državljani obeh držav. To je namreč poglaviti namen društva. Kot so zapisali v programu, želijo sodelovati na gospodarskem, kulturnem, ekološkem, športnem, društvenem, turističnem in nekaterih drugih področjih. Ena od prvih prireditev bo že ta mesec, ko bosta ministar za evropske zadeve Igor Bavčar in notranji minister Borut Šuklje na javni tribuni v Vinici govorila o vključevanju Slovenije v Evropsko zvezo in predstavila Šengenski sporazum. Sicer pa naj bi se do oktobra prihodnje leto izvršilo kar dvajset srečanj, izletov, prireditev in drugih akcij.

• Na ustanovni občni zbor Društva slovensko-hrvaškega prijateljstva sta bila povabljeni tudi hrvaški veleposlanik v Sloveniji Ivica Maštruko in slovenski veleposlanik na Hrvaškem Boštjan Kovačič. Vendar sta se oba opravičila: prvi zato, ker ga ni bilo v Sloveniji, drugi pa zaradi drugih službenih dolžnosti. Prav tako je poslala opravičilo in pozdrave Stefka Kučan.

Josip Boljkovac, nekdanji prvi hrvaški notranji minister, je v razpravi izrazil željo, da bi bila meja med Hrvaško in Slovenijo mehka in da bi lahko čolnarili po Kolpi, saj so prebivalci ob meji najboljši graničarji. Poudaril je, da je Kolpa najbolj mirna meja v Evropi, kajti na njej nikoli ni bilo vojne

med dvema narodoma. Jože Stegnet, ki je postal predsednik novoustanovljenega društva (podpredsednik je Lojze Mržljak iz Pribančevca), pa je, ko je razgrnil program društva dejal, da pričakujejo, da se bosta na ustanovitveni skupini odzvali tudi vladi obeh držav. Po njegovem sta odgovorili na to urejanje odprtih mejnih vprašanj ter za podpisovanje ne-rešenih meddržavnih sporazumov. Z reševanjem teh nalog bi najbolj prispevali k izboljšanju odnosov na obmejnem območju.

M. BEZEK-JAKŠE

Ljubljansko pismo Povprečno po 3.000 DEM?

LJUBLJANA - Vse kaže, da bodo prisilni delavci pod nacističnim režimom končno le prišli do (vsaj delnih) odškodnin, med njimi tudi interniranci in izgnanci iz Slovenije. Po dolgotrajnih pogajanjih so "dolžniki" umaknili sporni predlog, po katerem naj bi o višini odškodnin odločal kraj bivanja, tako da bi žrtve iz vzhodnoevropskih držav zaradi nižjih življenjskih stroškov v teh deželah dobile manj denarja od žrtv na Zahodu.

Odškodnine naj bi začeli izplačevati že 1. septembra letos, vendar jih niso, saj se jim ni uspelo dogovoriti niti o številu žrtv, ki naj bi bile upravičene do odškodnine, kaj šele o znesku. Münchenski odvetnik Michael Witt, ki zastopa ameriške žide, trdi, da naj bi bilo vseh še živih upravičencev okrog 1,5 milijona, kajti nemška industrija bi morala upoštevati prisilne delavce v industriji, ki so jih nacisti nabirali iz koncentracijskih taborišč, pa tudi prisilne delavce na kmetijah, k delu prisiljene otroke, uslužbence v javnih službah itd. Če naj bi sklad za izplačila odškodnin enkrat za vselej poravnal krivice in če naj bi odvetniki odstopili od vseh nadaljnjih skupinskih tožb (kar je pogoj nemških podjetij za začetek delovanja sklada), bi moral ta poravnati tudi škodo zaradi številnih "ariziranih" bank in zavarovalnic. Tako vsota, ki jo oškodovanci zahtevajo od nemških podjetij, dosega kar dvajset milijard mark, torej približno po deset tisoč mark odškodnine na posameznika.

Predstavniki nemške industrije je take zahteve še vedno odločno zavračajo kot povsem nestvarne in neuresničljive. Po njihovem

mnenju bi bilo treba najprej točno ugotoviti število upravičencev in se šele nato pogovarjati o višini odškodnin. Podjetja, ki so med vojno zaposlovala prisilne delavce, so pripravljena odšteti največ tri milijarde mark. Če bi banke in zavarovalnice dodale dve milijardi, bi to skupaj zneslo približno pet milijard, kar bi bilo - če je število upravičencev (1,5 milijona) vsaj približno točno - komaj dobrih tri tisoč mark na oškodovanca. Žrtve prisilnega dela skupaj z odvetniki takšno vsoto zavračajo kot ponižujočo.

Vendar kot je videti, oškodovanci ne morejo pričakovati več. Iz Nemčije prihajajo poročila, da sta nemška industrija in zvezna vlada po dolgi pogajanji s predstavnikom ameriške vlade in namestnikom finančnega ministra Stuartom Eizenstatom le pripravili podvojitvi doslej predlagano vsoto, ki naj bi jo za odškodnino izplačali medvojnimi prisilnim delavcem. Po pisanju tedinika Welt am Sonntag naj bi nemška industrija namesto ene milijarde dolarjev zdaj ponujala 2,7 milijarde, kar zneso približno pet milijard mark.

In koliko denarja naj bi prišlo na enega prisilnega delavca? Pri določanju višine odškodnin bo nedvomno treba upoštevati razlike med zaporniki v koncentracijskih taboriščih, izgnanci, drugimi prisilnimi delavci v industriji in tistimi na kmetijah. Ne smeli pa bi pozabljati tudi na katero izmed drugih kategorij ljudi, ki so bili pod Hitlerjem prisiljeni v suženjsko delo.

Pogajanja o ponudbi nemške industrije potekajo te dni v Washingtonu. Na njih ob predstavniki nemške industrije sodelujejo tudi zastopniki držav, iz katerih je bilo največ prisilnih delavcev, ter odvetniki žrtv in ustrezne mednarodne organizacije. Izvedelo se je še, da Nemčija svoje ponudbe ne misli več izboljševati. Nasprotno pogajalski strani naj bi torej ostalo na izbiri le sprejeti ponudbo ali pa jo v celoti zavrniti.

VINKO BLATNIK

CENZURA - Novomeška občina je večinski lastnik TV Novo mesto. Tako je ta regionalna televizijska postaja postala zanimivejša. Čeprav se po plačah še zdaleč ne more meriti s stanovanjskim podjetjem Zarjo, ki je tudi v občinski lasti, pa je v kadrovskih preigravljah kljub temu zanimiva. Sedaj je televizija v interesni sferi enega od občinskih funkcionarjev. Ta se za začetek gre cenzorja. Eden od njegovih argumentov je tudi pirovska steklenica, s katero je grozil enemu od dopisnikov, ki si je v prispevku drznil izreči nekaj mlo bodiča stega na račun sedanje občinske oblasti. To, da občinski funkcionar srepo gleda zaposlenim čez rame, kako nastajajo televizijski prispevki, je pa že skoraj "uredniška" stalnica. Pa ko bi se vsaj na kaj spoznal!

VOZACI - Med dijaki novomeškega gigantskega centra srednjih šol v Smihelu je ogromno vozačev. Tisti bolj oddaljeni se v šolo vozijo z vlakom in avtobusom, za bližnje pa je, brž ko dopolnijo 18 let, boljše poskrbljeno - pripeljejo se z avtomobili. Prostrano parkirišče pred šolo je za vse motorizirane dijake že premajhno, učitelji se morajo znajti, kakor vejo in znajo. Eden od njih se iz ekoloških nagibov v šolo vozi s kolesom ali hodi peš. A ta zgled ne vleče. Očitno se je zaradi prehude konkurence šolskega centra izognil tudi mestni avtobusni promet.

MASČEVANJE - Prejšnji teden je pajek spet odpeljal nepravilno parkiran službeni avtomobil novomeškega dopisnika TV Slovenija. To se ni zgodilo prvič, še več - televizijski avto naj bi bil rekorder po številu odvozov s pajkom. Hudobni jeziki pravijo, da je to masčevanje za televizijski program. A če bi bilo to res, bi ga morali odpeljati tudi iz garaže, in to na uničenje.

Ena gospa je rekla, da zaradi vročega spora med Zarjo in MKO zebe ljudi.

ŠPORTNO SREČANJE NA PREVOLAH

PREVOLE - Ob zaključku vseslovenske akcije Živimo zdravo za zabavo v mesecu rekreacije so se včeraj v organizaciji kulturnega društva Hinje na igrišču pri OŠ Prevole zbrale športne ekipe iz okoliških vasi. V malem nogometu so se pomerili fantje in mošče iz Zvirč, Prevola, Strug in Lopate in s Sel pri Hinjah. V športnem duhu in v prelepem vremenu so po končanih medsebojnih merjenjih najboljšim podelili nagrade in priznanja. Podelila jih je predsednica KD Hinje Branka Škufca.

V času od 1. do 10. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Mojca Kužnik iz Mačkovec pri Dvoru - Mašo, Nataša Majerle iz Lipovca pri Semiču - Zigo, Jožica Zupančič iz Žužemberka - Zigo, Mojca Zupančič iz Gorenjega Polja - Erika, Andreja Erjavčev iz Straže - Gašperja, Bernarda Kapš s Potokov pri Semiču - Katjo, Mojca Pezdirec iz Vejarja (pri Metliki) - Evo, Jožefa Plut z Gornjih Dobravic pri Gradcu - Tonija, Rozalija Hudelja iz Nove Loke - Katarino, Maja Hodnik iz Gorenje Brezovice - Tadeja, Janja Krašovec iz Smarjeških Toplic - Lucijo, Alenka Švenšek iz Dolenjega Zabukovja (Trebelno) - Tjašo, Barbara Udovč iz Črmošnjic pri Stopičah - Majjo, Marjanca Vladič iz Metlike - Domna, Anita Mohar iz Kopa pri Semiču - Barbaro, Maja Martinšek iz Kanižarice - dečka.

Novo mesto: Renata Kocjan, Sentjernejska cesta - Jureta, Vladimira Zore, Šukljetovala ulica - Mateja, Vanesa Verstovšek, Volčičeva ulica - Anžeta.

Čestitamo!

Računalniško opismenjevanje je nuja

Šole se predstavljajo po šestletnem uvajanju programa računalniškega opismenjevanja - Na OŠ Dolenjske Toplice so se računalniško opremili pred štirimi leti

DOLENJSKE TOPLICE - Ker se zaključuje šestletno obdobje nacionalnega uvajanja programa računalniškega opismenjevanja v osnovne šole, potekajo v teh dneh na dolenjskih osnovnih šolah dnevi računalniškega opismenjevanja, med prvimi pa so računalniško izobraževanje na šoli predstavili v Dolenjskih Toplicah konec septembra. Na topliški šoli, ki jo obiskuje 339 učencev, v sklopu šole pa deluje tudi vrtec s 123 predšolskimi otroki, so z uvajanjem računalniškega opismenjevanja začeli v šolskem letu 1995/96.

Leta 1994 je bil v Sloveniji uveden "šolski tolar", s pomočjo katerega je ministrstvo najprej začelo opremljati šole z računalniki, potem pa še s programi in didaktično programsko opremo.

Darja Brezovar

Suhokranjski drobiž

MASTER NA RAZSTAVI - Na sejmu Zaščita-Protection, ki je v začetku oktobra potekal na kranskem sejmišču, so si lahko obiskovalci ogledali novo gasilsko vozilo Renault Master. Dvorski gasilci so za čas sejma vozilo posodili razstavljalcu, zdaj pa je vozilo že v domači garaži.

TEDEN OTROKA - Ob Tednu otroka so na dvorski podružnični šoli pripravili dve zanimivi delavnici, na katerih so sodelovali najmlajši. Mladi ustvarjalci so skupaj z učiteljicami in starši ustvarili vrsto zanimivih izdelkov.

MED PRVIMI - Med prvimi v Sloveniji je Ministrstvo za turizem podelilo Turističnemu društvu Suha krajina status društva, ki deluje v javnem interesu na področju pospeševanja turizma.

RAZSTAVA - V novem prizidku telovadnice v Žužemberku bo do konca meseca odprta razstava o olimpijcu Leonu Stuklju, dosežkih mladih športnikov in uspehih OK Žužemberk. Razstavljena je tudi raziskovalna naloga učencev o Leonu Stuklju.

tično programsko opremo. Osnovna šola Dolenjske Toplice je v šolskem letu 1995/96 dobila 12 računalnikov in z njimi opremila računalniško učilnico. "Tako za nabavo računalnikov kot tudi programov, za katere smo se javili na razpis, je morala svoj delež (od 20 do 50 odst.), primakniti tudi šola in do sedaj nam je del tega zneska pomagala plačati občina," je povedala ravnateljica osnovne šole Dolenjske Toplice Darja Brezovar. Poleg opreme pa je zelo pomemben tudi kader, zato je ministrstvo leta 1994 sistematiziralo mesto učitelja računalništva. V Dolenjskih Toplicah se z računalništvom ukvarja že od začetka prizadevna učiteljica Tončka Miklavčič Jenič, ki poučuje tudi matematiko in tehniko.

Pred kratkim pa so se na šoli na dnevni računalniškega opismenjevanja predstavili tako širši kot tudi strokovni javnosti. Prvi dan so za širšo javnost pripravili tri ure dela

OBNOVA VODOVODA - V sedemdesetih letih, vse do leta 1978, je krajevna skupnost Žužemberk skupaj z občino pripeljala vodo v šestnajst suhokranjskih vasi. Po dvajsetih letih so na trasi od Dvora do Gornjega Kota spet zabrnili gradbeni stroji. Tokrat bodo delavci Novograda iz Novega mesta zamenjali stare cevi z novimi. Po besedah direktorja Življene Brkiča bodo celotni 1,8 km dolgi cevovod zamenjali še pred letošnjo zimo. Na fotografiji je delo na trasi. (Foto: S. Mirtič)

Telefonsko bančništvo se uveljavlja

Vse več komitentov Dolenjske banke uporablja storitve telefonskega bančništva

NOVO MESTO - V letošnjem septembru so v Dolenjski banki anketirali uporabnike telefonske banke TEL100 o kvaliteti bančnih storitev. Anketo med uporabniki so izvedli ob obveščanju uporabnikov o podaljšanem delovnem času storitev TEL100, ki so od 1. septembra uporabnikom na voljo vsak delovni dan od 8. do 18. ure. Anketa vprašanja so razposlali več kot 1800 uporabnikom storitev, odgovorilo pa jih je skoraj 20 odstotkov. Vprašanja v anketi so se nanašala na pogostost uporabe posameznih storitev telefonskega bančništva, oceno kvalitete storitev, ustreznost delovnega časa, uporabnike pa so prosili tudi za njihova mnenja, pripombe in predloge v zvezi s temi storitvami.

Rezultati ankete kažejo, da se skoraj 96 odst. anketiranih redno ali občasno zanima za stanje na računu prek avtomatskega odzivanja, informacije o menjalnih tečajih pa dobiva prek odzivanja skoraj 47 odst. anketirancev. Skupno 53 odst. anketirancev redno ali občasno uporablja tudi ostale poizvede o ponudbi banke prek avtomatskega odzivanja.

Med storitvami, ki jih uporabniki najpogosteje naročajo po telefonu, je na prvem mestu plačilo položnic in računov, ki ga redno ali občasno uporablja kar 72 odst. anketirancev, sledijo prenosni med računi (63 odst. anketirancev), manj pa je naročanja čekov, izdaja različnih vlog in zahtevkov ter vezav sredstev, kar uporablja le četrtina anketirancev.

Za oceno kvalitete storitev so prosili uporabnike, naj z oceno od 1 (nezadovoljivo) do 5 (odlično) ocenijo razumljivost navodil za uporabo storitev, enostavnost identifikacijskega postopka, hi-

ustreznega načina obveščanja o opravljenih storitvah, na prvem mestu med pripombami pa je bila želja po opravljanju tovrstnih storitev prek interneta.

"Na podlagi analize ankete pripravljamo vrsto aktivnosti za izboljšanje kakovosti storitev, pri čemer bo seveda treba upoštevati tako rentabilnost kot tehnološke možnosti, ki jih nudi sedanja računalniška podpora poslovanja," pravijo v banki.

RAZGIBANO DELO KULTURNIKOV

HINJE - V vasi Hinje so pred dvema letoma ustanovili Kulturno društvo, ki je dobila razgibalo tukajšnje življenje. Gonilni sili društva sta sestra Branka in Mateja Škufca, ki obe poučujeta v bližnji osnovni šoli na Prevolah. Društvo šteje okoli dvajset članov in članice in je v letošnjem letu pripravilo več kulturnih prireditev v šoli, že drugo leto skupaj s TD Suha krajina sodelovalo na sejmu Alpe-Adria, uprizorilo igro v domačem kraju ter po številnih vaseh v Suhi krajini, izdalo zloženko o domačih jedeh itd. To nedeljo so na igrišču poleg osnovne šole na Prevolah organizirali športno srečanje mladih, ki so se pomerili v malem nogometu in odbojki.

z računalniki, in sicer pri gospodinjstvu, biologiji in v vrtcu - v mali šoli. Žal je bil odziv slab, je pa bil zato večji naslednji dan, ko so povabili na šolo učitelje iz bližnjih šol. Srečanja, ki so ga posvetili oblikovanju fotografij in uporabi digitalnega fotoaparata ter izdelavi spletnih strani v wordu, se je udeležilo 9 učiteljev, za katere je bilo to neke vrste izobraževanje, predvsem pa dobrodošla izmenjava izkušenj.

Informacijska pismenost je nepogrešljiva, s programom računalniškega opismenjevanja pa se je začela informatizacija slovenskega šolstva, ki bo imela pomembno mesto tudi v prenovljeni devetletni šoli. Osnovna šola Dolenjske Toplice je pred kratkim dobila soglasje, da začne z devetletko z dvema oddelkoma prvega razreda, in sicer že v naslednjem šolskem letu. Prostor za oddelka imajo v vrtcu. V razredu bosta vzgojiteljica in učiteljica, kar zagotavlja večjo strokovnost kot je bila do sedaj v mali šoli. "Vprašanje pa je, kaj bo z otroki, ki ne obiskujejo vrtca, pa jim je bila do sedaj mala šola priprava na šolo. Bo zanje pomenila devetletka direkten vstop v šolo?" se sprašuje Brezovarjeva.

J. DORNIŽ

PRETEPEL MOTORISTA

OTOČEC - Osumljeni 25-letni R. Č. je 3. oktobra v diskoteki na Otočcu s pestjo večkrat udaril v glavo R. J. iz Žiri in ga hudo poškodoval, ob odhodu pa mu je prevrnil in namerno poškodoval še motorno kolo. Zoper R. Č. je napisana kazenska ovadba.

Naša visoka šola dobila dekanico

Novomeška visoka šola za upravljanje in poslovanje deluje že drugo leto - Vsega skupaj vpisanih preko 700 študentov - Od oktobra s koncesijo - Mag. Ana Blažič njena prva dekanica

NOVO MESTO - V Novem mestu je sicer že 30-letna tradicija višjega in visokega šolstva, ki so ga organizirale različne ustanove, izvajali pa sta ga ljubljanska in mariborska fakulteta s svojimi kadri. Prvo samostojno visoko šolo pa smo Novomeščani dobili lani, ko je v prostorih Kulturnega centra Janeza Trdine začela delovati Visoka šola za upravljanje in poslovanje. Šola, za katero se zanima zelo veliko študentov, je pred kratkim dobila koncesijo za redni študij, 29. septembra pa je bila na seji senata soglasno izvoljena tudi prva dekanica v zgodovini Novega mesta, dosedanja v.d. dekanice mag. Ana Blažič.

"Organizacija lastne visoke šole v Novem mestu ima več prednosti: je center raziskovalnega dela,

le-tega nameravamo ustanoviti še letos, poskrbljeno je za mladino, ki nima finančnih možnosti, da bi se šolala drugje, in za mlade, ki sicer nimajo tako velikih izobraževalnih ambicij in jim je štiri letni univerzitetni študij predolg in prezahteven; pomembno pa je, da v Novem mestu ostane tudi denar, s katerim bomo lahko naprej razvijali šolo in izobraževali kadre, ne nazadnje pa nudi tudi zaposlitev domačim strokovnjakom, tako smo letos že zaposlili 4 Dolenjce kot asistente, pri tem pa so in bodo tudi v bodoče imeli prednost nekdanji Zoisovi štipendisti," je povedala mag. Blažičeva. Pred kratkim so dobili tudi koncesijo za redni študij, kar pomeni, da so del sistema javnega visokošolskega izobraževanja in s tem vključeni tudi v razpisni sistem, ki poteka za vse fakultete po enakih pravilih.

Letos se je v Novem mestu in v njihovi dislocirani enoti v Ljubljani v 1. in 2. letnik rednega študija vpisalo okrog 200 študentov, v 1., 2. in 3. letnik izrednega študija

pa več kot 500. Tako v Novem mestu kot tudi v Ljubljani je bilo povpraševanje po študiju zelo veliko, tako da bi lahko vpisali vsaj še 100 študentov. Med izrednimi študenti so Dolenjci, Belokranjci in Stajerci, med rednimi študenti pa je največ Dolenjcev. "Na šoli imamo trenutno 6 redno zaposlenih profesorjev in asistentov ter 6 delavcev in strokovnih službah in 28 zunanjih sodelavcev. Število redno zaposlenih nameravamo še povečati, zato vabimo vse Dolenjce, ki želijo sodelovati na strokovnem nivoju," je povedala mag. Blažičeva.

V viziji razvoja šole v naslednjih letih, ki jo je mag. Blažičeva predstavila na seji senata ob imenovanju za dekanico, je med drugim poudarila, da se bo zavzemala za povezovanje šole s sorodnimi visokimi strokovnimi šolami v tujini, za vključevanje v mednarodne projekte, za pripravo programa specializacije, za evalvacijo in korekcijo sedanjega programa in tudi za pridobitev lokacije in ureditev potrebne dokumentacije za gradnjo nove šole.

J. DORNIŽ

ŽUŽEMBERŠKI KRAČMANI

ŽUŽEMBERK - Konec minulega tedna so se na turistični kmetiji Koren Škoda v Žužemberku zbrali na jesenskem srečanju žužemberški kračmani. Star običaj, ki so ga Suhokranjci obudili pred 4 leti, je posvečen sv. Antonu. Tako imajo 17. januarja po maši licitacijo svinjskih krač in suhih salam. Zbrani prispevki gredo za obnovo cerkva, vrnjene krače pa kračmani pospravijo na jesenskem srečanju. Letošnje srečanje je bilo še posebej zanimivo, saj so za obilno pojedino poskrbeli tudi sami: Janez Gliha je prispeval jagenjčka, gostitelj Zoran Škoda odojka, žužemberški župan Franc Škufca pa je poskrbel za pijačo. Dogovorili so se, da bo leta 2000 kračevanje 17. januarja v kmečkem turizmu pri Pučljevih pod gradom.

mag. Ana Blažič

Metlika ima nov stari praznik

Potem ko v metliški občini že vrsto let niso praznovali svojega praznika, čeprav ga nikoli niso ukinili, so se svetniki znova odločili za dosednji 26. november - Glas manj za 18. september

METLIKA - V Metliki so občinski praznik nazadnje praznovali leta 1992, potem pa so njegovo praznovanje zamrzili, medtem ko praznika niso ukinili. Bilo je veliko predlogov in kar nekaj poskusov, da bi izglasovali nov praznik, manjkalo pa ni niti zagovornikov dosednjega praznika. Vendar so se vsa glasovanja izjalovila, saj zaradi številnih predlogov nobeden ni dobil potrebne večine.

Nedavno so se svetniki znova spomnili, da bi bilo prav, če bi v občini končno spet praznovali svoj praznik. Tako so svetniki za zadnjo sejo sveta dobili štiri predloge, stare od dva meseca do skoraj dve leti. Zato se zdi, da je šlo za izbor mnogih doslej danih predlogov. Anton Omerzel je za občinski praznik predlagal 30. junij, ko je dan, ko je leta 1955 z razpadom tedanjih okrajev nastala metliška občina v mejah, ki so se kot ene redkih, če ne celo edine v Sloveniji, ohranile do danes. Občinski odbor SDS Metlika je menil, da je najprimernejši datum za občinski praznik 11. november, torej martinovo, saj v občini prevladujejo vinogradi. Občinski odbor Zveze borcev in udeležencev NOB je zagovarjal 26. november, torej dosednji praznik. Na ta dan leta 1942 so namreč slovenski in hrvaški partizani napadli in uničili belogardistično postojanko na Suhorju. Društvo "Bela krajina" iz Ljubljane pa je za praznik predlagalo 18. september, ko je bila leta 1869 v Metliki ustanovljena

zavržen, češ da so o občinskem prazniku tudi doslej odločali delegati oz. svetniki. V razpravi pa so se razdelili v dva tabora: eni so utemeljevali razloge za 18. september, drugi za 26. november, medtem ko ostala dva predloga nista dobila podpore. Po razpravi pa so sejo prekinili in jo nadaljevali pretekli četrtek s tajnim glasovanjem o občinskem prazniku. Dosednji praznik je dobil 8 glasov, 18. september pa glas manj. Svetnik Branko Matkovič je občinski upravi predlagal, da do naslednje seje sveta pripravi program letošnjega praznovanja.

M. BEZEK-JAKŠE

REKONSTRUKCIJA BELOKRANJSKE CESTE - V Črnomlju nadaljujejo z rekonstrukcijo regionalne ceste skozi mesto. Medtem ko so lani dokončali Kolodvorsko cesto do hotela Lahinja, pa letos urejajo še 800 metrov Belokranjske ceste v smeri proti Metliki. Poleg tega ga bo do novo asfaltirali, bodo uredili tudi elektrokabelsko kanalizacijo in kanalizacijo za meteorno vodo ter postajališče pri Iskri. Denar za naložbo, ki bo veljala 135 milijonov tolarjev, bodo prispevali Agencija za ceste, Elektro Ljubljana in črnomaljska občina. Rekonstrukcija naj bi bila dokončana do konca letošnjega leta, prihodnje leto pa bodo položili še zgornjo plast asfalta. Ker cesto obnavljajo po etapah, so promet uredili s prenosnimi semaforji. (Foto: M. B.-J.)

Proti privilegijem med podjetniki

Svetniki se niso strinjali, da bi za podjetnike, ki nameravajo investirati na območju nekdanjega rudnika v Kanizarici, namenili znatno več denarja kot za vse ostale podjetnike v občini

ČRNOMELJ - Črnomaljski svetniki so na prvi jesenski seji po poletnih počitnicah razpravljali o ustanovitvi fonda oz. namenskega depozita, kot so ga imenovali, za investitorje na območju poslovno-industrijske cone na območju nekdanjega rudnika v Kanizarici. Kljub dolgi razpravi pa so svetniki menili, da imajo premalo podatkov, zato so zahtevali natančnejše analize in sejo prekinili.

Na izredni seji, ki je bila pred tednom dni, pa razen treh sklepov o namenskem depozitu, ki jih je predlagal odbor za gospodarstvo, niso dobili nikakršnih dodatnih pojasnil. Ne čudi, da je zopet sledila dolga razprava. Čeprav nihče ni nasprotoval gradnji poslovno-industrijske cone na območju rudnika, pa se večina razpravljalcev ni strinjala, da bi dve tretjini denarja, ki je v občinskem proračunu namenjen za pospeševanje malega gospodarstva, namenili za subvencioniranje obrestne mere za kredite, ki bi jih investitorji najeli za vlaganja na območju rudnika, tretjino pa za pospeševanje malega gospodarstva v vseh ostalih občinah. Menili so, da so podjetniki, ki se bodo odločili za vlaganja na rudniku, privilegirani, saj je tam v prvi fazi predvidenih 25 lokacij za podjetnike, medtem ko je v vseh ostalih 800 podjetnikov. Podžupan Andrej Kavšek, ki je vodil sejo, je

kljub temu dal na glasovanje vse tri sklepe odbora za gospodarstvo, o katerih so glasovali hkrati. Morala je biti prav to njegova napaka, kajti sklepi niso bili sprejeti. A nekateri se s tem niso sprijaznili in razprava se je nadaljevala. Kavšek je poudaril, da vidi predvsem 370 milijonov tolarjev, ki jih bo dala za prestrukturiranje zaposlenosti za

RAZSTAVA DEL MLADIH LIKOVNIKOV

METLIKA - V četrtek, 14. oktobra, bo ob 18. uri v tukajšnji osnovni šoli otvoritev razstave likovnih del, ki so nastala na 18. ekstemporni mladinski likovni Beke krajine. V kulturnem programu se bodo predstavili učenci metliške in podzemeljske osnovne šole, razstavo pa bo otvoril Marjan Prevodnik, samostojni svetovalec za likovno vzgojo na zavodu RS za šolstvo.

PROMETNI KVIZ

METLIKA - V torek, 19. oktobra, bo ob 11. uri v metliškem kulturnem domu prometni kviz z naslovom "Na cesti nikdar nisi sam", ki pa občinska zveza prijateljev mladine Metlika pripravlja v sodelovanju z občinskimi svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. V znanju o prometu in prometnih predpisih se bodo pomerili učenci petih razredov metliške in podzemeljske osnovne šole. V kulturnem programu bodo sodelovali učenci glasbene in osnovnih šol.

območju poslovno-industrijske cone rudnika država, seveda pod pogojem, če bodo tudi v občini ustanovili svoj sklad ali depozit. Peter Dichlberger je predlagal, da bi morali svetnikom očitno ponuditi v sprejem drugačen predlog. Jože Strmec pa je menil, da bi bilo prav, ko bi sprejeli vsaj enega od

• Za pospeševanje črnomaljskega malega gospodarstva je bilo iz občinskega proračuna leta 1995 namenjenih 4 milijone tolarjev, a ni bilo zanimanja. V letih 1996 in 1997 so namenili po 6 milijonov tolarjev, prošnji pa je bilo več, kot je bilo na voljo denarja. Lani je bilo na voljo 14 milijonov, a postopek za razdelitev denarja ni bil speljan. Letos pa je namenjenih za razvoj malega gospodarstva 16 milijonov tolarjev, ki jih bo moč porabiti še januarja in februarja prihodnje leto.

sklepov odbora za gospodarstvo: da v občini pač ustanavljajo namenski depozit za investitorje na rudniku. Svetniki so se s takšnim predlogom soglasno strinjali.

M. B.-J.

V SPOMIN MARJANU LEGANU

METLIKA - Člani metliškega občinskega sveta so sejo pred tednom dni na predlog svetnika Ivana Škofa zaključili z minuto molka. Z njo so počastili spomin na delo in življenje dipl. inž. Marjana Legana, preminulega odgovornega urednika Dolenjskega lista.

M. BEZEK-JAKŠE

V Iskri zopet izredne razmere

Težave, ki so se v semiški Iskri zaradi azijske in ruske krize vlekli od lanskega leta, so uspešno prebrodili - Danes izredne razmere zaradi številnih naročil - Celo četrta izmena

SEMIČ - V semiški Iskri kondenzatorji-industriji kondenzatorjev in opreme, d.d., so že v drugi polovici lanskega leta krepko občutili azijsko krizo, kamor so prodajali 30 do 40 odst. izdelkov. Koniec leta pa jih je opazila še ruska kriza. Zaradi tega so imeli manj naročil, vse večji pa so bili pritiski na dobavne in plačilne pogoje, kvaliteto, ceno, pridružile so se še težave z zasedenostjo proizvodnih zmogljivosti in uresničevanjem plana prodaje.

Ne čudi torej, da so lansko leto v Iskri zaključili z izgubo, čeprav so iskali trge in razvijali nove izdelke. A je bilo po besedah predsednika uprave Janeza Štefaniča to očitno premalo, zato so začeli temeljiteje zmanjševati stroške, zlasti stroške dela, ki so znašali 30 odst. vseh stroškov. Lotili so se tudi nepričakovanih ukrepov, kot je zmanjševanje števila zaposlenih, vendar so odšli zlasti tisti, ki so imeli pogoje za predčasno upokojitve ali so se zaposlili drugje. Še vedno pa teče program reševanja tehnoloških presežkov, v okviru katerega režijske delavce premeščajo v proizvodnjo. Sicer pa so stroške pri režijskih delavcih zmanjšali tudi tako, da so jim za pol leta skrajšali delovni čas na 36 ur na teden.

Učinki vseh teh ukrepov so bili vidni že letošnje poletje, predvsem pa septembra, ko so v Iskri zopet zavladale izredne razmere, vendar v drugačni obliki: dobili so namreč veliko naročil za kondenzatorje, da ponekod delajo tudi po 12 ur na dan, ob sobotah, uvedli so 3. ali celo 4. izmeno, v proizvodnjo premeščajo tudi delavce iz režije. Novih delavcev sicer niso zaposlili, je pa dobil delo del tistih, ki so pred meseci odšli na čakanje. Poglavitni razlogi, da imajo zopet dovolj dela, so zlasti v tem, da je kriza v svetu popustila, da so pridobili nekaj novih kupcev, Iskra pa je na evropski in ameriški trg poslala nove izdelke, saj se namerava v prihodnje vse bolj opirati na ta trg, čeprav azijskega kljub njegovi nezanesljivosti

ne namerava opuščati. Vendar Štefanič opozarja, da je kriza pustila nepopravljive posledice. "Med krizo so padle cene in se pozneje niso dvignile. Čeprav bomo imeli takšno proizvodnjo kot pred krizo, bo dohodek zaradi nižjih cen manjši. Zato bo morala biti proizvodnja še bolj racionalna, to pa pomeni tudi še temeljitejše zmanjševanje stroškov dela. Dobro se namreč zavedamo, da je večina evropskih proizvajalcev kondenzatorjev svojo proizvodnjo preselila v države s cenejšo delovno silo. Vendar so možnosti za ureditev razmer v tovarni, saj so zaposleni pripravljeni sodelovati pri reševanju podjetja," je povedal Štefanič. Sicer pa bo v Iskri, ki s 1.250 zaposlenimi velja za eno največjih podjetij v Beli krajini, ob koncu letošnjega leta okrog 150 manj delavcev kot v začetku leta, a po zagotovilih predsednika uprave nihče ne bo odpuščen na silo, ampak bodo vsakemu ponudili drugo delo.

M. BEZEK-JAKŠE

OB LETU STAREJŠIH

METLIKA - V Domu starejših občanov Metlika bodo počastili leto starejših v petek, 15. oktobra, ob 13. uri, ko bo predaval psiholog dr. Vid Pečjak. Nato bodo predstavili še dejavnosti doma, skrb za starejše v občini, logotip in domski časopis Vigred.

KOSTANJEV PIKNIK

METLIKA - V nedeljo, 17. oktobra, ob 14. uri bo pripravila občinska zveza prijateljev mladine Metlika na igriščih ob tovarni Beti družinski kosanjev piknik, na katerem se bodo otroci in njihovi starši pomerili tudi v športnih veščinah. Vstopnina bosta liter kosanja in dobra volja.

KOLEKTIVNA ZNAMKA BELE KRAJINE Za malo denarja malo muzike

METLIKA - Res je, da je preteklo že kar nekaj let, odkar so začeli pripravljati logotip za blagovno ali po novem kolektivno znamko Bele krajine. A vse do danes niso izbrali znaka, s pomočjo katerega bi bili belokranjski pridelniki in izdelniki prepoznavni po vsej domovini in še dlje.

So pa metliški svetniki na zadnji seji sveta dobili v potrditev grafično podobo kolektivne znamke Bele krajine, ki predstavlja z napisom Bela krajina preklano pisanico avtorice Barbare Matakovič iz Črnomlja. Vendar je ta odločitev v meni kot Belokranjci, ki kar dobro poznajo značilnosti svoje rojstne dežele, pustila nekaj dvomov. Bodisi da gre za estetski izgled, uporabno vrednost logotipa in ne nazadnje tudi za oblikovalske prijeme. O slednjih sicer ne morem soditi in bodo o tem gotovo še kaj povedali strokovnjaki, vem pa, da izdelava treh etiket še ne zadostuje za dokaz o uporabni vrednosti logotipa.

Kot že rečeno, v Beli krajini v nekaj letih niso dobili logotipa za kolektivno znamko, vprašanje pa je, če je takšna naglica, kot so si jo tokrat privoščili v projektne svetu kolektivne znamke, dobrodošla. Že na četrta seji so bili namreč člani projektne sveta edini, da je prav razklana pisanica najbolj zveličavna in najbolj poudarja značilnosti Bele krajine. Prej kot človek sodi, da so se zadeve, ki je za Belo krajino vse prej kot obrobnege pomena, lotili precej po šolsko. Že to, da so si za objavo razpisa za logotip izbrali lokalni mesečni časopis Belokranjec, zgovorno pove, da niso mogli pričakovati vrhunskih

ponudb. Belokranjca namreč skoraj gotovo ne prebirajo oblikovalci, ki bi si jih za Belo krajino tako pomemben logotip kolektivne znamke zagotovo zaslužili, da bi ga oblikovali. Je pa res, da je bil takšen razpis poceni, še ceneje pa je bilo, da so se s prošnjami za oblikovanje logotipa obrnili kar na belokranjske osnovnošolce in srednješolce (!). Glede na to, da so od borih petih predlogov, ki so prispeli na razpis, prve tri nagradili z vsega skupaj še bolj borimi sto tisočaki, pa bi lahko trdili, da je predlog za logotip kolektivne znamke celo zelo dober. Za malo denarja pač ni moč dobiti veliko muzike! Če bi bile nagrade višje, bi na razpis gotovo prispelo tudi kvalitetnejše ponudbe. In pri stvari, ki utegne biti za Belo krajino, če bo seveda uspela, še kako pomembna, bi se potem gotovo našel še kakšen tolar za plačilo strokovnjaka iz Društva oblikovalcev Slovenije, da bi podal strokovno mnenje, saj ima o tem delu gotovo več znanja in izkušenj kot vsi člani projektne sveta kolektivne znamke Bele krajine skupaj. S tem seveda ne podcenjujem njihovega znanja, izkušenj in uspešnosti pri delu, ki ga sicer opravljajo.

Čeprav je eden od metliških svetnikov dejal, da se za logotip kolektivne znamke Bele krajine ne bo odločil po instinktu lovškega psa, je ta v metliškem občinskem svetu kljub temu očitno prevladal. Večina je bila namreč za preklano pisanico. Sedaj so na potezi še črnomaljski in semiški svetniki...

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Črnomaljski drobri

GOS - Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva Kolpa, ki je bilo konec preteklega tedna ustanovljeno v Vinici, v svojem programu, ki ima sicer veliko tipkarskih napak, objavlja tudi "gos tribune". Če bi bila prireditev načrtovana ob martinovanju, bi bralcu se razumel, da bodo obiskovalci deležni tudi gosti. Ker pa bo tribuna že oktobra, se vsiljuje pomislek, da gre najbrž - na žalost sladokuscev - za gosta.

RAZSVETLJENOST - Črnomaljski se pritožujejo, da je središče njihove občinske prestolnice ponoči vse premalo razsvetljeno. Tudi Vinicičani pravijo, da ponoči bolj tipljejo kot vidijo, ko hodijo po svojem preljubem kraju, ker je premalo luči. Najbrž pa tudi v nekaterih drugih večjih krajih v občini z nočnim razsvetljevanjem ni prav nič bolje, iz česar je moč potegniti zaključek, da bo v črnomaljski občini potrebna še kar precej razsvetljenstva.

SRAMOTA - Vsakih nekaj mesecev se kateri od črnomaljskih svetnikov vpraša, kakšna bo usoda kioska v bližini nekdanje geodetske uprave ter kaj se bo zgodilo s stavbo Elektrotehne. Za kiosk jim je sicer uspelo zvedeti, da so bile že leta 1993 sprejete vse odločbe o odstranitvi, a ni prišlo do izvršitve, saj so se menda vsi dokumenti o njem, ki pa jih ni bilo malo, izgubili. Verjetno pa bo tudi odgovor o Elektrotehni, ki ga je pretekli teden zastavil svetnik, podoben dosedanjim. A vprašanja gor in odgovori dol, dve veliki sramoti v starem črnomaljskem mestnem jedru še kar stojita. In priznati jima moramo, da sta skoraj tako dobro kot zobu časa kot birokracija.

Semiške tropine

SMEROKAZ - Pohvalno je, da je v Beli krajini zelo veliko smerokazov in da skoraj ni niti najmanjšega zasedla več, v katerega ne bi kazala pot velika in že na daleč vidna tabla. Pravzaprav je celo mogoče trditi, da tako dobro označenih poti kot danes v Beli krajini ni bilo še nikoli. Zato pa je toliko bolj nerazumljivo, da

v Gradu ob zelo prometni regionalni cesti že (pre) dolgo stoji smerokaz, na katerem se je očitno izživil neprimerni. Namesto "Semič" je na njem moč prebrati "Jemi" ali kaj podobnega. Domačinov to očitno ne moti preveč, popotnik, ki poti ne pozna, pa bi lahko kaj hitro zgrešil pot v središču sosednje občine. Slednjim pa so smerokazi menda tudi namenjeni, mar ne?

"Nismo konkurenca Ljudski univerzi!"

Ortis center iz Kočevja izvaja izobraževanje za predšolsko in šolsko mladino - Uspešno posluje že peto leto - Kmalu poslovalnica tudi v Ribnici

KOČEVJE - Najkasneje v začetku prihodnjega meseca bodo v Ribnici odprli poslovalnico Ortis centra, ki s sedežem v Kočevju deluje na območju od Turjaka do Kolpe že peto leto. Poslovalnica bo imela svoj prostor na Škrabčevem trgu 37, v njej pa bo poleg trgovine z izdelki iz Orienta in darili tudi knjižni klub Svet knjige.

Ortis center posluje kot družinsko podjetje, ki ga zakonca Branko in Karmen Arko iz Kočevja uspešno vodita že peto leto. Ob organizaciji prireditelj, turizmu, računovodstvu, ki se ni zaživel, in svetovanju, ki se ga v Kočevju še vedno premalo poslužujejo, je njihova glavna dejavnost izobraževanje. Čeprav so včasih deležni očitkov, da posegajo na področje dela Ljudske univerze, kot pravi direktor podjetja Branko Arko, niso konkurenca Ljudski univerzi. "Delamo samo na področju izobraževanja angleščine za predšolsko in šolsko mladino," pravi Arko. Za odrasle organizirajo samo tečaj higienskega minimuma in le izjemoma tudi tečaj angleščine. Sicer pa je njihova druga pomembna dejavnost na področju izobraževanja, v okviru katerega nudijo tudi instrukcije za učenje osnovnih in srednjih šol, ples.

"Plesne delavnice potekajo celo leto, vezane pa so na šolski urnik, saj je naša populacija pretežno šolska mladina," pravi Arko. Šolarjem je namenjeno tudi njihovo delo na področju turizma, na otroke kot ciljno publiko pa je zaenkrat bolj ali manj omejena tudi njihova organizacija priredi-

tev. "Z organizacijo izletov na Kočevsko-Ribniško vsako leto pripeljemo okoli tisoč otrok, v okviru božično-novoletnih prireditev pa v Kočevju tudi že vsa leta pripravljamo prireditev "Plešimo in se igramo", ki je namenjena pretežno otrokom in njihovim staršem," pojasnjuje Arko.

Po odprtju poslovalnice v Ribnici, ki jo narekuje tudi med Ribničani velik interes za ustanovitev mažoretne skupine in sku-

Branko Arko

Zadovoljni kupci in Nama

Pred 30. obletnico dokončali prenovu - Novo vodstvo

KOČEVJE - Poslovalnica Nama v Kočevju je prvič odprla svoja vrata ob občinskem prazniku 3. oktobra 1969. V 30 letih delovanja je doživljala različne spre-

membe - zadnje prostorsko letos s prenovitvijo celotnega pritličja, zadnje kadrovske pa pred dobrima dvema mesecema, ko je vaje blagovnice prevzela Darja Grebenc.

"Skupno nas je 51 zaposlenih, 8 delavk pa dela v Nami že vse od začetka poslovanja," pravi Grebencova in dodaja, da se je od takrat do danes veliko spremenilo, vendar temeljiteje šele v zadnjih dveh letih, saj predmet matično podjetje iz Ljubljane v svojo poslovalnico v Kočevju ni veliko vlagalo. Predimenzioniranost stavbe so reševali z oddajo delov prostorov v najem zasebnikom. Vključno z restavracijo, ki jo vodi zasebnik, imajo danes v svojih prostorih več podnajemnikov, že v kratkem, kot pravi Grebencova, pa bodo oddali v najem tudi odelok s pohištvo. Tako jim bodo

Darja Grebenc

Vodovod Jakšiči je centralni vodovod v občini Kostel, saj pokriva kar 60 odstotkov vseh gospodinjstev. Ker je bila po opravljenih analizah zavoda za zdravstvo voda iz tega zajetja, iz katerega se oskrbujejo tudi naselja Potok, Vas in Fara, onesnažena z mikroorganizmi in zato oporečna, so delavci Hydrovoda letos vgradili napravo z UV žarki. Naložba je stala 3 milijone tolarjev, investicijo pa je krila občina. Prve analize po zaključeni investiciji so pokazale, da je voda v redu in da jim zato ne bo treba graditi drage klorirne naprave, vendar je v vodi iz pip še vedno preveč mikroorganizmov.

V občini pravijo, da je problem v dotrajanem vodovodu. Star je že 40 let in stare salonične cevi, kot pravijo, drži skupaj le še zemlja. Da bi predvsem otrokom in mladini čimprej omogočili pitje neoporečne vode, bodo že v kratkem sanirali vodovod za Faro. Ob tem pa bodo, da ne bi kasneje prekopavali, delno tudi že zgradili fekalno in meteorno kanalizacijo ter položili v zemljo električne in telefonske kable. Slednje bosta investiciji Telekom in Elektra, delno posodobitev vodovoda in izgradnjo kanalizacijskega omrežja, kar bo stalo okoli 50 milijonov tolarjev, pa bosta poleg občine sofinancirali še ministrstva za okolje in prostor in ekonomske odnose in razvoj. Investicija bo zaključena spomladi, tedaj pa bodo posodobili tudi odsek ceste od šole do konca vasi Fara.

M. L.-S.

pine navijačic, bodo imeli v podjetju dve zaposleni, okoli 20 strokovnjakov in študentov pa zaposlujejo preko avtorskih pogodb. "Z zaposlitvijo delavke v Ribnici bodo poleg plesne zaživele tudi druge dejavnosti, denimo modeliranje in delo z glino," pravi Arko. Če bo šlo vse posreči, bodo prihodnje leto vse te dejavnosti ponudili šolam za izbirne vsebine, še letos pa nameravajo v Ribnici ustanoviti mažoretno skupino in morda tudi klub plesne sekcije.

M. L.-S.

Kmalu varneje do gradu

V Kostelu urejajo dostopno pot do gradu, kmalu pa bo prišla na vrsto tudi cesta Kostel-Zaga - Urejeno tudi parkiranje avtomobilov in avtobusov

KOSTEL - V občini Kostel v letošnjem letu veliko investirajo v posodobitev komunalne in cestne infrastrukture. Že julija so pričeli z urejanjem dostopne poti do naselja in gradu Kostel, v kratkem pa se bodo lotili še ureditve ceste Kostel - Zaga.

Obnova ceste na grad, ki je del razglašene spomenika gradu Kostel, poteka v skladu z zahtevami in smernicami Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Cesto, dolgo 150 metrov, bodo posodobili in tlakovali z granitnimi kockami, uredili pa bodo tudi odvodnjavanje in položili cevi za fekalno kanalizacijo. Razmišljajo namreč, da bo naselje Kostel kot

OBNOVA CESTE NA GRAD KOSTEL - Sočasno s posodobitvijo zemljišča so sanirali tudi stari podporni zid ob cesti (na posnetku), ki je grozil, da se bo zrušil, s tem pa bi se odrgala tudi cesta. (Foto: M. L.-S.)

osrednja turistična točka v občini, slej kot prej moralo urediti tudi kanalizacijo in zgraditi manjšo čistilno napravo. V skladu s turističnimi načrti občine na tem območju pa že sedaj proučujejo tudi možnost, da bi uredili električno in telefonsko napeljavo.

Investicija je vredna 15 milijonov tolarjev, od katerih jih bo polovico prispevalo ministrstvo za kmetijstvo iz programa Crpov. Cesta bo dokončana predvidoma še letos, najkasneje pa do pomla-

dini. Že v kratkem pa bodo v bližini gradu začeli urejati tudi cesto Kostel-Zaga. Investicija bo potekala v skladu z zahtevami zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, vredna pa bo 30 milijonov tolarjev. Najmanj 10 milijonov tolarjev pričakujejo z ministrstva za okolje in prostor, preostalo pa bo zagotovila občina, delno tudi preko javnih del. Z ureditvijo ceste Kostel - Zaga, ki povezuje grajski kompleks s Kolpo in Žago, bo olajšan dostop do kmetijskih zemljišč, pomembno pa je tudi, da bodo uredili parkirišča za avtobuse in osebna vozila.

M. L.-S.

DVEMA ZLATI ZNAK RKS

LJUBLJANA, SODRAŽICA - Za dolgoletno delo v republiških organih Rdečega križa Slovenije sta na svečanosti 4. oktobra prejela zlati znak in plaketo RK Slovenije Ivan Fajdiga iz Sodražice in Zora Tomič iz Ljubljane. Visoko priznanje sta prejela ob življenjskem jubileju, saj je letos praznoval Ivan Fajdiga 80. letnico življenja, Zora Tomič pa prav te dni 70. letnico.

V PETEK NAGRADE NAJLEPŠIM

KOSTEL - V petek, 15. oktobra, ob 17. uri bo v Grajskem hramu pod gradom Kostel zaključek letošnjega tekmovanja za najlepše urejeno okolico kostelske hiše, vikenda in poslovnega prostora. Na svečanosti bodo podelili priznanja in nagrade donatorjem tistim izmed 38 prijavljenih za tekmovanje, ki so imeli letos najlepše urejeno okolico stavb. Ocenjevanje sta izvedli dve komisiji, in sicer komisija uglednih strokovnjakov iz Slovenije in komisija domačinov.

Zavrnil predlog Sodražanov

S seje ribniškega občinskega sveta

RIBNICA - Na zadnji seji ribniškega občinskega sveta prejšnji četrtek so na predlog župana Jožeta Tanka po hitrem postopku sprejeli rebalans občinskega proračuna, prav tako na predlog župana pa so ob obravnavi sklepa občinskega sveta Sodražica o delitvi presežka proračuna potrdili že sprejeti sklep ribniškega sveta.

Za sprejem rebalansa so svetniki potrebovali uro in pol, saj je Franc Česarek vztrajal, da se pojasni, kako se obračunava honorar tajnikom krajevnih skupnosti. Obrazložitev, da je osnova plača najvišjega strokovnega delavca gradbene stroke v občinski upravi, je Česarek oporekal, češ da je izhodišče njegova neto plača, medtem ko dobi tajnik to kot bruto honorar. Prav tako se tudi ni strinjal, da je obračun narejen za vsega le dve priznani uri dela na teden, in županu očital, da je to "oblika in način, da bodo krajevne skupnosti popolnoma uničili". Ob ugotovitvi, da v Dolenji vasi in

Ribnici tajnikom izplačujejo višji honorar, kot jim po izračunu pripada, je Česarek dejal, da bodo težko dobili koga, ki bi tajniške posle opravljal za vsega le 10 tisoč tolarjev na mesec. Sklenili so, da bodo višje kriterije za plače tajnikov upoštevali pri pripravi proračuna za prihodnje leto.

O sklepu občinskega sveta Sodražica, ki je ob sprejemu zaključnega računa ribniške občine v prvi obravnavi župana Andreja Pogorelca zadolžil, da ribniški občini predlaga delitev presežka proračuna za preteklo leto v razmerju 50,04 : 49,96 v korist sodraške občine, niso dolgo razpravljali. Župan Tanko je poudaril, da za ribniško občino predlog ni sprejemljiv in da bodo vztrajali na že sprejetem sklepu, da se presežek razdeli po kriteriju števila prebivalcev, o nedokončanih investicijah v vrednosti 4,6 milijona tolarjev pa naj bi se dogovarjali v okviru delitvene bilance.

M. L.-S.

Stari, majhni in skregani!

Lastniki zemljišč so v povprečju starejši od 60 let - Parcele velike le okoli 11 arov - Solastništva in spolovine so predmet sporov - Inšpekcija nemočna

RIBNICA - V ribniški občini so se že lani lotili ureditve Dolenjskega polja, na katerem je na skupno okoli 300 hektarjih kar dobra polovica neobdelanih zemljišč. Z zakupom in oddajo 10 hektarjev zemljišč v najem zasebniku Marku Kocjančiču so storili prvi korak v preprečevanju nadaljnjega zaraščanja, vendar bo celovita rešitev terjala še veliko dela.

Da rešitev ne bo enostavna, utemeljuje poznavalka razmer, kmetijska svetovalka Irena Šilec iz Ribnice, z razlogi, ki so privedli do opuščanja kmetovanja. Na prvem mestu je, kot meni, da lastnikom zemljišč kmetovanje ni osnovna dejavnost, temu pa sledijo majhnost in razdrobljenost parcel, veliko število lastnikov in njihova starostna struktura. Skupno je lastnikov preko 200, v povprečju pa so stari že preko 60 let. "Veliko je samskih, predvsem starejših žensk, ki zemlje nočejo prodati, ker jim ta pomeni neke vrste socialno varnost," pravi Šilecova. Ob bok takšnim lastnikom postavlja tiste, ki zemlje ne morejo prodati zaradi nerešenih dednih postopkov, solastništva in spolovine, pa tudi tiste, ki bi radi prodali, pa ne morejo, ker so parcele preveč

razdrobljene in premajhne, saj so v povprečju velike le 11 arov. "Oranja z živinsko vprego skorajda ni več, veliko starejših pa si traktorja ne upa voziti," pojasnjuje Šilecova, zakaj nekateri, ki so še sposobni in bi radi obdelovali svoje njive, tega ne počno več oziroma manj, kot bi lahko. Da

Irena Šilec

opuščajo kmetovanje je kriva tudi divjad, ki jim povzroča veliko škodo, sicer pa je zaraščanje, kot pravi Šilecova, predvsem posledica upadanja števila glav živine. "V Dolenji vasi je bila ustanovljena ena prvih mlekarin na Ribniškem, danes pa imajo Ljubljanske mlekarne na tem območju le 20 odjemalcev, med katerimi imajo vsi razen enega, ki ima 3, samo po eno kravo," pravi in dodaja, da če ni živine, se lastnikom travnikov pač ne splača kositi, ker bi se jim pojavil presežek krme.

Ker se bojijo prevelikega pridelka, ne gnojijo, do problemov s pognojevanjem pa prihaja tudi na splošnih, ker sta uporabnika istega zemljišča običajno sprta. Spori med lastniki zemljišč dodatno prispevajo k zaraščanju, zaradi majhnosti in razdrobljenosti parcel ter velikega števila lastnikov pa so pogosto nemočne tudi inšpekcijske službe. Kjer tudi kontrola ni učinkovita, pa je, kot pravi Šilecova, zaraščanje še več!

M. LESKOVŠEK-SVETE

EVROPA PRI NAS

CERKNICA, SODRAŽICA - Evropski dan občine organizira Vitrta iz Cerknice v šestih notranjskih in dolenjskih občinah. Kot prva je bila minuli petek na vrsti občina Sodražica, drugi bo občina Postojna, 22. oktobra občina Kostel itd. vse do 19. novembra, ko bo zadnja na vrsti občina Logatec. Namen evropskih dni je iskanje odgovorov na vprašanja kako učinkovito delati in kaj je merilo uspešnosti. Na seznamu predavateljev so ugledni slovenski strokovnjaki, domači strokovnjaki in domači župani. Na predavanje v Kostelu pa so vabljene poleg domačih delavcev na področju turizma in predstavnikov domačih oblasti tudi hrvatske turistične organizacije in župani občin Gorskega kotarja.

120 LET OŠ VELIKI GABER - Na pestri priložnostni prireditvi ob jubileju šole in 20-letnici vrtca, ki so jo oblikovali otroci oz. učenci (na posnetku) ter vzgojitelji in učitelji, je čestital jubilaru predsednik KS Veliki Gaber Marjan Anžlovar, ki je pozdravil tudi novega župnika Marka Marinka. Za šolo, ki je pričela s 199 učenci, jih imela leta 1942 kar 372, je spodbudno, da je po usihanju števila učencev letos vpisanih spet nekoliko več učencev. Občina bo v tem šolskem letu omogočila enozemski pouk v prostorih KS za potrebe male šole in tretjega razreda. (Foto: P. Perc)

TRIMO IN OBČINA PONOSNA NA DIREKTORICO - V Trimu so se iskreno razveselili, ker je njihova direktorica Tatjana Fink postala menedžerka leta 1999. Finkovi so sodelavci pripravili sprejem, kakršnega ne bo zlepa pozabila. Med prvimi sta ji čestitala direktorica komercialnega sektorja Breda Bon (na desni) in vodja službe za zagotavljanje kakovosti Zvone Livk. Finkovi je čestital tudi trebanjski župan Ciril Pungartnik, pozdravljajoč brzojavo pa so ji poslali še trebanjski občinski svetniki, ponosni na direktorico, ki tako uspešno vodi največje podjetje v občini. (Foto: P. Perc)

GLASNO O PROMETU - Kar okrog 1000, pretežno mladih, se je pretekli petek dopoldne in popoldne zbralo na prireditvi na parkiriščih med sevniško osnovno šolo, HTC-jem in zdravstvenim domom. Povezovalca dogajanja sta spretno opozarjala zbrane, na kaj naj bodo pozorni bodisi pri gasilcih, policistih, slovenskih železnicah ali drugih sodelujočih "delavnicah". Tako se je na enem prostoru kot v odprti knjigi in tudi v obliki prikazalo skoraj vse, kar bi morali vedeti in upoštevati za večjo varnost v prometu. Tudi starejši! Pravcata pomanjšana lokomotiva z vagončki iz železniškega muzeja pa je bila za mlajše največja privlačnost. Predsednik Društva Zagon Tržišče Stanko Lazar in predsednik občinskega odbora za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Zvone Tuhtar sta bila lahko kot organizatorja prireditve zelo zadovoljna. (Foto: P. P.)

25 UČENCEV V LIKOVNI DELAVNICI - Ob tednu otroka je trebanjska občinska izpostava Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti pripravila na gradu Mala Loka pri graščaku Dušanu Sparovcu likovno delavnico za 25 učencev (od 5. do 8. razreda) iz osnovnih šol Trebnje, Veliki Gaber in Mirna. Vsi udeleženci delavnice, ki so ustvarjali pod mentorstvom Katje Gorup in Neje Aupič, so ob otvoritvi razstave svojih del v kapeli gradu (na posnetku) prejeli spominska priznanja, štirje učenci pa še posebna priznanja s praktičnimi nagradami raznih sponzorjev, in sicer: Teja Ograjšek (OŠ Trebnje) za najbolj realistično upodobitev, Vida Strah (OŠ Mirna) za najlepšo risbo, Maša Ceglar (OŠ Veliki Gaber) za najlepšo barvno sliko in Roman Tratar (OŠ Mirna) za najlepše delo z voščenkami. (Foto: P. P.)

VAŠKA SLOGA PRI DROBNIČEVH - Približno mesec dni je, odkar je strela usekala in gospodarsko poslopje Drobničevih s Skrovnika. Živino so rešili domačini in jo vzeli v svoje hleve nesebični vaščani, številni gasilci pa so preprečili, da ni bila škoda še večja. Ko boste prebirali tele vrstice, bodo Drobničevi imeli spet vso živino pod svojo streho. Tako vsaj je kazalo preteklo nedeljo, ko so vaščani in tržiški lovci pomagali "vezati gruš" in so na ostreže že pričeli polagati late. Gospodar Jože se je solznih oči zahvaljeval vsem, ki so jim pomagali, med drugim tudi sindikatu in vodstvu krmeljskega Inkosa, kjer je zaposlen. (Foto: P. Perc)

Življenjska povezanost z okoljem

120 let šole v Velikem Gabru - Medtem ko je imela šola ob začetku 199 učencev in leta 1942 372, obiskuje danes pouk 232 učencev v 12 razredih - Bo po dozidavi prva v trebanjski občini pričela z devetletko?

VELIKI GABER - Osnovno šolstvo se je v Velikem Gabru pričelo že pet let po uvedbi temeljnega zakona habsburške monarhije, to je "splošne šolske naredbe", ki je opredelila splošno in osnovno šolo. Ravnateljica OŠ Veliki Gaber Marija Mežnaršič na petkovi slovesnosti ob 120-letnici te šole ni kaj dosti razpredala o velikih organizacijskih in vsebinskih spremembah v teh dolgih letih, kajti te so zanimivo predstavili v zborniku. Zahvalila se je vsem učiteljem in učencem za prispevek pri oblikovanju vsebine zbornika, še posebej pa sponzorjem, ki so izdajo zbornika finančno podprli.

Trebanjski župan Ciril Pungartnik je poudaril, da mora biti osnovna šola kraj druženja vseh, ne le učencev in učiteljev, hkrati pa je izrazil prepričanje, da OŠ Veliki Gaber prednjači v izpolnjevanju tega poslanstva. Pungartnik upa, da bo uspelo že prihodnje leto dozidati v potresu poškodovano šolo, da bi kot prva šola v občini lahko pričela z devetletko. Tudi po mnenju predstojnika novomeške območne enote Zavoda za šolstvo Ivana Mirta daje šoli vse možnosti za nadaljnji razvoj in uveljavljanje prav njena življenjska povezanost z okoljem. Bogata ponudba interesnih dejavnosti pa je tudi kar dobra popotnica v pripravi na devetletno osnovno šolo. Po Mirtovih besedah je zadnji čas, da se Slovenija tudi na področju šolstva približa evropskemu razvoju, saj smo med zadnjimi, ki še imamo osemletno šolo.

Osnovno šolo v Velikem Gabru je obiskovalo precej tudi pozneje uspešnih krajanov. Med njimi je sedanjí direktor občinske uprave v Trebnjem Janez Slak, ki je med obujanjem spominov povedal, da so se včasih učenci in učitelji zaradi pomanjkanja prostorov morali nenehno seliti, telovadbo so imeli kar v razredih, v višjih razredih pa v gasilskem domu. Kljub temu pa je po Slakovih besedah včasih ta šola dajala celo

več znanja, kot so potrebovali, kar se je izkazalo tudi, ko je kot kmečki fantič nadaljeval šolanje za geometra med "ljubljskimi framerji". Slak je razveselil domačine z informacijo, da občinska uprava pripravlja dokumentacijo za prizidek k osnovni šoli.

P. P.

OBNOVLJENA TLA TELOVADNICE

TREBNJE - Telovadnica pri trebanjski osnovni šoli je zelo zasedena, saj v njej ne poteka le pouk športne vzgoje, ampak tudi vadba številnih športnikov, predvsem uspešnih rokometašev in tekmovalcev badmintona. Zato so vsi uporabniki telovadnice veseli, da je končana obnova talne obloge v telovadnici. Dela so veljala blizu 16 milijonov tolarjev.

MAX V AFRICI

TREBNJE - Zabave željnim v diskoteki Africa v trebanjski obrtni coni poslednjaj ne bi bilo ob petkovih večerih niti najmanj dolgčas. Tako vsaj obeta podpisana pogodba med radiom Max in diskoteko, kot rezultat te pa program koncertov. Ta petek, 15. oktobra bo gost Africa Jasmin Stavros, 22. oktobra bo koncert Ivane Banfić posnel Kanal A za oddajo Atlantis. 29. oktobra bo srednješolski žur, 5. novembra koncert priljubljene hrvaške skupine Magazin, 12. novembra pa bosta zabavala goste Africe Davor Radolfi in Ritmo Loco. Z letaki, ki najavljajo prireditve, imajo obiskovalci pri nakupu karte 100 tolarjev popusta. Na radiu Max zagotavljajo, da si s kupljeno vstopnico pridobijo tudi kupončke s popusti, ki lahko denar večkratno povrnejo, če se seveda imetnik odloči za nakupe v nekaterih lokalih. V predprodaji prodane karte bodo izžrebali in na vsakem koncertu bo neko dobil lepo nagrado: za zdaj večerjo v Gradu Otočec s Stavrosom, Radolfijem ali Ivano Banfić.

MISS SLOVENIJE NA STEKLASOVI POTI

ŠENTRUPERT - V soboto, 16. oktobra, ob 9. uri bo tukajšnje turistično društvo na trgu pred cerkvijo sv. Rupreta slovesno odprlo Steklasovo pohodno pot. Pohodnike bo na 20 km dolgo pot po obronkih Šentrupertu pospremila pesem domačega vinogradniškega zbora, odprl pa jo bo gost v spremstvu letošnje miss Slovenije. Vabljeni!

30 MILIJONOV ZA GARANCIJSKI SKLAD POSAVJA

MARIBOR - Sevnški župan Kristijan Janc se je v Mariboru z ministrom za malo gospodarstvo Jankom Razgorškom pogovarjal o pomoči države oz. pristojnega ministrstva malemu gospodarstvu v posavski regiji. Razgoršek je zagotovil, da bo garancijski sklad v okviru Regionalnega pospeševalnega centra za malo gospodarstvo Posavja še letos dobil 30 milijonov tolarjev za začetek poslovanja. Minister je poudaril, da bodo podpirali skupen nastop malega gospodarstva tudi v drugih regijah.

KDO BO ODGOVOREN?

SEVNICA - Svetnik dr. vet. Blaž Jene (SKD) je opozoril, da se je nekdo lotil gradnje poslopja pri Flajsu ob regionalni Dolenji Boštanj-Mokronog tik pod plazovito brežino. Vprašal je tudi kdo bo prevzel odgovornost, če bo popustil obrambni zid ob Savi in bo voda poplavlila boštanjško obrtno cono. Direktor občinske uprave dr. vet. Zvone Košmerl je povedal, da so si strokovnjaki že ogledali, kaj je treba storiti z obrambnim zidom pred visokimi vodami; urediti pa bo potrebno, kam z meteorinimi vodami, zaradi katerih bi lahko v Dolenjem Boštanju (spet) "plaval" ob morebitnih poplavih, ki običajno grozijo v prvi polovici novembra.

Negotova usoda sevnškega radia

Ko je lokalni radio občini tolikšno breme, da ne ve, kaj in kako z njim - Ob 30-letnici Radia Sevnica bi nekateri radio najraje prodali, zagovorniki statusa quo terjajo referendum

SEVNICA - "Vsi zaposleni na Radiu Sevnica in tudi honorarni sodelavci bi radi uradno izvedeli, kaj pomenijo govorice o prodaji radia. V obdobju lastninjenja radijem ni bilo omogočeno izpeljati privatizacije. Če je kaj resnice v tem, da naj bi radio prodali, bi bilo prav, da bi o tem obvestili tudi kolektiv radia in da bi tudi ta sodeloval pri lastninjenju. Smatramo, da je 30 let dela in ustvarjanje programa precej več kot zgolj pavšalno ovrednotenje v denarju. Mimogrede: radio ustvari okrog 80 odstotkov prihodkov za dejavnost sam! In če so razmišljanja o prodaji radia resna, naj to poteka v sodelovanju z nami, kajti tudi kolektiv radia je pripravljen vložiti določen kapital in radio obdržati v Sevnici," pravi Rado Mlakar, direktor sevnškega radia.

S preselitvijo radia iz utesjenih prostorov v Naselju heroja Maroka pod streho HTC-ja in obnovo antenskega sistema na Lazah bi se radijski s povečanjem slinosti in seveda tudi ob boljšem programu lažje spoprijeli z vse hujšo konkurenco raznih medijev. Gre za neizprosni boj za poslušalce in, kampak, tudi za oglaševalce, saj le ti lahko omogočijo ne le obstanek, temveč tudi hitrejši razvoj. Tega si sevnški radio kot javni zavod brez pomoči svojega ustanovitelja - občine Sevnica ne more predstavljati, medtem ko se bi ta rad čimprej znebil tega proračunskega porabnika. "Ne vidim nobenega razloga, da ne bi spremenili statusne organiziranosti radia, bodisi da bi postal delniška družba ali družba z omejeno odgovornostjo. Država in občina nista bili nikoli dobra gospodarja! Prav pa bi bilo, da radio, ki praznuje 30-letnico, ohranimo v Sevnici," je povedal sevnški župan Kristijan Janc na zadnji seji občinskega sveta v Sevnici, ko so obravnavali razvojno strategijo sevnškega radia.

deluje zakon kapitala, da pa se ni treba bati, da bo radio kupila SDS, saj nima toliko denarja. Vprašal je, kakšna je knjižna vrednost osnovnih sredstev. Poslanec (SDS) Branko Kelemina se je zavzel, da bi omogočili radiu normalne pogoje za delo in da je treba naposled ohraniti delovna mesta. Pipan je opozoril, da je največ vredna frekvenca, in dodal, da se mu zdi nenavadno, da se s Kelemino zavzemata za radio, ko pa imata največji vpliva na radio SLS in LDS. Menil je, da bi morali celo na referendum, če naj bi radio prodali, saj so zanj prispevali tudi občani s samopriskevkom. Župan Janc je odvrnil, da občina in župan nočeta imeti nobenega vpliva na radio, hočeta pa, da bi bil boljši in cenejši. Da mora radio naprej tako kot drugi mediji, je menil Rudi Bec (LDS) in se, podobno kot Stefan Teraž (SDS), zavzel za dokapitalizacijo radia. Direktor radia Mlakar je Dobniku odgovoril, da je osnovni kapital Radia Sevnica 2,3 milijona, direktor občinske uprave, dr. vet., Zvone Košmerl, pa ga je popravil, da je ustanovitveni kapital 4,1 milijona tolarjev. Se je pa Mlakar pohvalil, da nimajo več dolgovi! Saga o usodi sevnškega radia se bo še nadaljevala, kajti nadzornemu svetu radia, ki mu predseduje Anton Koren, so svetniki naložili, naj da več predlogov oz. iniače za rešitev, tudi v luči statusnih sprememb.

P. PERC

PRAZNA SLAMA - Za tragikomično dogajanje na zadnji seji trebanjskega občinskega sveta je poskrbel nesojeni koordinator vladajoče pomladne koalicije Franc Hribar. Nič posebej hudega se ne bo zgodilo, ker so svetniki SKD, SLS in SDS zavrnili pobudo občinske uprave o ustanovitvi lokalne turistične organizacije kot javnega zavoda občine Trebnje. Kvečjemu prihranili bodo kakšen tolar. Pri vsej zadevi je najbolj žalostno in smešno hkrati, da je bil najbolj goreč nasprotnik sprejetja (v 1. obravnavi!) ponujenega dokumenta prav Hribar, ki je kot predsednik odbora za gospodarske dejavnosti ponudil svetnikom taisto listino, ki so jo (seve družno s Hribarjem) pomladniki razcefrali. V vseh odborih imajo pomladniki škarje in platno, svetnik Peter Freljih (LDS) pa še vedno zama moleduje, naj zato drugi svetniki (LDS, ZLSD), ki niso tako "posvečeni", da bi bili lahko v odborih, vsaj nekoliko prej dobijo v roke gradiva, da bi se bolj pripravi na sejo občinskega sveta.

PODKUPLJEN INŠPEKTOR? - Svetnik Janez A. Kovačič (DeSUS) se je razhudil, češ da je lekarna na Mirni zaprta zaradi dveh parkirnih prostorov. Vprašal je, koliko parkirnih mest ima ta lekarna v Novem mestu in Ljubljani? "Inšpektor si nikakor ne bi smel dovoliti, da zapre lekarno na Mirni! Sumim, da je ta inšpektor podkupljen! Tega inšpektorja je treba izločiti iz postopkov na Mirni," je grmel Kovačič.

DERGI IN GRAŠČAK - Igralec Marko Derganc-Dergi se kar ne more ločiti od prijatelja - malološkega graščaka Dušana Sparovca. Na gradu je s svojimi ris-

Sevnški paberki

BO SEVNČANKA PRVA DAMA ZDA? - Ob ameriškem milijardierju Donaldu Trumpu se je v zadnjih mesecih nenehno pojavljala naša nekdanja manekenka Melanija Knaus. Njeni domači so Sevnčani; sarmantna mamica, zaposlena v Jutranjki, in oče, zelo uspešen trgovski potnik oz. zastopnik, zdaj pa podjetnik, sta Melanijo po najboljših močeh podpirala, ko je začela manekensko pot v Italiji. Gotovo bi ju Melanija z veseljem povabila v Belo hišo, če bi bil njen spremljevalec Trump v letu 2000 izvoljen za predsednika ZDA. Trump, "oče" in lastnik številnih nebotičnikov v ZDA (njegovo premoženje cenijo na 1,6 milijarde dolarjev) namreč resno razmišlja o kandidaturi za prvega moža najbogatejše države na svetu. Upajmo, da se Trump ne bo premisli.

MISLI(L) RESNO! - Dr. Miroslov Končina, nesojeni direktor sevnške Jutranjke, nam je sporočil, da je mislil zelo resno s svojo prijavo za direktorja Jutranjke in da je v izjavi predsednika nadzornega sveta Jutranjke Franca Pipana res samo to, da ni odgovoril delovnega razmerja pri slovenski vladi. Dr. Končina pravi, da je še pravi čas pri pregledovanju poslovanja Jutranjke spoznal, koliko je dejansko ura...

ALKOTEST - Sevnški policisti so ob petkovi prireditvi Razmišljanje glasno o prometu! pokazali tudi najnovejši alkotest. Poskusno sta pihala tudi kolega z

zavarovalnice Triglav Tomo Jeraj in Jože Asič. Z računalniško izpisanim rezultatom nista seznanila javnosti, sta pa precej zaskrbljeno opazovala izpis pred namrščnim policistom. (Foto: P. P.)

Kdo dela meje med generacijami?

Sožitje generacij, okrogla miza ZPM Krško - "Priložnost, da se zamislimo" - Odgovornost srednje generacije - Stari so prostovoljci brez prave možnosti odločanja

KRŠKO - Človekova starost naj ne ustvarja meja, marveč spleta vezi med generacijami. Tako se je dalo razumeti glavno sporočilo nedavne okrogle mize Sožitje generacij, ki jo je Zveza prijateljev mladine Krško pripravila med številnimi dogodki ob letošnjem tednu otroka.

Vida Ban, sekretarka ZPM Krško, je v uvodu okrogle mize navzoče izzvala z obvestilom, da "imamo danes v Krškem priložnost, da se poglobljeno zamislimo nad našo družbo, katere del smo. Kako omogočiti povezovanje generacij, povezovanje in strokovnih služb tu v Krškem?" Po mnenju Banove ima srednja generacija v rokah vzvode politične in gospodarske moči in odločanja in je zato odgovorna za sožitje generacij. "Seznanjanje otrok in mla-

dine s socialnimi vrednotami je naloga nas vseh," je poudarila sekretarka.

Po njenem mnenju se humanitarne organizacije in javne službe vse bolj zavedajo pomena sožitja generacij, čeprav je generacijski spor tudi pri nas precejšen.

Razpravljavci so poudarili, da je potrebno združiti izkušnje in znanje starejših ljudi z zagnanostjo in inovativnostjo mladih. Pri tem je potrebno v ljudeh razvijati čut za medsebojno pomoč, kar je ob okrogli mizi poudarila tudi Danica Zolotar, podpredsednica ZPM Krško.

Po mnenju razpravljavcev so mnogi starejši ljudje prostovoljci v različnih organizacijah, vendar so jih odvrnili od oblasti. Zato je bilo eno od priporočil okrogle mi-

ze, da je potrebno starejše ljudi pustiti na mesta odločanja.

Okrogle mize, ki so jo z nastopom popestrili leskoviški šolarji in prostovoljci ZPM Krško, sta se udeležili med drugimi predstavnici ZPMS Anita Albrecht, generalna sekretarka ZPMS, in Vlasta Sever.

Okroglo mizo so pripravili v sklopu tedna otroka ter ob letošnjem mednarodnem letu starejših in svetovnem dnevu starejših, 1. oktobra.

L. M.

SOŽITJE GENERACIJ - Za dobro sožitje generacij se je dalo najti nekaj primerov na okrogli mizi v domu starejših v Krškem. Mogoče najlepša slika o sožitju generacij se je prav tisto popoldne prav naključno ponudila v eni od sob v domu starejših in to je zabeležil tudi fotoaparati. (Foto: L. M.)

Svetniki podprli vrtec v Podbočju

Župnijo Sv. Križ-Podbočje krški občinski svet pogojno oprostil plačila komunalnega prispevka za graditev večnamenskega objekta - Pomisleki - "S sklepom se ne mudi"

PODBOČJE - Župnijo Sv. Križ-Podbočje je krški občinski svet s sklepom na četrtkovni seji oprostil plačila komunalnega prispevka za graditev mladinskega centra, otroškega vrtca in prostorov Karitas v Podbočju. Svetniki so tako sprejeli besedilo sklepa, ki ga je predlagal župan Franc Bogovič. Vendar so sklepu, kot ga je predlagal župan, dodali še določilo, da bo župnija morala plačati komunalni prispevek, če bo spremenila namembnost že nastajajočega objekta.

Svetniki so tako dopolnjen županov predlog sklepa sprejeli z večino glasov. Pred tem so o oprostitvi govorili iz dveh zornih kotov. Andreja Božič iz LDS je zanimalo, katere vrste objekt je nastajajoča zgradba v Podbočju, na kar so mu odgovorili, da gre za objekt družbenih dejavnosti. Na Božičevo vprašanje, ali so že podelili koncesijo za nastajajoči župnijski otroški vrtec, je pojasnil župan, da župnija Sv. Križ-Podbočje še ni zaprosila za koncesijo. Dodal je,

da so investitorji namenjeni vrtec odpreti tudi brez pridobljene koncesije; v tem primeru bi vrtec deloval zunaj obstoječih mrež javnih otroških vrtcev in na tržni osnovi.

Martin Kodrič, svetnik SKD iz KS Podbočja, je dodal, da domačini pozdravljajo gradnjo omenjenega župnijskega objekta, ki nastaja s prostovoljnimi prispevki

• Občinski svet Krško je župnijo Sv. Križ-Podbočje oprostil plačila komunalnega prispevka na podlagi odloka o komunalnem prispevku v občini Krško. Ta odlok določa, da lahko na predlog župana občinski svet sprejme olajšavo oziroma oprosti plačila, kadar gre za objekte, ki jih gradijo društva, objekte družbenih dejavnosti in sakralne objekte.

M. LUZAR

Avstrijce so morali najprej poučiti

Krški turizem na borzi

KRŠKO, MARIBOR - Pretekli petek so predstavniki Centra za promocijo turizma Slovenije v mariborskem hotelu Habakuk pripravili tradicionalno turistično borzo pod naslovom Slovenian Incoming Workshop 1999. Udeležilo se je več kot 150 tujih in domačih turističnih agencij, organizatorjev potovanj in drugih turističnih ponudnikov.

Turistično ponudbo občine Krško je na turistični borzi zastopal Podjetniški center Krško. Tujim, predvsem avstrijskim, predstavnikom so morali najprej povedati, da v občini Krško ni samo nuklearna, temveč je veliko ogleda vrednih naravnih in kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Izkazalo se je, da lahko v krški občini vsakdo najde kaj zase. Nad ponudbo in in možnostmi so se navduševali tako "prodajalci" kulture, zgodovine in umetnosti, kot tudi tisti, ki v katalogih ponujajo šport in naravo. Brez kulinarike, vina in dobre gostinske ponudbe pa ne gre ne pri prvih ne pri drugih. Glede na število poslovnih srečanj na borzi si lahko krški turistični delavci v prihodnjem letu obetajo večje število gostov.

S. MRGOLE

JESEN NA "TA MALEM PLAC"

KOSTANJEVICA NA KRKI - V organizaciji Turističnega društva Kostanjevica na Krki bo v nedeljo v tem mestu tradicionalna prireditev Jesen na ta malem plac. Na prireditvi se bodo med seboj pomerile ekipe okoliških vasi, otoka in celine v različnih igrah. Začetek bo ob 14. uri z veslaškim tekmovanjem, ob 16. uri se bo dogajanje preselilo na "ta mali plac", kjer se bodo zvrstile še druge igre. Zaigral bo domači pihalni orkester. Na mizah se bo, po pričakovanih in napovedih, trlo domačih dobrot, kostanja in portugalske. V večernih urah bo komisijska za urejanje okolja, ki si je med letom trikrat ogledala vse hiše v Kostanjevici na Krki in okolici, podelila nagrade in pohvale za najlepše urejeno okolje.

Nova godbena petletka

Pet let oživljenega pihalnega orkestra Kostanjevica na Krki - Začetki že pred letom 1900 - Uspešni

KOSTANJEVICA - Pihalni orkester Kostanjevica na Krki je ob 5. obletnici delovanja, ki jo praznuje letos, pripravil pred časom glasbeno družabno prireditev. Kostanjeviška mestna godba, katere slavnostni koncert je prišlo poslušat kar lepo število ljubiteljev tovrstne glasbe in druženja, je stara več kot pet let. Tako vsaj kaže pogled v kratko kroniko, ki jo je orkester objavil ob obletnici.

"Pihalni orkester Kostanjevica na Krki nadaljuje bogato tradicijo godbe, katere začetki segajo že pred leto 1900 in ki je žal leta 1955 skoraj povsem zamrla," poročajo iz Kostanjevice. Leta 1992 je godbo ponovno oživilo nekaj zagnanih domačinov, med katerimi posebej poudarjajo imeni Andreja Jordana in Slavka Sintiča, ki je bil tudi predsednik iniciativnega

odбора. Godbeniki so začeli tokrat brez instrumentov in brez denarja zanje. Obiskali so več kot 550 gospodinjev v krajevni skupnosti, prosili za pomoč društva in organizacije. Posamezniki in organizacije so se širokosrčno odzvali na prošnje, in ko je prišel zraven še dirigent Toni Homan iz Šentjerneja, so do prvega nastopa manjkale samo še vaje. Poskrbeli so tudi za te, in sicer poleg dirigenta še Anton Žarn, Ernest Jazbec ml. in Franc Pibernik.

Kostanjeviški pihalni orkester je prvič javno nastopil na božično-novoletnem koncertu leta 1994. Po tistem so mu še večkrat zaploskali poslušalci in ocenjevalci in leta 1997 je na državnem tekmovanju dosegel zlato listino in napredoval iz 3. v višji kakovostni razred.

L. M.

PET LET - Pihalni orkester Kostanjevica (na fotografiji na nedavnem slavnostnem koncertu) igra peto leto, pred njo je tukajšnja mestna godba muzicirala že dobrih pet desetletij. S povprečno starostjo godbenikov 23 let je eden najmlajših slovenskih pihalnih orkestrrov, ki delujejo zunaj glasbenih šol. (Foto: S. Sintič)

POHOD PO OBNOVLJENI POTI NA GRAD

KRŠKO - V soboto ob 15. uri bodo v Krškem na koncu ulice Pod Goro krenili na pot pohodniki na grad Friderika Celjskega. Gre za otvoritveni pohod po peš poti, ki so jo obnovili v sklopu projekta razvoja turizma v krški občini. Pot, ki je zdaj torej očiščena, je neznana celo mnogim domačinom. Poslej naj bi po njej ljubitelji narave in zgodovine ter drugi prihajali na grajske razvaline, kjer naj bi se po napovedih pogosto dogajalo kaj zanimivega tudi za javnost. Pripravljalni odbor za obnovo poti na grad vljudo prosi obiskovalce, naj ob prihodu na grad v soboto parkirajo vozila na prostoru pred občino v Krškem.

KAJ VSE POD STREHO

KRŠKO - Stavbo občine Krško prekrivajo. Zato zdaj Krščani ne bodo mogli več trditi o občini, da se pod to streho nekateri zaklepajo v poročno dvorano. Odkar je nova streha - če danes še ni vsa, bo kmalu - namreč še niso naleteli na take "skrivače".

PRIDOBITVE

RAKA - Tukaj bodo kmalu odprli nove prostore pošte v velikem novem večnamenskem objektu. Naslednja bo sprejela obiskovalce trgovina, takoj zatem če ne celo hkrati, bo začela obratovati gostilna. Zlasti zadnje se domačini vselej skoraj enako močno kot božiča, kajti v novem lokalu bodo, tako vsaj upajo, končno na Raki dobro postreženi.

OBNOVA V OSNOVNI ŠOLI

BREŽICE - V osnovni šoli v Brežicah obnavljajo centralno ogrevanje, in sicer so zamenjali cisterno za gorivo. V tokratni temeljitiji obnovi, prvi po 30 letih, so zamenjali tudi 10 velikih oken. Po teh posegih ostaja za prihodnost med drugim še obnova fasade. Vse neizogibna obnovitvena dela, ki jih plača občina, bodo končali v 2 do 3 letih.

REGATA OKROG OTOKA

KOSTANJEVICA NA KRKI - Tukajšnje športno društvo bo v okviru krajevnega praznika pripravilo v nedeljo, 17. oktobra, ob 10.30 uri 16. regato okoli kostanjeviškega otoka. Udeleženci bodo tekmovali v 5 kategorijah.

ZDRAVA ŠOLA - Na fotografiji so učenci dveh razredov brežiške osnovne šole, ki sta se najbolj izkazala v projektu, s katerim šola zmanjšuje hrup med poukom in odmor. S proučevanjem in zmanjševanjem hrupa brežiška učno-vzgojna ustanova sodeluje v širšem projektu Zdrava šola, katerega namen je narediti bivanje v šoli znošnejše. Zmagovalnima razredoma so v navzočnosti ravnateljice Milene Jesenko, vodje projekta Marinke Lupšina Novak, nekaterih drugih učiteljev in Toneta Zorka, predsednika KS Brežice in direktorja Splošne bolnišnice Brežice, izročili priznanje in nagrado - izlet, in to na šolski dan, na Bizeljsko. (Foto: L. M.)

Novo v Brežicah

MALCE SO ZAMUDILI -

Zaradi nemoči policije, ki nikakor ne more zatreti vse večjega razraščanja prodaje in uživanja mamil med brežiško mladino, so stvar v svoje roke vzeli tamkajšnji občinski svetniki. Ti so se odločili za dobrih osem milijonov tolarjev prodati zloglasni Bijou bar, ki naj bi bil središče vsega prepovedanega početja v mestu. To smelo svetniško odločitev bi lahko celo pohvalili, ko bi do nje prišlo ob pravem času, ne pa danes, ko je omenjeni bar le še zapuščen in neobljubena razvalina.

TICARJEV PRST - Se še spomnite, kako je nekdanji visoki slovenski politik Vinko Hafner pred desetletjem v Beogradu s prstom zažugal vzpenjajočemu se Slobodanu Miloševiću? Nekaj podobnega smo videli tudi na ponedeljkovi seji sveta občine Brežice, le da je prst dvignil svetnik in visok občinski funkcionar Bojan Tičar. Z dvignjenim prstom je opozoril Edija Štrausa, zastopnika mladega rodu, naj malo manj gleda za zenskami. Da smo bolj natančni: ena zadnjih točk dnevnega reda, potrditev nove direktorice Regijskega posestvalnega centra, je padla v vodo zato, ker je Edi želel žensko videti v živo!

Pohod Po poteh brežiške čete

23. oktobra na Sromljah

BREŽICE - Športna zveza Brežice, Planinsko društvo Brežice in brežiški območni odbor Združenja borcev in udeležencev NOB bodo pripravili v soboto, 23. oktobra, vsakoletno športno-rekreativno prireditev pohod Po poteh brežiške čete. Prireditve, ki bo letos že 23. zapored, se bo začela na Sromljah pri stari šoli ob 9. uri. Slavnostni govornik bo Damjan Lah, sekretar v Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. V kulturnem programu bodo sodelovali godba na pihala iz Kapel, pevska zbor iz Sromelj in učenci osnovne šole Artiče. Na množičnem planinskem pohodu pričakujejo tudi predsednika Republike Slovenije Milana Kučana. Udeleženci bodo približno 3 ure pešali iz Sromelj mimo spominskih obeležij iz NOB na Lastinah, Silovcu in Rakonci ter pod gozdovnih poteh ter med vinogradi nazaj na Sromlje. V sklopu praznične prireditve bo tega dne tekmovanje z gorskimi kolesi ter v streljanje z zračno puško in lokom. Pohod je tudi družabno srečanje borcev NOB, izgnancev in veteranov vojne 1991.

L. M.

KAJ LAHKO OBRT PRIČAKUJE OD PRIBLIŽEVANJA EU?

PORTOROŽ - Društvo ekonomistov Ljubljana pod pokroviteljstvom Obrtnice zbornice Slovenije pripravlja 21. in 22. oktobra v Portorožu strokovno posvetovanje o tem, kaj lahko slovenska obrt in malo gospodarstvo pričakuje od Evropske unije. Udeležencem bo o slovenski politiki približevanja EU z vidika obrti in malega gospodarstva spregovoril minister za evropske zadeve Igor Bavčar, o prilagajanju strategije razvoja zahtevam EU pa državni sekretar za malo gospodarstvo Jože Smole. Predstavili bodo še programe EU za pomoč malemu gospodarstvu in nekatere izkušnje s tega področja ter prednosti vključevanja obrti v trge EU. Drugi dan, v petek, bo minister za ekonomski razvoj dr. Marjan Senjur govoril o tržnem redu pri nas in v Evropi, spoznati bo mogoče izkušnje nemške obrti z EU ter slovensko industrijsko politiko, ki jo bo predstavila ministrica za gospodarske dejavnosti dr. Tea Petrin. O tem, kar je v sistemu davčnega nadzora pomembno za obrtnike, bo govoril direktor DURS Stojan Grilj.

V Tuzli za pokušnjo

Obrtna zadruga Hrast je svojo dejavnost predstavila na kantonskem obrtnem sejmu v bosanski Tuzli

NOVO MESTO - Sejem je potekal konec septembra, na njem pa je obrtna zbornica Slovenije najela 80 kv. metrov razstavnega prostora. Dobro tretjino od tega je opremila Obrtna zadruga Hrast, ki je s svojimi člani predstavila zaključna dela v gradbeništvu. Na prostoru OZS je skupno razstavljalo 20 obrtnikov iz vse Slovenije.

Kot je povedal **Vinko Avsec**, ki pripravlja sejemske nastope in skrbi za zunanjo podobo za-

Martin Bajuk

druga Hrast, so na sejmu prejeli zlato plaketo za najboljše urejen razstaveni prostor. Zanimanje za zaključna dela je bilo precejšnje, saj se Bosna obnavlja, pri zadrugi pa so se ustavljali taki, ki potrebujejo storitve

ali pa se želijo z Obrtno zadrugo Hrast poslovno povezati.

"Včasih smo kot Pionirjev podizvajalec velikih delov v Bosni, v novejših časih pa je to prvi tak nastop na tamkajšnjem trgu, zato smo se predstavili zelo široko. Bosna je še dokaj neurejena država, a nekako je treba začeti. Želimo ugotoviti, ali je zanimanje za naše storitve, se predstaviti in navezati stike. Nastop na sejmu je v bistvu naložba v prihodnost," nam je pojasnil direktor zadruga Hrast Martin Bajuk.

Obrtna zadruga Hrast, ki zelo uspešno posluje in dela na domačem trgu, je zadnja leta čez mejo delala zelo malo. Na Hrvaškem še ostajajo težave z delovnimi dovoljenji in rešitve ni pričakovati kmalu; po Bajukovem mnenju se bo prej kaj odprlo v Bosni. So pa tam težave s plačili, s pomanjkanjem denarja in s kulturo poslovanja nasprotno. V Bihaču so se tako že dogovarjali za projekt, a do uresničitve ni prišlo, ravno tako so bili doslej neuspešni tudi poskusi, da iz bi Bosne dobavljali les.

Ob misli na prihodnost se zadruga Hrast trudi obdržati delež v zaključnih delih doma. Na Dolenjskem in v Beli krajini je že dobro zasidrana, zdaj pa s svojimi mojstri pritiska tudi proti Ljubljani.

B. D. G.

Kako zastaviti regionalni razvoj?

Na Otočcu si je okrog 130 udeležencev iz 12 evropskih držav izmenjalo izkušnje pri pospeševanju regionalnega in lokalnega razvoja ter malega gospodarstva

OTOČEC - Mednarodno delavnico, ki je potekala pretekli teden od torka do petka na Otočcu, sta pripravili dve ministrstvi - za malo gospodarstvo in za delo, pri pripravi pa sta sodelovali tudi Sekretariat za srednjeevropske pobude. Kot pravi v Pospeševalnem centru za malo gospodarstvo in v Zavodu za zaposlovanje, so v delavnicah želeli udeležence seznaniti s pristopi nekaterih držav pri spodbujanju lokalnega razvoja ter z nekaterimi uspešnimi primeri.

Posebej so se ustavili pri primerih finančne pomoči, uspešnih finančnih instrumentih, vlogi trženja regije, njenih izdelkov in storitev ter pomenu blagovnih znamk, veliko pa so govorili tudi o vlogi ljudi in oblikovanju partnerstev pri razvojnih programih. Udeleženci so se ugotavljali, kako posamezne države povezujejo lokalno, regionalno in državno raven pri spodbujanju razvoja.

Primere pristopov pospeševanja malega gospodarstva so poleg Slovenije predstavile še Flandrija, Madžarska, Italija, Češka in Hrvaška, vloga partnerstva v razvoju pa Irsko, Slovaška in Avstrija. Vlogo finančnih instrumentov so pred-

stavili predavatelji iz Slovenije, Velike Britanije in Poljske, vlogo trženja regij in inovacij pa poleg Slovenije še Škotska in Italija.

Udeleženci so po uvodnih predavanjih o omenjenih temah razpravljali še v delavnicah, na koncu pa izoblikovali zaključke. Poudarili so koristnost take izmenjave izkušenj in dobrih praks, zato je pričakovati, da se bodo podobne mednarodne delavnice še nadaljevale.

O tem, kako pristopa k pospeševanju malega gospodarstva ter regionalnega in lokalnega razvoja Slovenija, je udeležencem govoril državni sekretar za malo gospodarstvo Jože Smole. Še posebej

je poudaril, da je za uspešno delo na tem področju in za nadaljnji razvoj potrebno v prvi vrsti dobro sodelovanje med ministrstvi: za delo, kmetijstvo, znanost ter ekonomske odnose in razvoj. Direktor Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo Božidar Marot je predstavil vlogo mreže za pospeševanje z regionalnimi razvojnimi centri in jamstvenimi skladi ter pomen regionalnih razvojnih načrtov.

B. D. G.

TUJCI PRIHAJAJO V GORE IN NA MORJE

LJUBLJANA - Za devizni priliv s področja turizma je najbolj zaslužnih 11 krajev, v katerih je lansko leto prenočevalo nad 50.000, v 7 od njih pa več kot 100.000 tujih gostov. Skupaj so imeli skoraj 70 odst. vseh tujih prenočitev v Sloveniji. Med njimi izstopajo gorski kraji, morda še malo morja ali kakšno zdravilišče, medtem ko krajev južno od Ljubljane med najbolj zaslužnimi za tuje goste ni zaslediti. Zato pa je na prvem mestu po številu nočitev domačih gostov Čatež ob Savi.

OB SEJMU NARAVA - ZDRAVJE ZDAJ ŠE LJUBIFLORA

LJUBLJANA - Ljubljanski sejem letos ponuja novo izvrsto sejmskih prireditev - sejem cvetlic in sadik Ljubiflora. Potekal bo vzporedno s tradicionalnim sejmom Narava - zdravje oz. zadnje tri dni. Sejem Narava - zdravje bodo odprli v torek, 19. oktobra, in bo na ogled do 24. oktobra.

Dolenjka se ozira za Mercatorjem

Mercator in novomeška Dolenjka sta se začela pogovarjati o morebitni povezavi - Dolenjka poleg združenja ABC išče še drugo pot - Zaposleni naj bi ostali

NOVO MESTO - Kot je povedal direktor Dolenjke Maksimilijan Jakopin, so se doslej naslanjali na drugo rešitev, ki pa ji zdaj ne kaže najbolje. "Dolenjka mora iskati drugo pot za primer, da se Gospodarsko interesno združenje ABC razdruži. Dolenjka sama je namreč za slovenski prostor premajhna, da bi ji uspelo izgovoriti si dovolj velike bonitete pri dobaviteljih," je dejal v torek.

Mercator je v začetku leta pridobil 20-odstotni delež v Dolenjki, še toliko pa ima zdaj tudi Nova Ljubljanska banka, zato se je pojavljajo spekulacije, da ima Mercator "v rokah" že 40-odstotkov Dolenjkinih delnic. Kot je nedavno za javnost povedala članica Mercatorjeve uprave Jadranka Dakič, želi Mercator odkupiti celotni 58,8-odstotni delež družbe pooblaščenke, zavedajo pa se, da se bodo morali s tem strinjati lastniki, t.j. notranji delničarji Dolenjke.

Kot je dejal direktor Jakopin, so v Dolenjki oblikovali deset po-

membnih točk, o katerih se bodo pogajali; pospešena pogajanja pa se bodo začela še v oktobru in se nadaljevala v novembru. Notranji lastniki in družba pooblaščenka o pogajanjih za povezavo in o smericah za pogajanja še niso razpravljali. Uprava je kljub temu postavila v ospredje pogoj, da ob morebitni povezavi z Mercatorjem vsi, ki so zdaj v Dolenjki zaposleni za nedoločen čas, obdržijo delo še naprej. Poleg tega bodo morali s trdim in močnim pogajal-

Maksimilijan Jakopin

cem uskladiti še obilico organizacijskih in programskih zadev: kaj bo z grosističnim skladiščem, posameznimi programi, strokovnimi službami, logistiko in z razvojnimi načrti.

B. DUŠIČ GORNIK

ZBOR GOSTINCEV IN TURIZMA

PORTOROŽ - Prihodnji tork in sredo, 19. in 20. oktobra, bo v Portorožu gostinsko-turistični zbor; tokrat že 46. po vrsti. Na tej največji cehovski prireditvi pričakujejo več tisoč udeležencev, ki se bodo pomerili v kuhanju in postrežbi ali pa sodelovali v pogovorih o pomenu slovenske gostilne za turizem in o pripravi kruha.

AMBIENTA V ZAGREBU

ZAGREB - Včeraj so na zagrebškem Velesjemu odprli 26. mednarodni sejem pohištva, notranje opreme in vzporedne industrije Ambianta. Do nedelje se predstavljajo 450 razstavljavcev z najnovejšimi izdelki. Sejem je odprt od 9. do 19. ure; vstopnica stane ob delovnih dneh 45 kun, samo dopoldnška ali celodnevna samotna in nedeljska pa 20 kun.

Tespack je št. ena v dejavnosti

Stalno povečujejo proizvodnjo in prodajo ter tržni delež v Sloveniji - V štirih letih odločitev o tretji izmeni ali avtomatizaciji

BRESTANICA - Brestaniški Tespack je drugi največji proizvajalec valovitnega kartona v Sloveniji, po finančnih kazalcih pa je v dejavnosti nedvomno na prvem mestu. Na to mesto ga postavljata donosnost in dobičkonosnost, pa tudi razvojna in naložbena moč, dobro počutje zaposlenih, možnost za napredovanje in zadovoljstvo kupcev. Prednost za tovarno je, da ima, za razliko od mnogih, "industrijskega" lastnika, ki ga ne zanima le donos, temveč ima posluh za strateški razvoj.

Pred sedmimi leti je tovarna prišla v večinsko last avstrijskega Duropacka, ki ima skupaj 7 tovarn embalaže in je del koncerna Konstantia s 6.000 zaposlenimi in 5 milijardami šilingov letnega prometa. V tem času so v brestaniški tovarni za 80 odst. povečali količino prodanega blaga (od 25 na 44 milijonov kvadratnih met-

rov) in sočasno povečevali tržni delež. Ta je pred petimi leti znašal že 26 in danes že 30 odst. ter še vedno raste. Kot je povedal direktor družbe dr. Peter Millonig, želijo tržni delež doma še povečati, saj jih pri izvozu omejujejo razdalje in negotove razmere na bližnjih trgih. Doma prodajo 84 odst. vsega blaga, ostalo konča večinoma pri hrvaških in delno še pri madžarskih kupcih, medtem ko se drugi trgi bivše Jugoslavije šele odpirajo. Na Hrvaškem niti po sporazumu o prosti trgovini zaradi velikega finančnega tveganja niso povečali obsega poslov. Tam zdaj prodajo 5 milijonov kv. metrov kartona in ta trg jemljejo bolj kot priložnost za prihodnost.

Čeprav so v sedmih letih zmanjšali število zaposlenih od 300 na 220, to ni edini razlog za močno povečano storilnost. Uvedli so namreč nove metode poslovanja, postavili na noge trženje in informatizacijo proizvodnje. V letu 1993 so tako imeli poldrugo milijardo dolarjev prometa, letos pa ga bo manj zaposlenih ustvarilo že 3,2 milijarde dolarjev. Vsa leta poslujejo z dobičkom in dosegajo

za dobro četrtino večjo dodano vrednost na zaposlenega, kot je povprečje v dejavnosti.

Vsako leto 100 do 200 milijonov tolarjev namenijo za naložbo v razvoj. Na dan izdelajo za 110 ton izdelkov (25 tovornjakov s prikolicami). Slabo tretjino tega so plošče iz valovitnega kartona, ostalo pa končni izdelki. Kar 70 odst. embalaže je transportne, kar je neugodno, ker se z njo ustvari manj dodane vrednosti in je zato

Dr. Peter Millonig

INLESOVE DELNICE ODSLEJ NA BORZI

RIBNICA - Pretekli teden se je na prostem trgu Ljubljanske borze začelo trgovati tudi z delnicami Inlesa, znane proizvajalca stavbnega pohištva iz Ribnice. V ponedeljek borzni posredniki niso sklenili še nobenega posla, vendar je kotacija začetek, ki bo omogočil večjo preglednost nad lastništvom in trgovanjem. Kot je za časnik Finance napovedal direktor Andrej Mate, naj bi se njihove delnice v dveh ali treh letih uvrstile v borzno kotacijo A. Družba je namreč letos po lanskoletni precejšnji izgubi poskrbela za finančno prestrukturiranje ter vložila 600 milijonov tolarjev v dve pomembnejši naložbi. 3. novembra bodo delničarji Inlesa odločili o pripojitvi družbe Inles Trgovina, letos pa je Inles že postal večinski lastnik (90 odst.) nemške družbe Lesca, preko katere prodaja 80 odst. vse prodaje in s katero ima pogodbo o ekskluzivni prodaji na nemškem in avstrijskem trgu.

manj donosna. Kot poudarja dr. Millonig, želijo zato razmerje preobrniti v prid embalaže za komercialno dejavnost ter se prilagoditi kupcem, ki vse bolj povprašujejo po transportni embalaži, ki je hkrati že tudi komercialna. Valoviti karton izdeluje pri nas le še Valkarton, sicer pa je še kakih 20 manjših izdelovalcev kartonaste embalaže. V Tespacku menijo, da ti nimajo prihodnosti v veliki proizvodnji, ampak v posebnih izdelkih, za katere bodo našli tržno nišo. Še pred nekaj leti je bil izvoz in uvoz v tej dejavnosti izravnane, zdaj pa se je že prevesil na stran uvoza. Tuji družbe prihajajo na naš trg tudi z dumpinškimi cenami.

B. DUŠIČ GORNIK

KAKO KAŽE NA BORZI?

Začetek kupčkanja za pido

Kljub pričakovanju borznih vlagateljev, da bodo že dlje časa padajoči tečaj najuglednejših podjetij prigljal večjim investitorjem zeleno luč za nove naložbe, se je teden začel veliko bolj črno. Brez očitnih in javnosti znanih razlogov ter ob dobrih polletnih poslovnih rezultatih obeh vodilnih farmacevtskih družb sta se tečaja njunih delnic sesula, tako da je enotni tečaj Krkine delnice ob koncu dneva ob 3,4-odst. padcu znašal borih 26.400 tolarjev in Lekove ob 3,1-odst. padcu 36.091 tolarjev, s čimer se je približal najnižjim letošnjim tečajem.

Padcu je sledila tudi večina drugih delnic, za popestritev dneva pa je poskrbel zaplet z delnicami Luke Koper. Izdajatelj se je na eni strani spopadal z iskanjem rešitev za povezavo z Intereuro, na drugi strani pa mu je "višja sila" nastavila novo oviro, saj je dobil obvestilo o začetku revidiranja lastniškega preoblikovanja podjetja. Ker postopek lahko prepreči statusne spremembe, se je Ljubljanska borza odločila zadržati trgovaje s temi delnicami do prejema novih informacij.

Med prometnejšimi delnicami se lahko pohvali kvečjemu delnica Mercatorja, ki se je povzpela nad 14.000 tolarjev. Povsem v nasprotni smeri se gibljejo tečaji na prostem trgu, predvsem poob-

laščenih investicijskih družb, saj njihov indeks še kar ruši rekorde. Rekorde pa beleži tudi obseg poslov z njimi, ki je v ponedeljek presegel 2,2 milijarde tolarjev. Levi delež tega prometa lahko pripišemo kupčkanju z delnicami polnega sklada NFD, kar kaže, da se delnice po nekajkratni preselitvi med strankami počasi selijo h končnemu kupcu. Ker se je samo v ponedeljek preselilo preko 13 milijonov delnic tega sklada, lahko že v tem tednu pričakujemo zanimive izpise iz delniške knjige. Vsekakor je zadeva izredno vroča, saj so se s Kmečko družbo tako ali drugače povezane osebe lotile največjega izmed pidov.

V nevarnosti so, vsaj po trgovalni sodeč, tudi nekateri drugi pidi, v tekmovalstvu zanje pa pridobivajo zaradi naraščajočih cen predvsem sedanji delničarji. Najvišje ravni cen so dosegli skladi Atene, Kmečke družbe, obeh Mercat, Infonda Zlata, Zvona 1 in drugih manjših. Brez težav se nad 42 tolarji zadržujejo tudi pokojninski boni, kar bo verjetno potegnilo navzgor tudi delnice "praznih" pidov.

MARJETKA ČIČ
Dolenjska borzoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

OLIMPIADA PRIDELKOV - Preteklo sredo je na OŠ Šmarjeta potekal naravoslovni dan z naslovom Gozd, ali te poznamo? Učenci 8. razreda so odšli v Ljubljano, kjer so ogledali Botanični vrt in Priradloslovni muzej. Ostali učenci so raziskovali okoliške gozdove. Na šoli je potekala tudi 10. olimpiada pridelkov. Učenci, ki so prinesli največje, najtežje in najmanjše ter najlažje pridelke so dobili priznanja. Izmed vseh sta najbolj izstopali krmna pesa Boštjana Jegliča (tehtala je kar 11 kg) in buča Simona Lesjaka, ki je bila težka celih 38 kilogramov. (Mija in Anja, 8. b, OŠ Šmarjeta)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so branjeveke na trgu ponujale: radič in endivijo po 250 do 300 tolarjev kilogram, koren, kolerabo in črno redkev po 200, fižol po 500, česen po 400 do 500, čebulo po 200, krompir po 70, zelje po 100, feferone po 400, papriko po 150 do 200, nadzemno kolerabico po 200, lističke po 1.000, kostanj po 250, grozdje po 180 do 200, hruške po 100 do 170 in jabolka po 70 do 100 ter kozarec medu po 900 do 1.000 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 56 do 3 mesece starih prašičev, 11, starih 3 do 5 mesecev, in 9 starejših. Prvih so prodali 18 po 290 do 330, drugih 2 po 250 do 270, tretjih prav tako 2 po 200 do 210 tolarjev kilogram.

kmetijski nasveti

AVTOHTONE ŽIVALI

Ogrožene slovenske pasme (3)

Cika ima značilno rdečo barvo kože z belimi lisami, tehta od 300 do 400 kg in z višino seže do 116 cm višine. Prilagojena je za rejo na hribovitem svetu, kjer daje v povprečju nekaj nad 2.000 l mleka na laktacijo.

Belokranjska pramenka

Med avtohtonimi pasmami ovc, bovske ovce, jezersko-solčavske ovce, istrsko pramenko in belokranjsko pramenko, predstavljamo le slednje. Kot že ime pove, živi v Beli krajini, namenjena pa je predvsem reji na meso. Njena volna je bela, ima pa značilne črne lise ali pike po glavi in nogah. Značilen je majhen trup z dolgim repom in rogato glavo. Oven doseže do 70 kg teže, ovca pa do 50. Prilagojena je skromnim rastnim razmeram na najtežavnih območjih. S selekcijo pramenke, ki šteje še blizu tisoč glav, se v preteklosti skorajda ni nihče ukvarjal, če izvajamo poseg z ovni jezersko-solčavske pasme. Šele leta 1997 je bila pasma vključena v državni projekt ohranjanja genskih virov.

Krškopoljski prašič

K razširjenosti prašičereja na Dolenjskem in v Posavju je pred drugo svetovno vojno veliko prispeval tako imenovani prekast ali pasasti prašič, ki je imel značilen videz in nekatere rejske posebnosti. Kasneje so to pasmo izrinili mesnati beli prašiči, krškopoljec pa je postal celo pregranja, vse manjša in rejsko vse bolj zanemarjena pasma, celo nekakšna značilnost zaostalega rejskega območja. Nekateri poskusi izboljšanja obstoječega stanja z merjenci podobnih uvoženih pasem (Sattelschwein) niso prinesli želenih rezultatov. Do obdobja načrtnega ohranjanja te pasme po letu 1991 se je na ožjem območju Krškega polja in Gorjanec ohranilo komajda še 350 krškopoljskih prašičev s precej neizenačeno zunanostjo. Zaradi premastnega mesa se pasma tudi še sedaj opušča in nadomešča s sodobnejšimi pasmami, ki imajo večji delež mesa, pa četudi ni tako okusno kot meso krškopoljcev, ki je zelo primerno zlasti za dobre suhomesnate izdelke. V tem obstajajo tudi možnosti za vnovično poživitev reje, seveda ob temeljitem rejskem delu.

Inž. M. L.

Trebanjci pričakujejo pomoč države

Občinska komisija za oceno škode, ki je nastala zaradi neurja s točo 1. septembra, ugotovila za 47,2 milijona tolarjev skupne škode - Največ škode v kmetijstvu, kjer je 296 oškodovancev

TREBNJE - Prvega septembra, približno ob 18. uri, je trebanjsko območje prizadelo močno neurje s točo, ki se je širilo v približno 4 km širokem pasu od severa proti jugu. Prizadeta so bila območja na skrajnem severnem delu občine v okolici zaselka Zaloka, ujma je zajela krajevne skupnosti Šentrupert, Mirna, Dolenja Nemška vas do Gradišča pri sv. Ani, uničevala v suhokrajinskih krajinskih skupnostih Dobrnič in Knežja vas, najbolj pa je toča stolkla vinograde na Liscu.

Škodo na kmetijskih pridelkih je prijavilo 296 oškodovancev. Dve krajevni skupnosti sta prijavili za 4 milijone tolarjev škode na krajinskih in lokalnih cestah; občinska komisija za oceno škode pa je prejela še šest prijav škode na poljskih poteh v vrednosti 662.000 tolarjev. Škoda je nastala tudi v gozdovih, toda lastniki je niso prijavili. Ko je komisija pregledala vso prijavljeno škodo, je ugotovila, da znaša skupno 47.183.217 tolarjev. V vinogradih je nastala največja škoda (28,6 milijona tolarjev), saj je grozdje ravno dozorevalo. Podobno velja za škodo v sadovnjakih (4,9 milijona tolarjev).

"Na koruzi je škode (4,2 milijona tolarjev) predvsem zaradi izgube listne mase v času formiranja škroba v zrni in zaradi slabše kakovosti silaže," pojasnjuje inž. Drago Sila, kmetijski referent na trebanjski občini. Ujma je poškodovala tudi vrtnine, kot so paprika, fižol in zelje (1.470.000 tolarjev), sladkorno peso in ostale okopavine (785.000 tolarjev), krmne dosevke (147.000 tolarjev), travnike, pašnike in deteljo (2 milijona tolarjev). Na gospodarskih poslopih, zlasti pri Uhanovih v Rodinah, je nastalo za 370.000 tolarjev škode.

Občinska komisija za oceno škode je pripravila predlog ukrepov, ki jih bo obravnaval tudi trebanjski

občinski svet. Predlagala je, da naj bi del škode, ki je nastala na kmetijskih pridelkih krili s pomočjo pri nabavi sredstev za varstvo rastlin, gnojil in krmil, za poškodbe na in-

frastrukturi pa s pomočjo pri nabavi in vgraditvi gramoza za popravilo poškodovanih lokalnih cest in poljskih poti. Denar naj bi zagotovili iz občinskega proračuna, in sicer iz sredstev za kmetijstvo, za redno vzdrževanje cest in iz rezervnega sklada. Vsekakor pa Trebanjci brez pomoči pristojnih ministrstev ne bodo zmogli zadovoljivo odpraviti posledic škode, ki jo je povzročila septembrska ujma.

P. P.

SKRIVNOST JE V GNOJENJU - Vida Matkovič-Koplan iz Črnomlja, ki skupaj z možem Marjanom obdeluje njivo v Kloštru pri Gradcu, je lahko zares zadovoljna z letošnjim pridelkom pese. Številne pese so namreč tehtale več kot šest kilogramov, rekordka pa kar deset kilogramov. Povedala je, da ena pesa poleg ostalega zadostuje za dnevni obrok hrane za 40 zajcev. Priznala pa je, da se jima z možem ni posrečilo pridelati tako debele pese le letos, ampak tudi že lani in predlani. Skrivnost pa ni v semenu, temveč v gnojenju, ki pa ga nista želela izdati. Na fotografiji: Vida drži v rokah peso, v katero so v resnici zrasle skupaj štiri rastline. To pa ni edina igra narave pri Koplanovih, saj je bilo v začetku oktobra v polnem cvetenju tudi sadno drevje, ki ga je 1. septembra oklestila toča. (Foto: M. B.-J.)

Kako preprečiti segrevanje silaže

Največ lahko storimo pred siliranjem in ob njem - Vzrok za kvarjenje je lahko tudi preveč zrela koruza ali preveč posušena trava - Preprečevanje segrevanja s propionsko kislino

NOVO MESTO - Na naših kmetijah se pogosto dogaja, da se silaže kvarijo, kar je najprej opaziti kot segrevanje, pozneje pa začne silaža še plesniti. Vse to je povezano z velikimi izgubami, saj pokvarjena silaža ni užitna. Če jo žival vseeno zaužije, to lahko ogrozi njeno zdravje. Vzroki za kvarjenje so predvsem v preveč zreli koruzi ali stari in preveč posušeni travi, premalo potlačeni silaži ali v površno pokritih in slabo obteženih silosih.

Tudi pri prezgodaj odprtih silosih, kjer zakisanje še ni poteklo do konca, lahko pride do segrevanja silaže. Letos imajo kmetje več težav s kvarjenjem koruzne silaže kot prejšnja leta, še posebej tam, kjer je koruza poškodovana toča. Koruzna rastlina je zaradi poškodb priložno dozorela in je celotna silažna masa bolj suha kot običajno. Poleg tega nekateri kmetje zadnja leta koruzo silirajo zelo pozno, to je v polni zrelosti,

ti, kar je lahko vzrok za kvarjenje silaže.

Kako lahko preprečimo kvarjenje silaže? Veliko lahko storimo pred siliranjem in ob siliranju, medtem ko lahko po odvzemu silaže naredimo bolj malo. Že pri načrtovanju gradnje silosov moramo upoštevati dnevni odvzem glede na število živali in temu prilagoditi odvzemno površino. Vedno siliramo le koruzo ali travo, ki ima dovolj vlage. Rejci, ki imajo manjši dnevni odvzem in imajo več težav z gretjem silaže, bodo koruzo silirali ob začetku voščenosti zrelosti ali sredi voščenosti zrelosti. Taki rejci naj ne posušijo trave preko 35 odst. suhe snovi, ker je tako večja verjetnost, da se bo silaža kvarila. Izrednega pomena za preprečevanje kvarjenja silaže je tudi pravilno tlačenje. Tlačimo vedno tanjše plasti silirne mase, da temeljiteje iztisnemo zrak.

Natančni moramo biti tudi pri pokrivanju silosa. V veliko pomoč so nam silosne vreče, napolnjene s peskom, ki jih lahko uporabimo za tesnjenje v stolpnih in koritastih silosih. Preprečevanje segrevanja silaže od prvega siliranja je pogosto neučinkovito. Lažje je segrevanje preprečiti v stolpnih silosih kot pa v koritastih. Še najbolj učinkovita pri tem je propionska kislina. Prodajajo jo pod imenom Luprosil ali Propcorn, razredčiti pa jo moramo glede na to, koliko suhe snovi vsebuje naša silaža. Za vlažne silaže redčimo kislino 1 proti 5, za suhe pa celo 1 proti 20 ali 30. Iz silosa odstranimo vso segreto silažo in celotno površino poskropimo z razredčeno propionsko kislino, tako da pride na vsak kvadratni meter vsaj en liter nerazredčene kisline. Silos spet zrakotesno pokrijemo in zapremo za 3 do 5 dni. Medtem krmimo silažo, ki smo jo odstranili iz silosa in ohladili, če je zdrava in nespremenjena.

Nerazredčena propionska kislina je zelo nevarna, zato moramo biti pri delu z njo skrajno previdni. Enostavnejše je delo s pripravki, ki vsebujejo soli propionske kisline. Taka priprava sta Mold-Zap in Miprosil, ki ju uporabljamo podobno kot propionsko kislino.

Uporabimo okoli 1,5 kg Mold-Zapa ali okoli 2 kg Miprosila na kvadratni meter odvzemne površine silosa. Priprava raztopimo glede na sušino silaže tako kot propionsko kislino in poskropimo po odvzemu površine silosa ter silos zapremo. Če se silaža ponovno segreje, ves postopek ponovimo.

inž. STANE BEVC

Kmetijska svetovalna služba

Novo mesto

Svetovni dan kmetic

ČRNOMELJ, METLIKA - Le redkim je znano, da je OZN proglasila 15. oktober za svetovni dan kmetic. Pri nas se kmečke žene in dekleta združujejo v društva kmečkih žena, ki jih imamo v Beli krajini sedem. Društva so povezana v Zvezo kmetic Slovenije, ki je bila pred štirimi leti ustanovljena v Gornji Radgoni in je tako kot društva prostovoljna, stanovska, nepolitična in nevladna organizacija. Tako društva kot zveza se trudijo, da bi kmetice v naši družbi dobile mesto, ki si ga zaslužijo.

Letošnji svetovni dan bodo kmetice s slovenskega podeželja, ki jih je v zvezo včlanjenih več kot 19 tisoč, zaznamovale z akcijo, ki so jo naslovile "Pomoč otrokom s podeželja". Zbirale bodo namreč prostovoljne prispevke, vsaka od članic 104 društev kmečkih žena pa naj bi tudi sama priskrblila po sto tolarjev. Bodi s enkratno pomočjo ali s počinčami, ki jih bodo plačale z zbranim denarjem, bodo razveselile otroke, ki so zaradi težkih socialnih razmer v kmečkih družinah ali zaradi preobremenjenosti staršev za marsikaj prikrajšani.

S to humano gesto kmetice dokazujejo, da jim kljub zgoraj omenjenim težavam dela na kmetijah in skrbem ni vseeno, kakšna je usoda soljudi, še posebej pa otrok. Zato se jim 15. oktobra s svojim prispevkom ali zgolj s toplo besedo pridružite tudi vi. V imenu Kmetijske svetovalne službe Črnomelj in Metlika kmeticam čestitam ob njihovem dnevu.

MOJCA ČERNIČ
KSS Črnomelj, Metlika

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Alkoholno vrenje mošta

Ohladitev vremena, ki smo ga doživeli zadnji teden, je znižala temperature moštov predvsem v majhnih cisternah. Kvasovke so kot vsa živa bitja občutljive na temperaturo nihanja. Ob zaključevanju vrenja pa so kvasovke sploh v težavah, saj se dušijo v alkoholu, ki so ga same ustvarile. Samo najboljše delajo do konca, manj vzdržljive, že onemogle in umrle pa počivajo na dnu posode.

Zelo sladki mošti, ki jih je bilo letos veliko, so dali tudi zelo alkoholna vina, zato imajo kvasovke letos posebno težko nalogo. Zelo pa upam, da se ni letos mošte sladkalo na pamet, kot je običajno v slabih letinah. Tisti, ki so sladkali iz navade, ne da bi ugotovili sladkorno stopnjo jagodnega soka pod prešo ali pod pečljalkom, so bili "slepi in gluhi" v času zorenja in dozorevanja grozdja. Pozorni morajo biti na zaključevanje vrenja. Svetujem jim tudi, da odnesejo mlado vino na določitev alkoholne stopnje v najbližji laboratorij.

Podatek o 13 in več vol % alkohola nam pove, da bo vrenje zelo težko znova pognati, če se je ustavilo, predno je ves sladkor povrel. V takem primeru si ne moremo pomagati s kvasnim nastavkom iz suhih kvasovk, ker le-te niso vajene alkohola in ne morejo živeti in delati v sladkem moštu, ki je povrel čez 9 vol %. Bolj se obnese dodatek kipečnega mošta, če je pri roki, samo vsaj 5 l/hl.

Tisti vinogradniki, ki si želijo imeti polsuho vino, imajo letos priliko, da ga pridelajo iz grozdja, ki je imelo čez 90° Oe sladkorne stopnje. Pravico do vina z ostankom nepovrtega sladkorja imamo samo takrat, če ne popravljamo sladkorne stopnje s sladkorjem. Zato bo

kakovost polsuhih vin letošnjega letnika višja. S sladkorjem v grozdni jagodi nastajajo tudi snovi, ki povečujejo ekstrakt vina. Samo ekstraktna vina so sposobna "skriti" sladki okus preostalega sladkorja, da nas ne moti pri pokušanju. Polsuha vina zahtevajo močnejšo zaščito z žveplom in več dela z nego vina. Zato je bolj varno, da pustimo povreti ves sladkor.

Vina sort, ki so bolj dozorele, bodo po alkoholu močnejša, kot smo vajeni. Ali jih bomo sploh lahko pili, se sprašujejo vinogradniki. Menim, da je prav, da spoznamo kakšnega okusa in kakovosti so vina sort chardonnay, laški rizling, beli pinot, sivi pinot, modra frankinja itd., če imajo več kot 12 ali celo 13 vol % alkohola. Ob tako močnem vinu se pivci navadijo pokušati. Vsak požirek se čuti dovolj, da ni potrebno spiti kozarec za žejo na dušek. Poslanstvo vina ni v tem, da služi kot pijača za odžeganje, temveč za uživanje. Takšno vino bomo tudi bolj cenili, zato mora imeti tudi višjo prodajno ceno.

Takšen letnik, ki bo dal odlično vino, ni roden. Pridelke je letos manjši. Prav pa je tudi, da navajamo kupce, da se cena vina ne ravna po prejšnjem letniku, temveč po kakovosti! Takšna praksa je v svetu običajna. Tako se moramo tudi mi sami prevzgojiti, ne samo naši kupci. Cisterne iz nerjavečega jekla, omogočajo dobro zaščito vina pred oksidacijo. V hladnih zimskih tednih se bodo vina stabilizirala na vinski kamen in beljakovine, zato bodo pred naslednjo trgovsko sposobna za stekleničenje brez posebne obdelave. Pred kanom bodo zaščiteni z visokim alkoholom in sposobna bodo za daljše zorenje v steklenicah. Starejša lepo zrela vina gredo lepo v prodajo v manjših količinah, po višji ceni.

(Nadaljevanje prihodnjič)
Dr. JULIJ NEMANIČ

IZŠEL JE OKTOBRSKI KMETOVALEC

SLOVENJ GRADEC - V najnovejši številki Kmetovalca, glasilu Društva kmetijskih svetovalcev, je kot novost v poljedelstvu predstavljena setev sladkorne pese v zastirko. Sredi septembra so v Sloveniji prvič pospravili pridelek sladkorne pese, ki ni bila posejana na klasičen način. Gre za kmetovanje s tehnologijo brez oranja, ki je poleg večje gospodarnosti tudi bolj prijazna naravi. O postopanju ob ugotovitvi kužne bolezni so daljši zapis pripravili sodelavci Veterinarske uprave RS. V reviji pa bodo bralci med drugim lahko našli tudi zapis o povrntvi trošarin za uporabo goriva v kmetijstvu in gozdarstvu.

HELENA MRZLIKAR gospodinjinski kotichek

Grozdni sladkor za moč

Na dan sv. Mihaela so menili, da se leto "zapre" in prične se začetek kmečke jeseni. Grozdje, najstarejša vrsta sadja, nam je tudi tokrat namenilo obilo soka, bogatega z grozdnim sladkorjem (glukoza), ki daje telesu življenjsko moč. Z grozdom si lahko okrepimo tudi obrambne moči telesa, saj vsebuje veliko vitaminov A, B, C in mineralov, kot so kalij, natrij, kalcij in železo, ter tanine, pektine in organske kisline. Vse, ki jih po uživanju grozdja napenja, naj lupino in pečke odstranijo.

Sicer pa grozdje pospešuje prebavo, pospeši izločanje vode iz tkiva in zaradi večjih količin kalija ugodno vpliva na srce. Priporočljivo je, da si enkrat ali dvakrat na teden privoščimo grozdno krepilno kuro z dnevno količino do kilograma in pol grozdja. Sveže grozdne jagode lahko zamrzujemo, predelamo v sok in žele. Za zamrzovanje so primerne le rdeče sorte grozdja, kot sta modra frankinja in žametna črnina. Bele sorte grozdja niso primerne, ker pri odtaljevanju postanejo temnejše.

Za 1 kilogram grozdnih jagod porabimo 150 g sladkorja in pol žličke askorbinske kisline (vitamin C). Tako zamrznjene jagode uporabimo za sadne solate in ob-

logo raznih sladice. Namesto z ledom lahko pijačo ohladimo z zamrznjenimi grozdnimi jagodami. Pijači jih dodajamo tik pred serviranjem, da jo ohladijo in okrasijo. Grozdje je dobro dopolnilo mnogim živilom. Ujema se z ribami in morskimi sadeži, s svetlim mesom in kremno vinsko omako.

Iz grozdnih jagod napravimo okusno ocvrto sladico. Za štiri osebe potrebujemo 1 jajce, 1 žlico sladkorja, 100 g sladke smetane, 50 g moke, 500 g belega grozdja, nekaj moke za osušitev jagod in olje za cvrenje. Rumenjake, sladkor, smetano in moko zmešamo v gladko testo in ga pustimo pol ure pri sobni temperaturi. Nato iz beljakov stepemo trd sneg in ga vmešamo v testo. Grozdje razdelimo v majhne šopke z nekaj jagodami. Te povajljamo v moki, pomočimo v testo in ocvremo.

Kot premaz za biskvitno podlago je okusen grozdni žele, ki ga napravimo iz 1 kg belega grozdja, 650 g sladkorja in 1 vrečke želatinskega sredstva (Zelina). Grozdnemu soku dodamo sladkor in počasi segrevamo ter mešamo, da se raztopi. Nato vmešamo želirno sredstvo, ponovno segrejemo do vrelišča, takoj nalijemo v segrete kozarce in zapremo.

Na bregovih smrti in življenja

Razstavna sezona v Kostanjevici se zaključuje z vrhunsko ambientalno razstavo akademskega kiparja Mirsada Begića - Zasnovana posebej za to likovno razstavišče

KOSTANJEVICA - V kostanjevski cistercijski samostanski cerkvi, kjer že nekaj časa Galerija Božidarja Jakca prireja svojevrstne likovne razstave, zasnovane kot tvoren dialog med edinstvenim gotično-baročnim arhitekturnim ambientom in moderno likovno ustvarjalnostjo, je od prejšnjega petka, 8. oktobra, zvečer odprta razstava Ohraniti sanje akademskega kiparja Mirsada Begića.

Razstavo, s katero se zaključuje letošnja razstavna sezona, je po daljšem čakanju odprl direktor galerije Bojan Božić namesto ministra za kulturo Jožefa Školca, ki je na poti v Kostanjevico ob stal v prometnem zamašku, a se je kasneje pridružil številnim gostom. O razstavi in umetniku je govoril direktor Obalnih galerij Zoran Medved, ki je Begićev ambientalen stvaritev v samostanski cerkvi označil kot izjemno likovni dosežek in jo postavil ob prejšnji Prancičevi slikarski razstavi v sam vrh kostanjeviškega razstavnega

cikla ustvarjalnih poskusov sakraliziranja desakraliziranega prostora z moderno umetnostjo.

Begić je prostor samostanske cerkve z izvrstnim občutkom za celoto in detajle uporabil za postavitev svojega umetniškega videza človekove ujetosti v minevanje in smrtnost ter slutenj preseganja teh danosti. Rdečkasti pesek, tenko posipan po tlaku cerkve, sipajoč se iz obzidne niše z gotičnim obokom kot iz velike kamnite peščene ure in zgoščeni v večji peščen otok sredi cerkvene ladje, je kot večno pretakanje

časa, v katerega so zasejani človekovi sledovi, na tisoče manjših in večjih kosov žgane terakote v obliki človeških lobanj, zgodovinskih artefaktov in ostankov plovil, ki s svojo simbolno govorico srhljivo in močno nagovarjajo gledalca, lahko pa bi rekli kar sprehajalca razstave, da se zamisli o prehajanju življenja v onostranstvo in sevanja zagroba nazaj v življenje, o večni plovbi po morju časa med otoki uničenja in otoki rasti. S kostanjeviško razstavo je Begićev kiparski opus, ki ga vse od osemdesetih let naprej gradi pod naslovom Ohraniti sanje, dosegel enega od vrhov, Galerija Božidarja Jakca pa še eno razstavo, ki bo dolgo ostala v spominu ljubiteljev likovne umetnosti, saj je, taka kot je, neponovljiva in neprenosljiva na kakšno drugo razstavišče. Prav zato bo v samostanski cerkvi, za katero je bila zasnovana in postavljena, na ogled vse do 26. marca prihodnjega leta.

M. MARKELJ

POUK HRVAŠČINE

NOVO MESTO - Slovenski ministrstvo za šolstvo v sodelovanju s hrvaškim ministrstvom organizira dodatni pouk hrvaščine v Ljubljani, Mariboru in Novem mestu. Pouk v Novem mestu bo potekal v prostorih Hrvaškega kulturnega združenja na Glavnem trgu 7, kjer do 22. oktobra zbira jo tudi prijave.

VABI K RAZMIŠLJANJU - Osrednji del Begićeve razstave je postavljen v ladjo kostanjeviške samostanske cerkve.

Adoramusova grška turneja

Novomeški oktet imel več nastopov v Grčiji

Novomeški oktet Adoramus se je od 24. septembra do 1. oktobra mudil na svoji doslej najdaljši turneji zunaj slovenskih meja. Po gostovanjih pri zamejcih v Trstu in nastopu v Bihaču so adoramusovci slovensko pesem ponesli še v Grčijo, kamor jih je povabila predsednica Društva slovensko-grškega prijateljstva Olga Omerzu Tsiarida. Oket je pod umetniškim vodstvom Marijana Cvitka najprej nastopil na samostojnem koncertu v Kulturnem centru občine Atene. Udeležili so se ga v Atenah bivajoči Slovenci, med njimi slovenski veleposlanik Borut Mahnič, in številni domačini. Otožne slovenske pesmi so prenekatere poslusalce zvale solze v oči. V nedeljo je bil na programu koncert v atenski katoliški stolni cerkvi, v ponedeljek pa križarjenje z ladjo in nastop na kulturnem večeru. V torek so adoramusovci imeli sprejem pri slovenskem veleposlaniku in srečanje s Tito Artemis, častno občanko Novega mesta, ki že vrsto let živi v Atenah. Turnejo so zaključili s samostojnim koncertom v veliki galeriji mesta Kefisia.

Sredi prostora

11. srečanje plesnih skupin Slovenije

NOVO MESTO - Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti v sodelovanju z novomeško območno izpostavo priredi v petek, 15. oktobra, tradicionalno srečanje plesnih skupin Slovenije, na katerem pod naslovom Sredi prostora bodo predstavili ustvarjalnost izbranih slovenskih plesnih skupin iz vse Slovenije. Prireditelj bo potekala v treh skupinah in na treh prizoriščih. Plesna matineja bo ob 11.30 v Domu kulture, kjer bo nastopilo 15 skupin s krajšimi koreografijami, ob štirih popoldne bo plesna predstava En sam film v okolju blagovnega centra Mercator na Cikavi, ob petih popoldne pa bodo nastopile štiri plesne skupine z daljšimi koreografijami v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine. Med izbranimi plesnimi skupinami sta tudi Terpsihora in Baletni studio Nm iz Novega mesta.

LISIČKA ZVITOREPKA

NOVO MESTO - Danes, 14. oktobra, bo ob štirih popoldne v Domu kulture na sporedu gledališka igra za otroke Zvezdane Ladike Lisčka Zvitorepka v izvedbi Mojega gledališča iz Ljubljane.

JESEN V NOvem MESTU - Prejšnji teden je v Novem mestu potekal 4. bienalni ektempore osnovnih šol s prilagojenim programom iz širšega dolnjskega območja. Tokrat so se ga udeležili učenci šol iz Črnomlja, Krškega in Novega mesta, organizator srečanja pa je bila Osnovna šola Dragotina Ketteja iz Novega mesta. Po zboru likovnikov in mentorjev so udeleženci odšli v staro mestno jedro, kjer so v različnih likovnih tehnikah na temo jesen v Novem mestu upodabljali značilne motive dolnjske metropole, svoja dela pa so potem pokazali na priložnostni razstavi v Kulturnem centru Janeza Trdine. Na sliki: pedagoginja Aлена Vrličič iz Črnomljske šole je svoje gojence pripeljala na Kapitelj, kjer so se vsak v svojem kotičku lotili upodabljanja cerkve in prošnje. (Foto: M. Markelj)

Razkriva papeževo osebnost

Pred dnevi so v šmihelski cerkvi predstavili pesniško zbirko svetega očeta Ljubezen mi je vse razodela

NOVO MESTO - Ob nedavnem obisku Slovenije je papež Janez Pavel II. med darilij prejel tudi slovenski prevod svoje pesniške zbirke z naslovom Ljubezen mi je vse razodela, ki jo je izdalo Društvo slovensko-poljskega prijateljstva. Omenjeno knjigo je društvo v sodelovanju z Župnijo Novo mesto - Šmihel v petek, 8. oktobra, zvečer predstavilo v župnijski cerkvi sv. Mihaela.

Kot je poudaril prevajalec prof. mag. Niko Jež, delo razkriva pravo razsežnost papeževe osebnosti. Pesniška zbirka je neke vrste pričevanje o vztrajnem iskanju najglobljih resnic o sebi in sočloveku, "ki jih papež pripoveduje kot ranljiv, vsakdanji človek, ki nam je blizu in soroden. To je razmišljanje, pritišana poezija, ki nagovarja. Rdeča nit celotne zbirke pa je ljubezen, ki je zanj tista osnova in danost, ki vsakemu človeku omogoča odkrivanje sebe in drugega kot skrivnost," je povedal Jež. Zbirka Ljubezen mi je vse razodela je izbor celotne papeževe pesniške ustvarjalnosti, ki je začela

VEČER S PESNIKOM

NOVO MESTO - V veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca bo danes, 14. oktobra, ob šestih zvečer kulturni večer, na katerem bodo predstavili pesniško zbirko Smiljana Trobiša Očiščeno jutro. Večer in pogovor z avtorjem bo vodil Rudi Škof, v glasbenem programu pa bo nastopil oktet Adoramus.

POGOVOR Z DR. PEČJAKOM

BREŽICE - Danes, 14. oktobra, ob šestih zvečer vabijo knjižnica v Brežicah na prvo jesensko srečanje s pisatelji in knjigami. Gost srečanja bo dr. Vid Pečjak s svojo knjigo Psihologija tretjega življenjskega obdobja. Knjižnica se s to prireditvijo vključuje v teden vseživljenjskega učenja.

PO SLOMŠKOVI POTI

NOVO MESTO - V razstavnih prostorih knjižnice frančiškanskega samostana bodo v soboto, 16. oktobra, ob 19.30 odprli likovno razstavo Po Slomškovi poti. Na nji se bo predstavil slikar in grafik Ervin Kralj iz Maribora s pastelnimi upodobitvami krajev, povezanih z življenjsko potjo blaženega škofa Antona Martina Slomška.

KULTURNI VEČER - Na predstavitvi papeževe knjige je pesmi brala polonistka Tatjana Jamnik (na sliki z avtorjem mag. Nika Jež), prijatelj kulturni večer, ki ga je vodil župnik g. Ciril Plešec, pa so z glasbo obogatili: Matej Burger (orgle), Maja Burger (rog) in Maja Gašperšič (flavta). (Foto: L. M.)

nastajati, ko je bil Karol Wojtyła še študent, fizični delavec, duhovnik, nadškof in kardinal, torej več kot trideset let. "Njegovo poezijo je treba prebirati, če hočemo razumeti globlja sporočila," je še dejal prevajalec knjige.

L. MURN

POGOVOR S PISATELJEM - Z Barico Smole (na sliki levo) se je pisatelj Marjan Tomšič zapletel v zanimiv pogovor, ki ga je Daniela Kozlovič popestrila z branjem njegovih del v istrskem dialektu.

Odpreti srca za ljubezen

Društvo Arti in trebanjska knjižnica pripravila na gradu Mala Loka večer s pisateljem Marjanom Tomšičem

MALA LOKA - Na gradu Mala Loka, ki ga dejavno društvo Arti vztrajno poskuša umestiti med opaznejša kulturna prizorišča, je bil četrtek večer posvečen ustvarjalnosti enega najvidnejših sodobnih slovenskih pisateljev Marjanu Tomšiču. Danes ga poznamo predvsem kot pisca knjig Šavrinke, Kažuni, Ostrigeca, Zrno od frmentona in drugih, ki so prinesle v slovensko kulturno zavest Istra in njeno bogato ljudsko izročilo. Pisatelj je postal kar nekakšen kulturni zaščitni znak slovenske Istre in Istranov, oplojen od čarobnosti tega koščka slovenske zemlje, pa si je prislužil opredelitev magičnega realista.

Seveda je njegov pisateljski opus precej večji in tudi raznovrstnejši, saj je pisateljsko pot začel s pisanjem znanstvene fantastike, kasneje napisal več krajših filmskih scenarijev, med njegovimi knjigami pa so tudi ljubezenski romani in knjige z družbeno tematiko. Istra je stopila v Tomšičevo literaturo kasneje, po petnajstih letih bivanja in poučevanja na istrskih šolah, a ko se je ta motivni obrat dogodil, ga je izjemno močno opredelil, še posebej, ker je v literarni jezik vnesel istrsko narečno besedje, vsebinsko pa med Istrani še vedno žive magične predstave o svetu in življenju. To je botrovalo Tomšičevi uvrstitvi med pisce magičnega realizma, vendar pisatelj sam o sebi ne razmišlja kot o magičnem realizmu oziroma to oznako dopušča le, če vsebuje razlikovanje od južnoameriškega

magičnega realizma. Zanj je najbolj točna opredelitev pisatelja kot duhovnega bitja, ustvarjalca, ki s svojimi deli v ljudeh odpira srca za ljubezen in moralno širino. Istra in njeni ljudje so mu zares globoko vcepljeni v srce in dušo, kot je on sam s svojimi deli postal del slovenske Istre. S Šavrinkami, Kažuni, Zrnom od frmentona in drugimi deli z istrsko tematiko je pomagal k dvigu samozvesti Istranov.

O vsem tem in še čem drugem je tekla beseda na pogovoru, ki ga je v četrtek večer na gradu Mala Loka pred (pre)malom poslušalci vodila pisateljica Barica Smole iz Trebnjega. Z branjem istrskih zgodb in odlomkov iz romana Zrno od frmentola pa je v pristni slovenski istrščini večer prepleta Daniela Kozlovič.

M. MARKELJ

Prva razstava

Fotografije Boštjana Matjašiča Pri slonu

NOVO MESTO - V kavabaru Pri slonu so v četrtek, 7. oktobra, zvečer odprli razstavo fotografij, s katero se prvič samostojno predstavlja javnosti mladi fotografski ustvarjalec Boštjan Matjašič iz Metlike. Na otvoritvi sta s poezijo in glasbo sodelovala Romana Novak in Primož Malenšek.

Matjašič se je s fotografijo začel ukvarjati pred tremi leti po končani srednji aranzerski šoli in vpisu na visoko šolo za socialno delo, ki jo zdaj končuje. Prva znanja o fotografiranju je dobil na tečaju, izkušnje pa si je potem pridno nabiral s fotografiranjem in delom v temnici. Na svoji prvi razstavi, za katero se je odločil tudi na sobodo metliškega rojaka fotografa Roberta Kokola, je želel prikazati izbor iz svojega dosedanjega dela. Kot je razbrati iz razstavljenih del, ga zanimajo tako portret, ki ga z uporabo objektiv krajše gorišče

Boštjan Matjašič

nice rahlo karikira, kot mestna veduta in tihožitje. Fotografije podnaslavlja in jim tako dodaja sporočilne poudarke. Skoraj polovico razstave je namenil ciklu Medium coeli. Gre za barvne fotografije, narejene na istoimenski predstavi, s katero gledališča Glej iz Ljubljane uspešno nastopa in pobira nagrade. Značilnost teh fotografij je v toplih nenaravnih barvah. Matjašič je namreč prizore s predstave fotografiral brez bliskavice in s filmom za dnevno svetlobo, kar je ob izdatnih svetlobnih učinkih na sceni ustvarilo posebno barvno lestvico.

Novomeška razstava se bo čez čas selila v razstavišče v Špeličevi hiši v Črnomlju, avtor pa upa, da se bo z njo predstavil tudi v Metliki.

MiM

BERGERJEVA UMETNIŠKA AKCIJA

SOLKAN - Inscenator Matjaž Berger in Radio Krka iz Novega mesta kot producent bosta pripravila v soboto, 16. oktobra, ob šestih zvečer na solkanskem mostu umetniško akcijo Edvardu Rusjanu v spomin. Akcija je posvečena legendarnemu slovenskemu pilotu, novatorju in konstruktorju, izvedli pa jo bodo umetniki, piloti, alpinisti, kajakaši in vlačkovdja.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Pokrajine železnih oblik

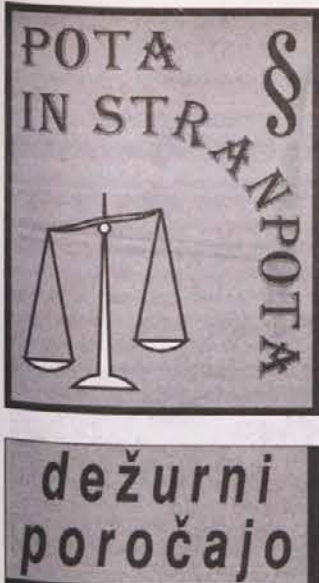
Druga samostojna fotografska razstava Tomaža Grdina iz Novega mesta v Galeriji Luna

NOVO MESTO - Galerija Luna je razstavno sezono 1999/2000, v kateri namerava pripraviti osem do deset razstav, začela v četrtek, 7. oktobra, zvečer z odprtim razstavo fotografij Tomaža Grdine iz Novega mesta. Luna je mlademu novomeškemu fotografu tako že drugič dala priložnost, da se predstavi javnosti. Marca lani se je namreč Grdina s samostojno razstavo cikla črno-belih fotografij Ravnotežje prvič predstavil prav tej galeriji.

Tudi tokrat Grdina ponuja na ogled zaokrožen cikel črno-belih fotografij večjega formata, vendar osrednji motiv njegovih slik niso ljudje, ampak predmetni svet mirujočih vlakov, kot ga je ujel v objektiv fotografske kamere na novomeški železniški postaji v Brsljinu. Na

razstavi z naslovom 8 m (oznaka za dolžino železniškega vagona) je osem bližinskih posnetkov kolesnih vmeti, odbijačev, zavor, oznak na vagonih, napisov ob progi in mehurjev rje. Ti detajli, povečani in izrezani iz celote, vodijo gledalca v svojski svet oblik in pojavov. Deluje kot nekakšna fantazijska pokrajina ali abstraktna kompozicija. Predmeti so na Grdinovih posnetkih zaradi avtorjevega fotografskega posega ob svoji siceršnji funkcionalnosti in jih ni mogoče več jemati kot samoumevne dele neke druge celote, češ, to je pač vlak. Na Grdinovih fotografijah so pridobili avtonomnost, novo bivanjskost, pred gledalca pa se tako fotografirani svet postavi kot vprašanje in skrivnost.

M. MARKELJ

Piškoti z okusom po marihuani

Problem zasvojenosti z drogami tudi pri nas vse resnejši - Vse več mladih - Dolenjska idealna za marihuano - V dveh letih dva smrtna primera zaradi kokaina - Pomen preventivnega dela

NOVO MESTO - Kar velja za vso Slovenijo - trend povečanja zasvojenosti z mamili in s tem povezanih kaznivih dejanj - se opaža tudi na področju Dolenjske in Bele krajine. "Obenem pa je večja tudi odkritost kaznivih dejanj v zvezi z mamili, kar je v veliki meri rezultat organiziranega pristopa policije do tovrstne kriminalitete," je povedal načelnik Urada kriminalistične službe na policijski upravi Novo mesto Anton Olaj.

"Dolenjska in Bela krajina sta glede na geografsko lego idealni za pridelavo marihuane. To je dejstvo, pred katerim si ne moremo zatiskati oči, čeprav mnogi menijo, da uživanje t.i. trave še ni tako nevarno. Toda ravno mehke droge pomenijo začetek narkomanske poti, ki se običajno nadaljuje s trdo drogo in fizično odvisnostjo," je povedal Anton Olaj. Letos so novomeški policisti na našem območju že našli nasade konoplje.

Mejni prehodi s Hrvaško neprimerni

Obrežje bo novo

KRŠKO - Policijski sindikat Slovenije je prejšnji teden že šesto leto zapored organiziral "svoj" teden, ki ga je tudi tokrat namenil aktualnim temam, pomembnim za delovni in socialni položaj svojih članov, delavcev Ministrstva za notranje zadeve. Še posebej pomemben je bil razgovor o delovnih pogojih na južni meji, ki so ga organizirali na enem od teh mednarodnih mejnih prehodov, v Gruškovju.

Policisti in cariniki so namreč opozorili na neprimerne delovne razmere na mejnih prehodih, kar velja za večino od 26 cestnih in 8

je - v enem od primerov je šlo za študenta iz krškega območja, ki je doma pekel piškote in vanje mešal "travo".

Pri narkomaniji gre žal vse pogostejše za mladino, ki je v obdobju radovednosti in dojemljivosti za razne, tudi takšne, sugestije najbolj ogrožena. Na območju PU Novo mesto so letos v primerjavi

Anton Olaj

z lanskim letom odkrili nekaj več tovrstnih kaznivih dejanj. V zadnjih dveh letih so ugotovili dva primera zaužitja smrtno doze mamil; obakrat je šlo za kokain. Lani je bila žrtev Ljubljancan na našem območju, letos pa gre za domačina.

Droga se vse večkrat ponuja tudi po šolah, na igriščih, zato policija deluje v okviru preventivnih aktivnosti v sodelovanju s šolo, vrtci in starši. "To je zelo pomembno in večina šol je pripravljena na dobro sodelovanje z nami."

3,35 PROMILA ALKOHOLA

KOSTANJEVCA - Pri kontroli prometa 8. oktobra so krški policisti ustavili tudi voznik KZM-ja, ki je vozil po levi strani vozišča. Alkohola je pokazal 3,35 g/kg alkohola v izdihanem zraku. Kljub prepovedi nadaljnje vožnje je ista patrulja voznika znova opazila. Ustavili so ga, mu odvzeli prostost in ga pridržali do izteznitve. Sledi predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške.

NAŠLI 5,5 KG HEROINA

OBREŽJE - 10. oktobra zvečer so policisti na mejnem prehodu Obrežje pregledali iz smeri Hrvaške doselega 30-letnega slovenskega državljan A. K. iz Ljubljane in v njegovem osebem avtu znamke Fiat v tapetah ob zadnjih sedežih našli okrog 5,5 kg heroina v 11 zavitkih. Da gre res za mamilo heroin, je potrdil tudi Center za kriminalistično-tehnične preiskave. Mamilo so policisti zasegli, A. K. pa je bil 48 ur pridržan. 12. oktobra je bil priveden k preiskovalnemu sodniku, sledi kazenska ovadba.

62 ILEGALCEV

BREŽICE - Pretekli teden so v Posavju pri ilegalnem prehodu državne meje prišli 62 ilegalcev. Med drugim tudi naslednje: v gozdu v bližini naselja Globočice so brežiški policisti v noči iz 4. na 5. oktober v kombiniranem vozilu Renault Trafic prijeli 13 državljanov Kitajske; zoper voznika V. P. iz okolice Krškega je napisana kazenska ovadba; 5. oktobra so brežiški policisti v koruzi pri ilegalnem prehodu državne meje izsledili še 12 državljanov Pakistana in Bangladeša in dva vodiča. Ilegalce so vrnili na Hrvaško.

POVRATNIK PRVIČ ZA ZAPAHE

Sosed ga je zalotil pri nočnem vlamu v trgovino

22-letni Niko Stariha obtožen dejanja velike tatvine - Junija 1997 pijan vlamil v Panjanovo trgovino v Črnomlju - Ukradel denar in neonsko luč - V maminih lončkih za rože vzgojil 34 rastlin konoplje - "Tega dejanja ne priznam!" - 11 mesecev zapora

NOVO MESTO - Preteklost 22-letnega Nika Stariha iz Črnomlja kaže, da je fant nepoboljšljiv storilec kaznivih dejanj. Že kot mladoletnik je bil velikokrat opozorjen in deležen vzgojnih ukrepov, toda vse kaže, da brez večjih uspehov. Prejšnji teden je bil kot obdolženec namreč znova povabljen na okrogno sodišče v Novo mesto in bil zaradi velike tatvine pred dvema letoma spoznan za krivega. Senat s predsednico Ljubo Tiran je preklical pogojno obsodbo istovrstnega kaznivega dejanja v Metliki, za kar je Niko dobil deset mesecev zaporne kazni s preizkusno dobo treh let, ter izrekel enotno 11-mesečno zaporno kazen. Sodba še ni pravno močna.

"Možno je, da sem bil v trgovini, pa tudi, da nisem bil. Tisto noč sem bil na mrtvo pijan, saj smo s prijatelji popivali v zidanci, zato se skorajda ničesar ne spominjam. Delal sem neumnost," pravi Niko Stariha o 13. juniju 1997, ko je okrog tretje ure zjutraj vlamil v trgovino Elektrolux, last Andreja Panjana, v Kolodvorski ulici Črnomlju. V steklena vrata je vrgel kamen ter se skozi luknjo splazil v trgovino. Na njegovo žalost je bil tam le blagajniški minimum v vrednosti pet tisoč dolarjev. Odnesel je skoraj ves denar, zraven pa še neonsko luč, vredno deset tisoč dolarjev.

Toda ob vračanju ga je zaradi hrupa opazil sosod Marko Papež, ki je poklical policiste in lastnika Panjana. "Niko je ravno lezel sko-

zi luknjo v vratih. Stekel je čez cesto in plezal čez škarpo. Ko sem ga poklical, se je prestrašil, odvrgel luč in zbežal," je povedala priča Papež. Niko - zagovarjal ga je Miran Pogačar - je na glavni obravnavi povedal, da so ga naslednji dan zbudili policisti in mu povedali za vlam in tatvino. "Nekaj manj kot pet tisoč dolarjev sem vrnil iz lastnega žepa, saj ukradenega drobiža doma nisem našel. Nato sem šel nazaj spat. Bil sem še vedno pijan." Sodišče ga je spoznalo za krivega in očitno njegovega izgovora na vinjenost ni vzelo preveč resno. Če je bil spsoben takšne akcije, potem že ni bil v tako hudem stanju.

Okrogni državni tožilec Bojan Avbar pa je Nika Stariha bremenil tudi kaznivega dejanja neupra-

Z obsojenci korektni

Še dve mnenji o pismu t.i. Sveta obsojencev v zaporih na Dobu - Ni suma nečloveškega ravnanja z zaporniki

DOB PRI MIRNI - Nedavno smo pisali v zvezi s pismom t.i. Sveta obsojencev Zavoda za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) Dob pri Mirni, v katerem je (oz. so) anonimnež(i) upravi zaporo očital(i) trpinčenje in nečloveško ravnanje. Direktor zavoda Jože Podržaj je v obširnem pogovoru zatrdil, da gre za zelo splošne in predvsem neresnične trditve, kar lahko potrjuje tudi vsi organi, ki imajo nadzor oziroma spremljajo delo zavoda.

Pretekli teden sta svoje mnenje povedala tudi ministri za pravosodje Tomaž Marušič in direktor sektorja za izvrševanje kazenskih sankcij pri pravosodnem ministrstvu Dušan Valentinčič. Minister Marušič je 15. septembra obiskal ZPKZ Dob, znova pregledal zavod, posebno razmere v ambulanti zavoda, kuhinji in gospodarski enoti, pogovarjal se je z nekaterimi

obsojenci predvsem o razmerah v zavodu in o ravnanju osebja. Ugotovil je, da ni nobenih znakov, ki bi kazali na resničnost trditve v pismu. Tudi Valentinčič meni, da iz posplošenih pritožbenih navedb ni zaznati nikakršnega suma nečloveškega ravnanja z obsojenci. Če bi bile v resnici kratene njihove pravice, bi se lahko neposredno pritožili namestniku varuha človekovih pravic julija letos. Pravi, da je res le, da zlasti zunajzavodskih ugodnosti niso vsi obsojenci deležni, ker za to ne izpolnjujejo zakonskih pogojev. Glede legitimnosti t.i. Sveta obsojencev pa tole: kot drugje tudi na Dobu svet že od leta 1990 sploh ne obstaja več, ker ni potreben. Pa tudi sicer s strani obsojencev ni bilo nobene pobude za njegovo oblikovanje.

L. M.

NAD SOVAŠČANA Z NOŽEM

BREŽJE - 37-letni D. B. iz Brezja je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja poskusa umora, ker je 8. oktobra okrog 11.30 iz neposredne bližine z večjim kuhinjskim nožem hotel zabosti in umoriti 24-letnega Z. B. ravno tako iz Brezja. Dejanje je preprečil občan. Policisti in kriminalisti so še isti dan D. B. odvzeli prostost in ga privedli k preiskovalnemu sodniku.

MOŽ SKUŠAL ZADAVITI ŽENO

SEVNICA - Sevniki policisti so prejšnji teden do izteznitve pridržali vinjenega Sevnčana, ki je ob prihodu domov ženo zmerjal, nanjo kričal, jo prijel za vrat, vrgel na tla ter jo skušal zadaviti. Na pomoč je prišel sin, ki ju je ločil in očeta držal do prihoda policistov.

po dolenjski deželi

• RAD BI BIL OBLIKOVAN - Cilj opravičuje vsa sredstva? 31-letni D. J. iz Straže očitno misli tako. Maja 1997 je za 800 nemških mark od neznanca kupil ponarejeno spričevalo o zaključnem izpitu za poklic oblikovalec kovin in ga skupaj z delovno knjižico s sporno izobrazbo, oddal v podjetju, kjer je zaposlen. Na njegovo žalost so prevaro odkrili in policisti so zoper njega že napisali kazensko ovadbo.

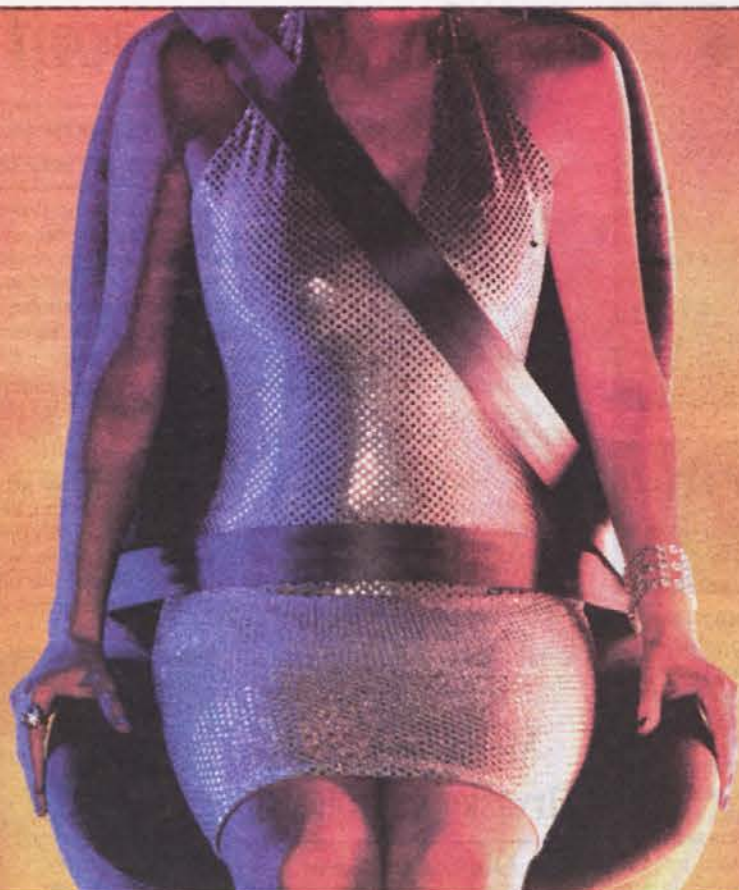
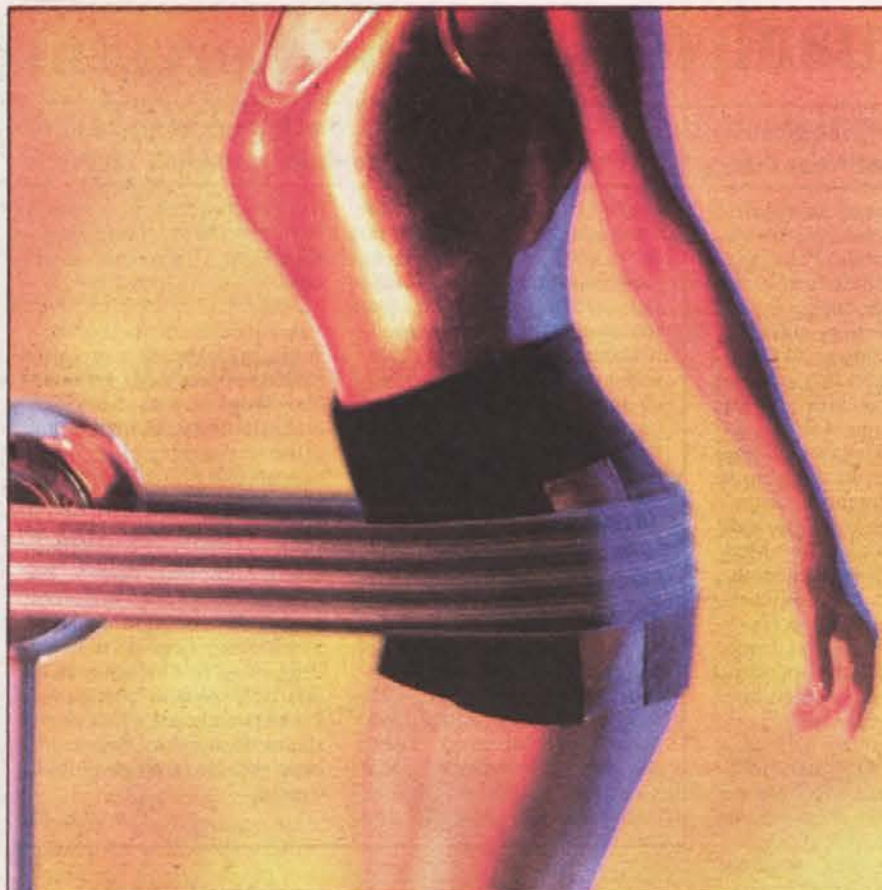
• ŽEJA, ŽEJA ME MUČI... - Tako si je najbrž dejala 44-letna M. G. iz okolice Metlike, ki je osumljena kaznivega dejanja velike tatvine. Maja lani je v Grabrovcu iz vrat ukradla ključ zidavnice R. P., nato pa večkrat prihajala tja. Po kaj drugega seveda, kot po vino! Očitno je bilo to kar pogosto, saj ga je spila za sto tisoč dolarjev, deci rujne kapljice pa vemo, da stane okrog sto dolarjev.

38 JIH JE ŠLO PREHITRO

KRŠKO - 8. oktobra so policisti PU Krško med poostrenim nadzorom prometa na glavni cesti Vrhuvo - Drnovo in regionalnih cestah ugotovili 38 kršitev preporočene hitrosti. Zoper 3 voznike so podali predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške, ker je bila preporočena hitrost preko 30 oz. 40 km/h izven naselja. Kljub temu da so bili policisti pri meritvah dobro vidni, je kar nekaj voznikov vozilo mnogo prehitro. Poostrene nadzore bodo izvajali tudi v prihodnje, naslednji je bil že to sredo.

PREHUDI OVINKI - Cesta od karteljskega priključka do Novega mesta je hudo ovinkasta in ne dopušča večjih hitrosti, saj se voznika zlahka konča v jarku ali na strehi, kot se je pripetilo vozniku golfa minuli četrtek dopoldne. K sreči ni bilo težjih telesnih poškodb, trpela je le avtomobilska ploščina. (Foto: MiM)

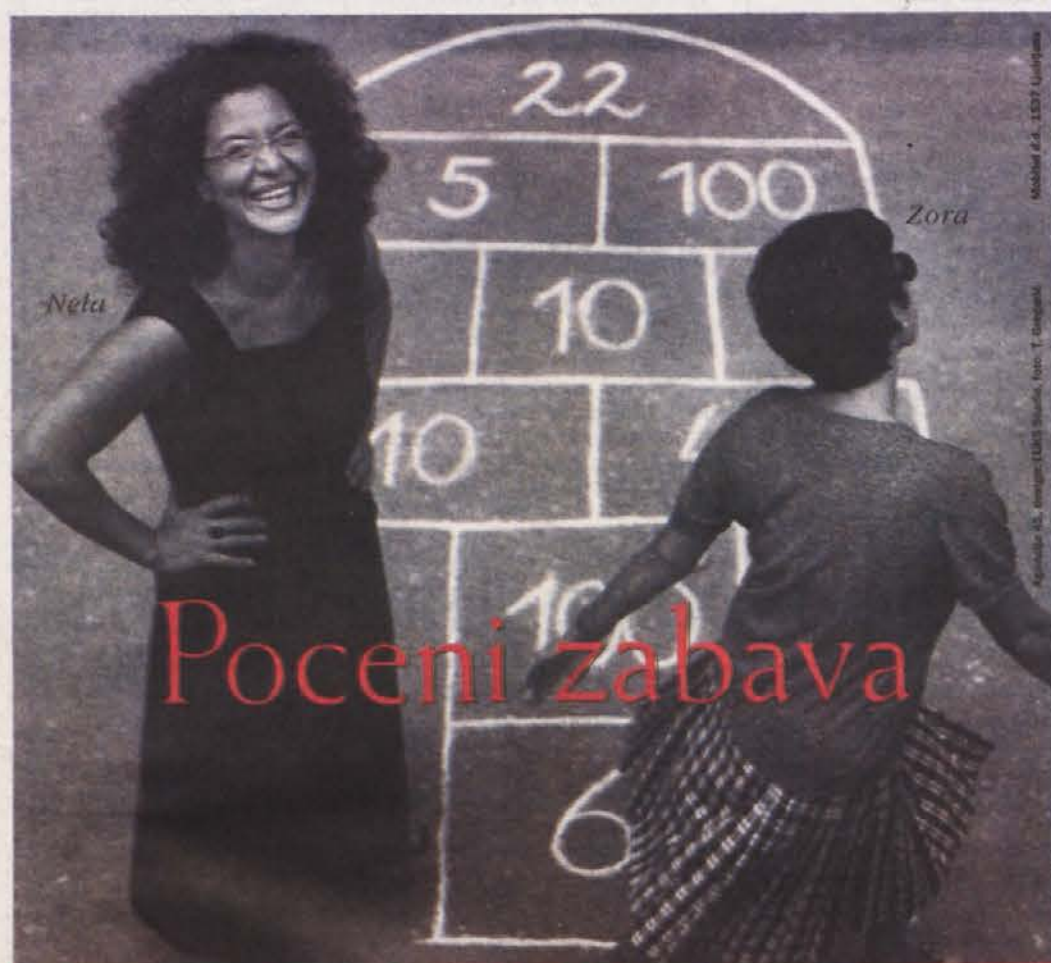
Mégane Berlina: najboljša ocena za celni in bočni crash test EuroNCAP (januar 1999).

Mégane shujšal za 150.000 SIT!

Če v salonih Renault vaš stari avto zamenjate za katerikoli novi Mégane, vam k oceni rabljenega avta po standardih Eurotax prištejejo še dodatnih 150.000 tolarjev! In zakaj ravno Mégane? Ker ima v osnovni opremljeni vsak model Mégane štiri varnostne blazine, ABS in izboljšano aerodinamično linijo.

Novi Renault Mégane. Ostanite lepi.

Poceni zabava

POCENITEV OD 5 DO 100 ZA 450.000 MOBITELOVIH UPORABNIKOV

OD 1. OKTOBRA 1999 SO NAŠE STORITVE V SISTEMIH MOBILTEL GSM, MOBILTEL NMT IN MOBI CENEJŠE OD 5 DO 100 ODBITKOV. POCENITEV V SISTEMU MOBILTEL GSM ZNAŠA OD 5 DO 46 ODBITKOV, V SISTEMU MOBILTEL NMT OD 5 DO 100 ODBITKOV, V SISTEMU MOBI PA Približno 10 ODBITKOV.

V STRUKTURO NAROČNIŠKIH PAKETOV SMO VNESLI NEKATERE IZBOLJŠAVE, ZNIŽALI SMO CENO PRIKLJUČNI TAKSI, ALI PA JO CELO UKINILI, PRAV TAKO SMO POCENILI Mesečne NAROČNINE V VSEH PAKETIH, PREDVSEM PA SMO ZNIŽALI CENE POSVOROV. PODROBNE INFORMACIJE O NOVOSTIH IN ZNIŽANJU POSREDUJE OSEBE V MOBITELOVIH CENTRIH IN V CENTRU ZA POMOČ NAROČNIKOM, KI POSLUJE NEPREKINJENO.

NOVOSTI PREDSTAVLJAMO TUDI NA NAŠI SPLETNI STRANI.

WWW.MOBITEL.SI

mobitel

BLOVENSKI OPERATOR NMT & GSM

svoboden kot ptica

Zakaj imam rad našo Škodo?

Dedek in babica, Škoda Tudor, 1946

Moj dedek pozna tako zanimive zgodbe. Tudi o Škodi. Ko je bil moj dedek še majhen, kot sem jaz, je živel v Mariboru, in vsako nedeljo se je z očkom in mamico odpeljal v Gorice ali na Pohorje. Dedku se še danes svetijo oči, ko pripoveduje o izletih s svojo prvo Škodo, Škodo Tudor. Kako je njegov očka iz garaže pripeljal bleščeč avto, mamica je prinesla košaro s pižamo in prigrizki, dedek je dvakrat zahupal - pa so šli. Ko so se

pripeljali ven iz mesta, se je dedek usedel svojemu očku na kolena in pomagal šofirati. Ko so prehiteli kakega izletnika, je potrožil. Dedek pravi, da izletov s Škodo ne bo nikdar pozabil. Zadnjič v življenju je jokal, ko so staro Škodo Tudor naložili na kamion in odpeljali na avtoodpad. Danes imamo novo Škodo Felicia. Dedek pravi, da jo ima še rajši kot svojo staro Škodo. Jaz pa sem navdušen!

DO 150.000 TOLARJEV NAGRADE ZA VAŠE ZAUPANJE!

Vsem Škodinim voznikom nudimo posebne nagrade za zaupanje pri nakupu novih vozil Škoda Felicia. Če še niste voznik Škode, oziroma jo imate manj kot 5 let, je nagrada ob nakupu nove Felicie 100.000 SIT popusta, za od 5 do 10 let zaupanja dobite 120.000 SIT popusta, če pa se s Škodo vozite več kot 10 let, nagrada za zaupanje znaša kar 150.000 SIT popusta! In to pri nakupu katere koli Škode Felicie! Poleg tega Vam vzamemo v račun vaš stari avto katere koli znamke. Da bo naše in vaše zaupanje trajalo še dolgo!

Škodo vozim*: ☐ od 0 do 5 let ☐ od 5 do 10 let ☐ več kot 10 let ☐ še ne vozim Škode

ime in priimek: _____ naslov: _____ moj model Škode: _____

Izpolnite kupon, ga izrežite in se z njim oglasite v najbližjem salonu vozil Škoda! Naši prodajalci vam bodo pomagali z nasveti, svojo novo Škodo pa boste lahko tudi preizkusili!

* Ne poslabite na potrdilo o neprekinjenem lastništvu Škode.

Škoda. Zanesljiv prijatelj.

Inženiring in proizvodnja montažnih objektov

Trimo

PRODAJA IN INFORMACIJE O STREŠNI KRITINI TRIMO
NA NASLOVU PODJETJA ALI NA INTERNETU:

Prijateljstva 12, 8210 Trebnje, Slovenija
Tel.: 068 / 460 200
Faks: 068 / 44 569
http://www.trimo.si
E-mail: trimo@trimo.si

strešna kritina

TPO *Dom*

**DOLENJSKA
BANKA**

TEL100

Od ponedeljka do petka
od 8. do 18. ure

**DRUŠTVO SOS TELEFON
ZA ŽENSKES IN OTROKE - ŽRTVE NASILJA**

Če potrebujete pogovor ali umik v zatočišče, nas lahko pokličete
vsak dan od 18. do 22. ure, ob delavnikih pa tudi od 12. do 14.
ure na brezplačno tel. številko 080/11-55. Od 18. do 22. ure smo
vsak dan dosegljivi tudi na tel. št. 061/9782. Gluhoneme/i nam
lahko pošljete opis svoje težave po faksu št. 061/441-993.
Odgovorili vam bomo.

Vabimo vas tudi, da se pridružite skupini za samopomoč za
ženske, ki so ali še vedno doživljajo nasilje.

Vsakdo ima pravico do življenja brez nasilja.

**DRUŠTVO SOS
TELEFON
ZA ŽENSKES
IN OTROKE -**

ŽRTVE NASILJA

vabi k sodelovanju
nove prostovoljke.

Usposabljanje se bo začelo
v četrtek, 14.10.1999 ob
16.30.

Za vse dodatne informacije
pokličite 080/11-55 od 18.
do 22. ure ali 061/441-993
od 8. do 16. ure.

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
 - hamburgerjem
 - giricami
 - pomfritom
 - sladoledom
 - ledeno kavo
 - sadnimi kupami
- in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni

DOLENJSKI LIST

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel. 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

- **HIŠE:** V Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Žužemberku, Dol. Podšumberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhopolju, Orehovici, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Ljubljani...

- **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju...

- **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem vrhu, Novi Gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori...

- **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentruptu, Grobljem pri Šentjerneju...

- **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku...

- **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Šmarjeti, Beli krajini...

- **NAJEM:** v najem oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

**Oglasite na na sedežu
podjetja ali nas pokličite.**

DODATKI LX
telegram

HALO 96!

Majhna pozornost, veliko presenečenje.

Te prekrasne vrtnice in še veliko drugih dodatkov bo
dalo vašemu LX telegramu poseben pečat.

Seznam vseh LX telegramov in dodatkov najdete na
vseh poštah in v Telefonskem imeniku Slovenije.

POŠTA SLOVENIJE

http://www.posta.si

e-pošta: info@posta.si

Najbrž smo edini,

ki se hvalimo s tem,
da vam prodamo

15%

apna manj od konkurence.

BOLJ KO JE APNO KAKOVOSTNO, VEČI JE NJEGOV PRIHRANEK
PRI GRADNJI. V SCT IAK SE LAHKO POHVALIMO Z IZJEMNO
KAKOVOSTNIM IN NAJBOLJ BELIM APNOM NA TRŽIŠČU. PRI
GRADNJI DVOSTANOVANJSKE HIŠE BOSTE TAKO PRIHRANILI
TUDI DO DVE TONI APNA IN SI HKRATI ZAGOTOVILI KAKOVOSTNO
GRADNJO IN ZIDOVE, KI BODO DIHALI. ZDRAVA LOGIKA.

SCT IAK d.d., KRESNICE 14, 1281 KRESNICE
TEL: 061 877 080, FAX: 061 877 007

logika kvalitete sct industrija apna Kresnice d.d. **iak**
SCT

WEMEX
TRANSALPINE
Trgovsko podjetje d.o.o.

eloma
Let's make food better!

**IŠČE POGODBENE SODELAVCE - TRGOVSKE POTNIKE ZA
PRODAJO GOSTINSKE OPREME PO NASLEDNJIH REGIJAH:
DOLENJSKA**

OD KANDIDATOV PRIČAKUJEMO:

- Najmanj V. stopnja izobrazbe ustrezne smeri
- Dobro poznavanje opreme v gostinstvu in pekarnstvu
- Pasivno znanje nemškega jezika
- Urejenost in komunikativnost
- Izpit B kategorije in lasten prevoz

NUDIMO:

- Dober in perspektiven zaslužek
- Strokovno izpopolnjevanje
- Možnost redne zaposlitve
- Podporo in pomoč v matičnem okolju

Prijave s kratkim življenjepisom (doseganje delo) pošljite v 8 dneh
od dneva objave na naslov: **Zadružna 12, 1218 Komenda.**
Informacije na tel. 061/841-807.

Kandidate bomo obvestili in povabili na razgovor v 15 dneh od
prejema objave.

Odlično v Saporti, mlačno v ligi

Košarkarji Krke Telekom so v izjemni predstavi premagali beograjski Rabotnički, na domačem prvenstvu pa jih je pod Marofom namučil ljubljanski Slovan - Krčani klonili

NOVO MESTO, KRŠKO - Tekma tretjega kola pokala Saporta med Krko in beograjskim Rabotničkim je bila ena najlepših tekem, kar smo jih v zadnjem času videli v športni dvorani Marof: košarkarski boj je bil trd in neizprosni, sodnika sta se včasih celo premalo vtikala v igro, zmago domačemu moštvu pa sta prislužila predvsem rojena Novomeščana Simon Petrov in Matjaž Smodiš.

Po začetnem vodstvu Novomeščanov so nekoliko boljše nadaljevali gostje, med katerimi je še posebej navdušil Aleksandar Nadjefi. Do prve izdatnejše prednosti je Krka prišla s trojkama Petrova in Smodiša, ko so Novomeščani povedli z 48:40. Gostje so se v nadaljevanju še uspeli približati na 52:53, kaj več pa jim Novomeščani niso pustili. Poleg Petrova in Smodiša se je tudi tokrat izkazal vedno solidni Mirko Ščekić, v drugem polčasu z dobro igro v obrambi pa tudi Samo Grum, s pre-

cej obrobno vlogo pa sta razočarala Deschryver in Nakić, ki je svojo 23-minutno epizodo na igrišču končal s šestimi točkami, za katere je porabil kar 11 metov na koš, le 14-odstotne učinkovitosti pri metu pa najbrž ne pomne niti sam. Vsekakor Nakić očitno še ni povsem okreval po operaciji hrbta, saj je še zelo daleč od igre, s kakršno je v zadnjih letih navduševal gledalce v Krškem in Novem mestu.

Tako so Novomeščani v soboto tekmo 5. kola lige Kolinska s Slovancem začeli brez Nakića, očitno pa tudi brez velike motiviranosti, s kakršno se podajo na tekme pokala Saporta. Po petih minutah srečanja so sicer vodili z 10:0 in nekoliko kasneje z 12:2, a so ljubljancem izenačili na 14:14, a so Novomeščani proti

koncu prvega polčasa le prišli do nekoliko večje prednosti. Čeprav so Novomeščani prednost sredi drugega polčasa zvišali že na 15 točk, zadnje minute niso bile povsem mirne, saj se je Slovan dve minuti pred koncem približal na pet točk razlike, po Ščekićevi peti osebni napaki 14 sekund pred koncem srečanja pa se je Slovan približal na 63:59, kar pa je bilo tudi vse.

Novomeščane zdaj v pokalu Saporta čakajo štiri tekme v gosteh, v ligi Kolinska pa jih najprej čaka tekma v gosteh z osmouvrščeno Zavarovalnico Maribor, ki bi morala biti zgolj lažji trening, vseeno ni vnaprej dobljena.

Po zmagah v prvih dveh kolih je krški B-ligaš Ten Krško v tretjem kolu doma z desetimi točkami razlike izgubil s Hrastnikom, čeprav so v 6. minuti drugega polčasa Krčani vodili že s 47:38. Priložnost za popravni izpit imajo Krčani že v soboto, ko se bodo v gosteh pomerili z Elektro, ki je na lestvici le mesto za njimi.

DESCHRYVER RAZOČARAL - Precej okorni ameriški center Darren Deschryver, ki se je Krki pridružil tik pred začetkom sezone, ni tisto, kar novomeški košarkarski klub potrebuje pod obročem. Na tekmi z Radničkim je na parketu prebil skoraj osem minut, a v tem času ni dosegel točke, v statistiko pa se je vpisal z eno izgubljenjo žoga, osebno napako in enim skokom v obrambi. Tudi tale žoga je Deschryverju ušla iz rok. (Foto: I. Vidmar)

Trebanjci doma zmagujejo

Trebanjski rokometišči so minuli teden doma premagali Izraelce in Slovane - Dolenjsko-posavski derbi Ribničanom

Povratno tekmo šestnajstine finala pokala mest v Trebnjem, ki naj bi bila za domače rokometišče zgolj formalnost, so nekoliko presenetljivo boljše začeli Izraelci, ki so povedli s 3:0. Trebanjci pa so prvi zadetek dosegli v 6. minuti, izenačili pa v 11. Z boljšo obrambo so v nadaljevanju le strli odpor Izraelcev in zlahka dobili tudi drugo tekmo ter se uvrstili v osmino finala evropskega pokala mest.

Precej dela so imeli Trebanjci tudi na tekmi 3. kola državnega prvenstva. Po živčnem začetku so zadevo v roke vzeli ljubljanci, vodili tudi so po petimi zadetki prednosti. Trebanjci pa so jih dohiteli šele v 53. minuti pri izidu 19:19, končnica srečanja pa je pripadla domačim rokometiščem, ki so tako dosegli še drugo zmago na domačem igrišču, kjer so v novi sezoni tako še neporaženi.

Dolenjsko-posavski derbi v Ribnici so dobili novinci oziroma v prvi ligi. Domačini so bili celo tekmo boljši, vodili so tudi že s 4 zadetki prednosti, na koncu pa so se morali precej potruditi, da so ugnali goste iz Posavja. Ribničani so si s to zma-

go utrdili položaj na sredini lestvice in si ga želijo tudi ob koncu sezone. Dobovčani pa vse bolj tonejo proti dnu in boju za obstanek, vsak poraz naslednji z neposrednimi tekmeci za sredino lestvice pa se jim lahko še kako mašuje.

Brežice in Krka "naj" v mnogoboju

Na atletskem pokalu Slovenije v mnogobojih ekipno Brežičani in Novomeščani daleč pred vsemi - Po dve zmagi tudi med posamezniki - Mnogoboja ne cenijo povsod

Atletski pokal Slovenije v mnogobojih ter daljših štafetnih tekih v Celju je bilo še zadnje dejanje letošnje poletne atletske sezone v Sloveniji. V mnogobojih so bili, kot je že v navadi najmočnejši Brežičani, drugi mesti pa sta pri moških in ženskah pripadli Novomeškim atletom. V posamični konkurenci je med članicami zmago v sedmerboju nekoliko presenetljivo osvojila članica novomeške Krke skakalka v daljino Maja Kranjčič, hči nekdanjega reprezentanta v troskoku Eda Kranjčiča, poleg nje pa so prva mesta osvojili še Brežičana Anja Čepin in Marko Tomič ter Novomeščan Mitja Žitnik. Večina nosilcev medalj mnogoboja ne trenira posebej, ampak se posvečajo drugim disciplinam, očitna premoč dolenjskih in posavskih atletov pa kaže, da le na našem koncu Slovenije dovolj cenijo mnogoboj, ki velja za eno najnapornejših atletskih disciplin, kar je škoda, saj je tako imenovani mnogobojski način treniranja predvsem v mlajših kategorijah zelo priporočljiv in pomemben.

Izidi mnogobojev, člani: 1. Lampič (ŽAK) 6424, 2. Boris Čurčić (Brežice) 4251, 3. Alen Pavlič (Brežice) 4078, 4. Igor Nikolić (Krka) 4037; st. mladinci: 1. Marko Tomič (Brežice) 5111, 2. Janez Jeralić (Krka) 4400, 3. Borut Sever (Krka) 3709; ml. mladinci: 2. Miha Kapš (Krka) 4691, 3. Primož Jeralić (Krka) 4691, 4. David Smukovič (Brežice) 4362; pionirji: 1. Mitja Žitnik (Krka) 3463, 4. Dejan Slovinc (Brežice) 3274; članice: 1. Maja Kranjčič (Krka) 3653; st. mladinke: 1. Anja Čepin (Brežice)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

Pokal Saporta, 3. kolo - KRKA: RADNIČKI 62:58 (27:28); KRKA: Petrov 22 (54 %), Smodiš 20 (41 %), Grum 3, Ščekić 11 (100 %), Nakić 6 (14 %); RADNIČKI: Nadjefi 18, Stojković 16 itd., Nedić 8 (1:2). Prosti meti: Krka 13:15, Radnički 14:19. Met za tri točke: Krka 7:24 (Petrov 4, Smodiš, Grum in Nakić), Radnički 3:12 (Stojković 2 in Nedić). Osebn. napake: Krka 19, Radnički 19. Pet osebnih: Ščekić (40. minuta). Liga Kolinska, 5. kolo - KRKA TELEKOM: SLOVAN 66:61 (36:29); KRKA TELEKOM: Dražović 6, Jevtović 11 (70 %), Petrov 16 (50 %), Smodiš 14 (29 %), Deschryver 5, Grum 4, Drobniak 5, Stakić 3, Ščekić 2. SLOVAN: Novak 19 itd. Prosti meti: Krka Telekom 17:22, Slovan 19:22. Met za tri točke: Krka Telekom 7:21 (Petrov 2, Smodiš 2, Stakić, Dražović, Jevtović), Slovan 5:18 (Novak 3, Boisa, Šuštaršič). Osebn. napake: Krka Telekom 22, Slovan 21. Pet osebnih: Ščekić. OSTALI IZIDI: Kraški zidar: Zagorje 68:70 (34:28), Union Olimpija: Helios Domžale 86:65 (46:41), Savinjski Hopsi: Triglav 71:78 (34:39), Krka Telekom: Slovan 66:61 (36:29), Loka kava: Pivovarna Laško 64:72 (36:38), ZM Maribor: Rogla Atras 79:74 (35:21).

LESTVICA: 1. Union Olimpija 10, 2. Pivovarna Laško 10, 3. Krka Telekom 9, 4. Triglav 9, 5. Zagorje 8, 6. Slovan 7, 7. Savinjski Hopsi 7 itd. 1. B SKL, 3. kolo - TEN KRŠKO: HRASTNIK 64:74 (38:33); TEN KRŠKO: Zatoroski 16, Rozman 14, Mesič 12 itd. LESTVICA: 1. Ilirija 6, 2. Raderska Creativ 6, 3. Nova Gorica 5, 4. Bežigrad 5, 5. Ten Krško 5 itd.

ROKOMET

Evropski pokal mest, 1/16-finala, druga tekma - TREBNJE: MACCABI HOLON 29:22 (13:10); TREBNJE: Torlo, Hribar 1, Burdian 1, Radelj 2, Begović 2, Blagojević 2, Šavrič 4, Stojaković 4, Likavec 8, Gradišek 1, Žviželj 4, Zupančič. Sedemmetrovke: Trebnje 4, Maccabi Holon 5. Izključitev: Trebnje 10, Maccabi Holon 14 minut. Rdeči karton: Hribar (41. minuta), Selzer (47). 1. A SRL, 3. kolo - INLES RIKO: DOBOVA 24:23 (14:12); INLES RIKO: Grm, Špoljarič, Lesar 3, Ilc 4, Natan Hojč 7, M. Hojč, Ivanec 2, Zbačnik, Pajnič 5, Henigman 1, Bartolj, Djokić 2, Ne. Hojč, Djukić; DOBOVA:

Kostevc, Đapo 4, M. Urbanč, Martincič 7, Bogović 4, Voglar, Barišič, Deržić 3, D. Urbanč 3, Vertovšek 1, Kranjc, Škof, Kukačica 1, Kranjčič.

TREBNJE: SLOVAN 24:21 (10:13); TREBNJE: Hribar, Mežnaršič, Burdijan 5, Radelj, Begović 1, Blagojević 1, Šavrič 4, Stojaković 1, Zupančič, Likavec 7, Pekol, Torlo, Gradišek, Žviželj 5.

OSTALI IZIDI: Prule 67: Pre-vent 28:23 (13:10), Celje Pivovarna Laško: Hoteli Morje Portorož 42:18 (21:7), Jadran: Termo 21:32 (11:15), Gorenje: Radeče 29:26 (14:9).

LESTVICA: 1. Celje P. Laško 6, 2. Prule 67, 3. Pre-vent 4, 4. Trebnje 4 (1 tekma manj), 5. Inles Riko 4, 6. Gorenje 3, 7. Radeče 2, 8. Termo 2, 9. Slovan 2, 10. Dobova 1 itd.

NOGOMET

2. SNL, 10. kolo - ELAN: ŽELEZNIČAR 1:2; strelci: 0:1 - Bulajić (15. minuta), 1:1 - Žagar (35), 1:2 - Žnuderl (80). LESTVICA: 1. Tabor Sežana 25, 2. Elan Novo mesto 22, 3. Koper 21, 4. Železničar Maribor 20, 5. Živila Triglav 18, 6. Esotech Šmartno 17, 7. Aluminij Kidričevo 16 itd. V 11. kolu bo Elan igral v gosteh z Aluminijem.

NAMIZNI TENIS

1. SNTL, 10. kolo - KRKA: ŽNTK MARIBOR 1:6 LESTVICA: 1. Maxi Olimpija 5, 2. ŽNTK Maribor 5, 3. Radgona 5, 4. ETA Presejce 5, 5. ERA Tempo 4, 6. Radlje 2, 7. Moravske Toplice Sobota 2, 8. Krka 2, 9. Učila Krize 0, 10. Petovio 0.

ODBOJKA

1. DOL, 2. kolo - ŽUŽEMBERK: ASTEC TRIGLAV 3:1 (21, 22, 23, 22); ŽUŽEMBERK: Babnik, Perko, Gotenc, Petković, Drobnič, Oberstar, Smrke, Novak, Pucelj, Lazič, Kump. OSTALI IZIDI: Salonit Anhovo: Pomurje 0:3, Fužinar: Žurbi Team Kamnik 3:2, Bled: Granit 3:1, Stavbar IGM: Olimpija 3:2 (23, 21, 17, 23, 13). LESTVICA: 1. Bled 6, 2. Stavbar IGM, 3. Žurbi Team Kamnik 3, 4. Olimpija 3, 5. Fužinar GOK Igem 3, 6. Žužemberk 3, 7. Pomurje 3, 8. Granit 0, 9. Salonit 0, 10. Astec Triglav 0. 2. DOL, 1. kolo - KRKA NOVO MESTO: LJUTOMER 1:3 (16, 17, 24, 16). Krka bo v drugem kolu v soboto, 16. oktobra, igrala v gosteh z Beltinci.

Gimpex splezal na stopničke

Raftarje čaka še Bohinjka

STRAŽA - Veslačem stranskega Gimpexa je na predzadnjih dveh tekmah državnega prvenstva v raftingu na Savi pri Hrastniku, kjer so se slovenski raftarji pomerili v slalomu in sprintu, le uspel želeni preboj na tretje mesto v skupnem vrstnem redu, do katerega so prišli predvsem z izvrstnim nastopom in drugim mestom v slalomu, kjer so jih ugnali le svetovni prvaki Bobri, ki so bili najboljši tudi v sprintu, kjer so Strážani po drugem mestu s sedmimi storinkami zaostanka za Bobri, v četrtfinalu veslali nekoliko slabše, a na srečo še vseeno boljše od Sulcev, tekmecev za tretje mesto, o katerem bo naslednjo soboto dokončno odločila tekma v spustu na Savi Bohinjki. Da bi ostali na stopničkih, Strážani ne smejo zaostati več kot za eno mesto za Sulci.

Izidi: slalom - 1. Bober I 107,04, 2. Gimpex Straža I + 4,91, 2. Končar Zagreb 7,32, 3. Forstek Hrastnik I 8,88, 4. Sulec Marinar 9,32, 5. Forstek Hrastnik II 15,85, 6. Extrem Bled 21,57, 7. Vančar 23,68, 8. Forstek Hrastnik III 26,14, 9. Tinaraf 28,07 itd. Sprint: 1. Bober 1, 2. Forstek Hrastnik III, 3. Forstek Hrastnik I, 4. Vančar, 5. Gimpex Straža I, 6. Sulec Marinar, 7. Forstek Hrastnik II itd.

MURN KAR DVAKRAT TRETJI

MIRNA - Na prvem A-turnirju najboljših slovenskih igralcev v badmintonu v Lendavi je član mirnskega Toma Aleš Murn v polfinalu izgubil z najboljšim slovenskim badmintonistom Andrejem Poharjem. Prvi niz je izgubil šele po podaljšanem igri s 14:17, drugega pa s 9:15. S tem se je prebil na tretje mesto na članski lestvici. V dvojicah se je skupaj z ljubljancem Miho Šepcem, s katerim bo nastopil na seriji evropskih grand prix turnirjev na Madžarskem, prav tako osvojil tretje mesto. Dušan Škerbič je bil osmi, med dekleti je bila Urška Silvester peta, Špela Silvester šesta in Maja Klemenčič deseta. V torek sta sestri Silvester s trenerjem Miletom Čukom odpotovali na Poljsko na evropsko ekipno kadetsko prvenstvo.

NA PRIZORIŠČU OLIMPIJSKIH IGER

NOVO MESTO - Novomeški kolešarji Uroš Murn, Martin Dergane in Gorazd Štangelj bodo v ponedeljek odpotovali na predolimpijske priprave v Avstralijo, kjer bodo v okviru nastopa slovenske reprezentance na etapni dirki kategorije UCI 2/4 med drugim spoznali tudi prizorišče olimpijskih iger leta 2000 v Sydneyju.

Prva zmaga z gledalci v prizidku

Žužemberčani po porazu z Olimpijo na prvi tekmi doma z gledalci na novi tribuni osvojili vse tri točke - Šolarji prvaki na mivki - Odbojkarice TPV-ja zapustila dolgoletna kapetanka

ŽUŽEMBERK, NOVO MESTO - Odbojkarji Žužemberka so svojo drugo sezono v prvi slovenski ligi dobro začeli. V prvem kolu so se v gosteh pomerili z Olimpijo in po dobri predstavi izgubili z 1:3; le malo je manjkalo, da niso dobili že drugega niza, ki se je končal s podaljšano igro. V tretjem nizu so bili končno uspešni, žal pa niso imeli dovolj sreče, da bi osvojili vsaj še en niz, kar bi jim po novih pravilih prineslo točko. Precej bolj zadovoljni so bili po tekmi drugega kola, ko so na prvi ligaški tekmi v povečani žužemberški šolski telovadnici s 3:1 ugnali kranjski Astec Triglav. Prvi niz so dobili domači odbojkarji s 25:21, potem pa se je zadeva ustavila. Žužemberčani so tokrat igrali

precej nesproščeno, kar so Kranjčani izkoristili in drugi niz dobili s 25:22. Poln preobratov je bil tudi tretji niz, ki so ga po izdatnem vodstvu na začetku Žužemberčani komaj dobili s 25:23, povsem izenačen pa je bil tudi odločilni četrti niz. Zmaga z neposrednim tekmecev v boju za obstanek je zelo pomembna, še posebej, ker so doma ostale vse tri točke.

Uspešno pa nastopajo tudi žužemberški osnovnošolci, ki so v Izoli na državnem prvenstvu v odbojki na mivki osvojili naslov državnih prvakov. V ekipi, ki jo je vodil Bojan Brulec, so nastopali Luka Brulec, Rok Nose, Toni Mačero, Robi Gorenčič in Danijel Sajevac. V soboto bo Žužemberk igral še eno pomembno

tekmo: v gosteh se bo pomeril z Granitom, s katerim sta pred leti bila trd boj v drugoligaški konkurenci.

Odbojkarice novomeškega TPV-ja so teden dni pred začetkom prvenstva (16. oktobra) pripravile mednarodni turnir in ga tudi dobile. Najprej so s 3:0 ugnale mariborsko ekipno Bell Rogoza, potem pa še italijanskega B-ligaša Sangiorgino. Na turnirju se je od aktivne tekmovalne poti poslovila dolgoletna kapetanka novomeških odbojkaric Alenka Kotnik (prej Ostroveršnik), ki je bila soigralkam vedno vzor, kako se da uspešno združiti študij in vrhunski šport. Predsednik kluba in njen dolgoletni trener Bojan Vernig ji je ob tej priložnosti izročil spominsko darilo.

ŠTUKELJ PREREZAL TRAK - Prizidek k šolski telovadnici je za mlado občino Žužemberk prva večja naložba, ki jo je začela mestna občina Novo mesto. S prizidkom je šola dobila nove vadbene površine saj je nad podaljšanim igriščem, na katerem so nameščene tudi raztegljive tribune, še mala dvorana. V njej so ob odprtju predstavili raziskovalno nalogo učence šole o Leonu Štuklju, katerega mati je bila po rodu iz Zafare pri Žužemberku. Znameniti olimpijski zmagovalci je ob odprtju v spremstvu ravnateljice Jelke Mrvar in državnega sekretarja za šport prerazl trak, med gosti prireditve, na kateri so v kulturnem in športnem programu nastopili učenci šole, pa so bili tudi predsednik državnega zbora Janez Podobnik, državni sekretar za turizem Tomaž Zajc ter župani in ravnatelji šol iz sedanjih in okoliških občin. (Foto: I. V.)

Trenutek resnice na klancu Torricelle

Zahtevna proga na svetovnem prvenstvu v kolesarstvu v Veroni je iz boja za zmago kot cedilo izločila tudi največje favorite - Velika smola Martina Derganca, edinega našega favorita za medalje - Med profesionalci dirko od Slovencev končal le Štangelj

VERONA - Italija je dežela, ki ima največ kolesarjev, poklicnih, amaterskih in rekreativnih, največ kolesarskih navdušencev in navijačev, zato je na svetovnem kolesarskem prvenstvu v Italiji podobno vzdušje kot na prvenstvu v smučarskih tehnikah na Norveškem, nepopisno. Italijani so za cestno dirko v Veroni pripravili progo, ki je zahtevala popolne kolesarje, možnosti za zmago pa so imeli le resnično najboljši, tisti dan najboljše pripravljeni. To dejstvo je precej kruto udarilo tudi po najboljših slovenskih kolesarjih, ki so le redki do cilja preživeli peklensko težko dirko; večina ostrega tempa na vzponu na klancu Torricelle ni zdržala. Junaka slovenske odprave v Veroni sta bila Gorazd Štangelj, ki je edini med našimi končal dirko profesionalcev, in najbolje uvrščeni slovenski mladinec Gregor Zagorec.

Svetovno prvenstvo se je začelo že prejšnji ponedeljek z dirkami na čas v Trevisu, kjer na sorazmerno lahki progi slovenskim kolesarjem ni šlo najbolje. Na tekmi profesionalcev je nastopil tudi Novomeščan Branko Filip, ki ga že celo leto mučijo težave z želodcem, zato mu ni uspelo ponoviti ali celo izboljšati 17. mesta z lanskega prvenstva na Nizozemskem, podobno je bilo tudi z ostalimi slovenskimi kolesarji na čelu s specializmom za kronometer Martinom Hvastijo. Med mladinci je Krčan Gregor Zagorec dirko na čas končal na 23. mestu, kar je druga najboljša uvrstitev slovenskega kolesarja na prvenstvu.

Več kot na kronometrijskih preizkušnjah smo od slovenskih kolesarjev pričakovali na cestnih dirkah v Veroni. Predvsem Novomeščan Martin Derganc, ki že tretje leto vozi za italijansko amatersko moštvo Fior, je tudi po mnenju tujih strokovnjakov sodil v ožji krog favoritov. Martin je bil na prvenstvo izvrstno pripravljen, tako telesno kot duševno, kar je dokazal tudi na zadnjih dirkah v Italiji. Žal se je zanj prvenstvo končalo, še preden se je začelo zares. Po prvih dveh mirnih krogih mu je prav na začetku klanca na Torricelle počila naprava (spica) in karbonski obroč zadnjega kolesa se je tako zvil, da se kolo ni več vrtelo. Preden so mu mehaniki zamenjali kolo, so bili tekmeči že predaleč, da bi jih lahko še ujeli. To je sicer poskusil, se jim približal na minuto, a sam brez pomoči drugih kolesarjev glavnine ni mogel ujeti, saj je prva skupina prav tedaj, ko jo je lovil, zaradi poba enega izmed Ukrajincev močno pospešila. Mlademu upu slovenskega kolesarstva preostalo drugega, kot da odstopi, saj mu vse drugo razen boja za

medalje ni pomenilo nič. Da je Martin dejansko sodel med favorite dirke kolesarjev do 23. leta, dokazuje ravnanje režiserja televizijskega prenosa, ki je v posnetku naknadno pokazal njegovo okvaro in čakanje na mehanike, ko pa je odstopil, ga je skoraj eno minuto kazalo, kako žalostno sedi v boksu, medtem ko mu je reporter italijanske državne televizije RAI 3 namenil dolg komentar. Podobno kot Martina so pospremili odstop le največjih favoritov nedeljske dirke profesionalcev. Več sreče kot Martin je imel njegov reprezentančni kolega Kranjčan Tadej Valjavec, ki je dirko končal v vodilni skupini, a mu je za šprint ostalo premalo moči, tako da se je moral zadovoljiti z 21. mestom. Italijani so do nedeljske dirke profesionalcev osvojili štiri medalje. Po zlato med mladinci in člani do 23. leta so se nadejali tudi zmage med profesionalci. Nedvomno so imeli najmočnejše moštvo, v katerem je bilo kar precej kolesarjev, ki so se nadejali zmage. Morda je bilo prav to, da je želelo zmagati preveč Italijanov, krivo, da so na koncu ostali brez medalje. Dobrih 16 kilometrov dolg krog, speljan po ulicah in trgih Verone, so morali profesionalci prevoziti kar 17-krat, vsakokratni vzpon na Torricelle pa je naredil 260 km dolgo progo verjetno za najtežjo v zgodovini svetovnih prvenstev. Vzpon na Torricelle bi lahko primerjali z vzponom od Podturna na Bazo 20, kjer so se slovenski kolesarji pred dvema letoma pomerili celo za naslov gorskih prvakov, a so se na Kočevski Rog povzpeli le enkrat.

Tako kot na petkovi dirki mladink in članov do 23. leta ter sobotnih dirkah mladincev in članic, se je tudi na dirki profesionalcev vse odločalo

ŠTANGELJ JE ZDRŽAL - Gorazd Štangelj (v sredini) je med štirimi slovenskimi kolesarji na svetovnem prvenstvu profesionalcev najdlje kolesaril v vodilni skupini, kjer sta mu v 13. krogu delala družbo odlični Kazahstanec Andrei Kivilev (levo) in Nizozemec Marc Lotz (desno). Po 13. krogu je bil tempo favoritov v klanec na Torricelle prehud, tako da je izgubil stik z najboljšimi, kljub temu pa je, kot si je želel in obljubil, prišel do cilja. (Foto: I. Vidmar)

POPISANA CESTA - Skupina novomeških navijačev, ki je s štirimi kamperji na prizišče svetovnega prvenstva v Veroni prispela v četrtek ponoči, se je v petek ob treh zjutraj lotila pisanja po cesti na klancu na Torricelle. Za imena štirih novomeških kolesarjev Murn, Filip, Štangelj in Derganc, tri napise SLO in Krka so porabili pet litrov akrilne barve. "Malarski" posel je bil bogato poplačan, saj so se med televizijskimi posnetki iz helikopterja njihovi napisi vse tri dni zelo dobro videli, po zatrejanju organizatorjev pa si je prenose ogledala milijarda televizijskih gledalcev po vsem svetu. (Foto: I. Vidmar)

na vzponu. Po prvih dveh krogih zelo lagodne vožnje je glavnina v tretjem krogu pospešila, kolona se je raztegnila in nekoliko slabše pripravljeni kolesarji so že zaostali. Nato je iz kroga v krog ostajalo na cesti manj tekmovalcev. Predvsem tisti, ki so sodili med favorite, so, ko niso mogli več slediti vodilni skupini, takoj odstopili, med njimi tudi nekateri, ki sicer sodijo v sam svetovni vrh. Prvi med našimi je po 97 km zaostal Branko Filip, ki mu želodčne težave tudi tokrat niso prizanesle. Njegov oče, ki ga je čakal tik pred vrhom Torricelle, je komaj zadržal solze, čeprav je vedel, da Branko ni pripravljen, kot bi moral biti, potem pa je še bolj glasno navijal za Murno, Hvastijo in Štanglja, ki so še naprej vozili prav v ospredju.

Drugi, ki ni mogel zdržati hudega tempa, je bil Uroš Murn, ki je zaostal na klancu v 12. krogu skupaj s slovitim Kazahstancem Vinokurovom, in oba sta odstopila, medtem ko sta prav v tem krogu Štangelj in Hvastija ostala v drugi skupini. Tri kroge kasneje je Hvastija odstopil zaradi utrujenosti. Na dirki je ostala le še četrtnina kolesarjev, ki so ob 10. uri štartali pred slovitim veronsko areno, pa tudi od štirih slovenske vrste je dirkal le še en kolesar, Gorazd Štangelj. V italiji, kjer tekmuje za poklicno moštvo Mobilvetta, se ga je prijelo ime grinta, s čimer Italijani iznačujejo človeka, ki nikoli ne popusti in se bori do nevesti. Žal so tudi ostali kolesarji, ki so se znašli v skupini s Štangljem, že izpraznili "baterije", nekaj med njimi pa si je le želelo priti do cilja. Ko se je Gorazd zadnja dva kroga peljal mimo novomeških navijačev na vrhu Torricelleja, je bil spet povsem svez, tempo zaostale skupine je držal z lahkoto, da bi se sam prešel naprej med vodilne, pa je bilo glede na stalne napade in pospeševanje favoritov nemogoče.

Medtem ko je Štangelj le še čakal na cilj, se je v ospredju bil srdit boj za zmago. Favoriti so napadali en za drugim; napadali in odpadali. Najprej je poskusil Italijan Andrea Tafi in za njim nekdanji svetovni prvak Švicar Oscar Camenzind, tri kroge pred ciljem pa je napadel še drugi Švicar Alex Zuelle, ki mu je sladilo le še 11 kolesarjev. Ko so ga ujeli, je Švicar odpadel, enajsterica pa se je že pripravljala za zaključni obračun. Na zadnjem klancu sta odpadla eden izmed prvih favoritov za zmago Nizozemec Michael Boogerd in Italijan Celestino. Po 260 km dolgi kalvariji je o zmagovalcu odločal šprint. Favoriti Belgijec Frank Vandebroucke, lanski prvak Švicar Oscar Camenzind, Italijan Francesco Casagrande in Nemec Jan Ullrich so v zadnjih kilometrih pazili eden na drugega, kar je spretno izkoristil 25-letni Španec Oscar Gomez Freire, ki je 800 m pred ciljem z leve strani ceste zavil povsem na desno in neopažen začel šprintati. Ko so ga tekmeči opazili, je bilo za neje prepozno, Španec pa je že 50 metrov pred ciljem visoko dvignil roke. Mnogiha fanatičnih italijanskih navijačev je le nemo strmela, ko je italijanska reprezentanca v šprintu za drugo mesto ostala brez medalje.

prej je poskusil Italijan Andrea Tafi in za njim nekdanji svetovni prvak Švicar Oscar Camenzind, tri kroge pred ciljem pa je napadel še drugi Švicar Alex Zuelle, ki mu je sladilo le še 11 kolesarjev. Ko so ga ujeli, je Švicar odpadel, enajsterica pa se je že pripravljala za zaključni obračun. Na zadnjem klancu sta odpadla eden izmed prvih favoritov za zmago Nizozemec Michael Boogerd in Italijan Celestino. Po 260 km dolgi kalvariji je o zmagovalcu odločal šprint. Favoriti Belgijec Frank Vandebroucke, lanski prvak Švicar Oscar Camenzind, Italijan Francesco Casagrande in Nemec Jan Ullrich so v zadnjih kilometrih pazili eden na drugega, kar je spretno izkoristil 25-letni Španec Oscar Gomez Freire, ki je 800 m pred ciljem z leve strani ceste zavil povsem na desno in neopažen začel šprintati. Ko so ga tekmeči opazili, je bilo za neje prepozno, Španec pa je že 50 metrov pred ciljem visoko dvignil roke. Mnogiha fanatičnih italijanskih navijačev je le nemo strmela, ko je italijanska reprezentanca v šprintu za drugo mesto ostala brez medalje.

Sokolska zveza pridobiva veljavo

Z novinarske konference Sokolske zveze Slovenije - Pohvale vodstvu ŠD Partizan Sevnica - Odmevni projekti: S športom je življenje lepše, kartica Sokolka, revija Sokol

SEVNICA - Začetki sokolstva na Slovenskem segajo v leto 1863, ko je bilo ustanovljeno prvo sokolsko društvo. Ideja o zdravem duhu v zdravem telesu je preživela vse do danes, če pa ji dodamo še željo po znanju, osebnostnem razvoju, možnost, da se razvija v vseh športnih panogah in nudi svojim članom različne ugodnosti, dobimo sodobno naravnano združenje sorodnih usmeritev, želja in ciljev. S tem namenom je bila novembra 1995 ustanovljena Sokolska zveza Slovenije, ki danes povezuje številna (športna) društva, v katerih je že več kot 15.000 članov.

Sokolsko zvezo Slovenijo so na novinarski konferenci v Sevnici predstavitelji predstavili: strokovni sodelavec Dušan Gerlovič, starosta Daniel Knaus in vodja projekta "S športom je življenje lepše" Samo Vojnovič. Predsednik ŠD Partizan Sevnica Robert Perc je izrazil prepričanje, da bodo po nedavnem podpisu pogodbe s športno unijo Slovenije o prenosu lastniškega deleža nad TVD Partizanom, našli dovolj sredstev za obnovo objektov, od Sokolske zveze pa pripravljenost, da podpre pestro dejavnost okrog 300 športnikov in rekreativcev pod streho TVD Partizana, od atletov, karateistov, gimnastičarjev pa do tekmovalcev jiu-jitsa... Sevniki podžupan, Andrej Stričelj in sekretar Športne zveze Sevnica Borut

ZAKLJUČEK SEZONE

SENOVO - Kolesarsko društvo Savaprojekt Krško bo pripravilo v soboto zaključek kolesarske sezone. Ob 10.30 se bodo zbrali tekmovalci in rekreativci na parkirnem prostoru senovskega kegljišča, pol ure pozneje se bodo pričelo tekmovaljevanje - kronometer, ob 12.30 bodo razglasili rezultate, ob 13. uri bo družabno srečanje v lovskem domu.

TENIŠKI TURNIR

DOLENJSKE TOPLICE - Klemen Vuica bo v soboto, 16. oktobra, ob 9. uri na teniškem igrišču nad jaso v Dolenjskih Toplicah pripravil turnir. Vnaprejšnje prijave zbira in daje dodatna pojasnila po telefonu 041 740 224. V primeru dežja bo turnir na pokritih igriščih na Regrških košenicah ob 12. uri.

IZIDI SVETOVNEGA PRVENSTVA V KOLESARSTVU

Verona, cestna dirka profesionalcev - (260 km) 1. Oscar Freire (Španija) 6:19:29 (povprečna hitrost: 41,108 km/h), 2. Markus Zberg (Švica), 3. Jean-Cyril Robin (Francija) 4. 4. Francesco Casagrande (Italija) 04, 5. Chann McRae (ZDA), 6. Oscar Camenzind (Švica), 7. Frank Vandebroucke (Belgija), 8. Jan Ullrich (Nemčija), 9. Dimitrij Konišev (Rusija), vsi 4 sekunde zaostanka, 10. Daniele Nardello (Italija) 0:59... 45. Gorazd Štangelj (Slovenija) 16:01... odstopili: Uroš Murn, Martin Hvastija, Branko Filip (vsi Slo).

Cestna dirka, člani do 23. leta: 1. Giordani (Ita), 2. Paolini (Ita), 3. Kessler (Nem)... 21. Valjavec (Slo), 44. Žepič (Slo) (Derganc, Stare in Šilar so odstopili)

Cestna dirka, mladinci (130 km): 1. Damiano Cunego (Ita) 3:14:36, 2. Rousian Kaioumov (Rus) +5, 3. Cristophe Kern (Fra) +37... 49. Gregor Zagorec +9:28, 60. Rok Jerše +13:49, 64. Jurij Fercolik +14:16, odstopila: Kristijan Mugerli in Kristijan Fajt.

Dirka na čas (Treviso), profesionalci: 1. Jan Ullrich (Nem) 1:00:28, 2. Michael Andersson (Šve) +14, 3. Chris Boardman (VB) +58... 24. Martin Hvastija (Slo) +3:04, 48. Branko Filip (Slo) +7:28 itd.

Dirka na čas, mladinci: 1. Fabian Cancellara (Švi) 30:36:30, povp. 50,686 km/h, 2. Ruslan Kajumov (Rus) 31:19, 3. Christian Knees (Nem) 31:25, 23. Gregor Zagorec (Slo) 32:53, 29. Gregor Gazvoda (Slo) 32:58 itd.

Šport iz Kočevja in Ribnice

• RIBNICA - Rokometašice Gramiza so brez večjih težav premagale Burjo s 30:19. Najučinkovitejša strelka je bila Andža Vuk, ki je kar osemkrat zadela mrežo gostujoče vratarke.

• RIBNICA - Zaradi incidenta na tekmi proti Dobovi prejšnje sredo v Ribnici, ko je skupina gledalcev stopila na igrišče in skušala fizično obračunati z nekaterimi gostujočimi igralci, je rokometna zveza igrišče v Ribnici do nadaljnjega suspendirala.

• KOČEVJE - Za prijetno presenečenje v tretjem krogu prve kegljaške lige je poskrbela ekipa Kočevja, ki je s 7:1 premagala Kograd IGEM. Kočevske so zmagale z veliko borbenostjo. V prvi B ligi je Ribnica osvojila točko proti Ljubelju (4:4), v drugi ligi je Kočevje s 7:1 premagalo Lokomotivo.

• KOČEVJE - Po porazu z Ježico so košarkarji Sneznika v drugem krogu druge državne lige v gosteh s 70:61 premagali Palomo Pur iz Ilirske Bistrice. Kočevci so bili bolj zbrani v obrambi, v napadu pa so z dolgimi napadi zadevali ob izteku tridesete sekunde.

• RIBNICA - Triatlon klub Ribnica je pripravil drugi ribniški tek, na katerem je nastopilo 70 tekmovalcev. Romeo Živko je zmagal

brez večjih težav, med članicami pa je prvo mesto osvojila njegova soproga Anica. Zmagovalci po skupinah so bili Benčina (Ribnica), Kotnik (Prevoje), Rovansk (Travna gora) in Lenarčič (Brdo). Osnovnošolci so prvič tekli na dva kilometra. Med deklicami je zmagala Horvatova (Kočevje), med dečki pa Čebin (Ribnica).

• KOČEVJE, SODRAŽICA - Minuli vikend so končali tekmovalja v vseh balinarskih ligah. Sodček iz Kočevja, ki je bil eno večjih presenečenj, je izgubil s EIS Budničarjem z 4:12 in pristal na sedmem mestu. Po šestih porazih so se igralci Sodražice z zmago poslovlili od svojih gledalcev. Premagali so Spodnjo Idrijo z 9:7.

• RIBNICA - V 12. krogu občinske lige Ribnice v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Grafit : Elin Kot 4:2, Divji jezdec Foto Toni : Tornado Agaton 2:3, Turjak : Sodražica 2:2. Na lestvici z 28 točkami vodi Tornado Agaton, med strelci pa Vlado Grgurič, ki je dosegel 16 zadelov.

• RIBNICA - V prvem krogu v drugi državni malonogometni ligi-zahod so igralci Ribnice izgubili. S 6:3 so jih premagali igralci Kamel Combica iz Podnanosa.

KORAJŽNI GREGOR - Krčan Gregor Zagorec (na sliki med Estoncem Erikom Raadomom in Francozom Samuelom Torresem) je bil najbolje uvrščeni Slovenec na dirki mladincev. Klanec na Torricelle mu je iz kroga v krog delal več težav, tako da je moral s čedalje bolj tvegano vožnjo v dolino loviti najboljše, kar pa mu v predzadnjem krogu ni več uspelo. (Foto: I. Vidmar)

Joga odpira svoja vrata

Društvo Joga v vsakdanjem življenju bo jutri jogo predstavilo širši javnosti - Joga ni religija

NOVO MESTO - Novomeško društvo Joga v vsakdanjem življenju je bilo ustanovljeno leta 1996, čeprav sega organizirana dejavnost joge v Novem mestu v začetek 90. let. Društvo deluje na območju Posavja, Bele krajine in Dolenjske, vsako leto pa se preko društva z jogo spozna blizu 200 tečajnikov, v zadnjih letih pa je vrata društva prestopilo in se z jogo seznanilo med 400 in 500 ljudi.

Kljub temu da joga pri nas ni novost, marsikdo nima prave predstave o njej. Mnogi jo še vedno povezujejo s hipijevskim gibanjem, saj so bili hipiji prvi, ki so jo prinesli v Evropo. Pri jogi ne gre za vero niti za ideologijo, saj je med člani novomeškega društva tudi več vernih kristjanov pa tudi zapriseženih ateistov. Da je joga predvsem zdrav način življenja, ki človeku pomaga do telesnega in duševnega ravnotežja, želijo člani društva javnosti pokazati tudi ob dnevu odprtih vrat, zato v petek, 15. oktobra, med 18. in 21. uro vabijo vse, ki jih zanima, kaj joga je, v društvene prostore na

Prešernov trg 8 v Novem mestu. Tedaj bodo predstavili elemente joge (asane, pranajama in kratko meditacijo), povedali kaj več o pravilnem dihanju in jogijskih prehrani, ki je praviloma vegetarijanska. V soboto med 9. in 13. uro bodo lahko obiskovalci tudi sami pod strokovnim vodstvom poskusili opraviti nekatere osnovne vaje.

Jože Lužar, ki je eden izmed najbolj zagnanih članov društva Joga v vsakdanjem življenju, pravi, da se nekateri ljudje brez vzrokov bojijo joge. Meni, da je prav, da si lahko vsak, ki se ukvarja z jogo, postavi mejo, kako strogo se bo držal pravil. Za nekatere je dovolj, če redno izvajajo osnovne vaje in se naučijo pravilnega dihanja. Tudi to precej pomaga k ravnotežju telesa. Predvsem jogijske vaje pripomorejo k zdravim hrbtenici. Ni naključje, da začetni tečaj joge že leta poteka v fizioterapevtski dvorani novomeškega Zdravstvenega doma, ki društvu daje precej podpore.

I. V.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členu od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Labodove delavke planile pokonci

Dol. list št. 39, 30. septembra

Članek Labodove delavke planile pokonci je spodbudil odgovor generalnega direktorja Laboda mag. Andreja Kirma, univ. dipl. ekon. Teme članka sem se lotil po ogorčenih in prizadetih sporočilih zaposlenih, njihovi širši razjasnitvi in večstranskem preverjanju. Tako je napotek mag. Kirma, da "bi bilo prav, ko bi si avtor informacije pridobil tudi v samem Labodu", nepotreben. Vse informacije izvirajo iz Laboda. Razen seveda, če ni s tem "v samem Labodu", mislim samega sebe.

Ker pa je to kljub vsemu eden redkih odgovorov gospoda generalnega direktorja delavkam Laboda, čeprav samo posreden, se mu velja - predvsem zaradi njih - malo bolj posvetiti.

G. generalni direktor Laboda pravi, da o "tistem delu (članka), ki se nanaša na nagajevanje članov uprave podjetja Labod, z avtorjem ne nameravam polemizirati, saj je zadeva v izključni pristojnosti Nadzornega sveta podjetja". Prvič, v članku ni nikjer govor o nagajevanju članov uprave, marveč o 5,7 milijona dolarjev bruto prejemkov, ki jih je generalni direktor Laboda mag. Kirm prejel 18. septembra letos kot plačo za avgust in nagrado za lansko poslovanje Laboda. Drugič, v članku je navedeno, da gre za tak rezultat, kot je prikazan za lansko poslovanje, po individualni pogodbi direktorja take nagrada. To je potrdil tudi predsednik Labodovega nadzornega sveta.

Pustimo obrobne stvari, kot je to, kakšne so glasovnice za skupščino in kako se tam glasuje; tudi to, da je bila skupščina sklicana šele konec septembra in da je naključje hotelo, da prav čisto, ko so bile delavke tovarne v Ločni, nasproti katere je skupščina potekala, na kolektivnem dopustu, čemur je generalni direktor Laboda posvetil večji del svojega odgovora. Očitno je mag. Kirm slep in gluha za moralno podstat tega, kar opisuje članek. To pa je preprosto vprašanje: Kako je mogoče, da si direktor v enem mesecu izplačati 5,7 milijona dolarjev, ko morajo delavke v tem podjetju za ta denar delati 5 let? (V članku je bilo napačno, na pamet rečeno, da delavke za garaško delo toliko ne dobijo v treh letih. Zaradi tega

napačnega podatka direktor ni protestiral.) Ob tem pa podjetje delavcem ne izpolnjuje niti že tako nizkih obvez iz kolektivne pogodbe, zlasti kar se tiče plač in regresa za dopust.

To, da dobi direktor 10 odst. plače za nazaj za celo lansko leto zato, ker je podjetje po poslovnem poročilu za 4 stotine odstotka presežilo mejo v pogodbi določene 3-odstotne donosnosti, pa je pod vsakršno mejo (moralne) sprejemljivosti. Za te štiri stotine odstotka je direktor dobil 4 milijone dolarjev, kar mu je vrglo 1.550.000 dolarjev neto. Njegova redna mesečna bruto plača pa znaša 1,7 milijona dolarjev. Zakaj je, če je vse lepo in v redu, na sestanku sveta delavcev oznanil, da bo to "nagrado" (ki jo je že prejel) nakazal v sklad za pospeševanje inovacij v Labodu? Tudi če bo res nakazal denar v ta sklad, bo to samo neto znesek, se pravi 1.550.000 dolarjev. A Labod je moral izplačati 4 milijone dolarjev. Razlika, skoraj 2,5 milijona dolarjev, je šla kot davek državi. Bo tudi to Kirm "vrnil" Labodu?

O tem, da "bi bilo prav, ko bi si avtor informacije pridobil tudi v samem Labodu", pa še to. Po objavi članka je podpisani iz Laboda dobil veliko materiala in pričevanj, ki pa ne zastavljajo samo moralnih vprašanj.

ANDREJ BARTELI

Trebanjske iveri (Otroci in politika)

Dol. list št. 39, 30. septembra

Kot domačin, podjetnik in lastnik zemljišč v centru Trebnjega se zavzemam za ureditev in napredek našega mesta, ker se zavedam, da je to v dobro nas vseh.

Menim pa, da so časi, ko so odločali o vsem samo nekateri, že minili. Lastnik zemljišč je tisti, ki zagotovo soodloča o novi ureditvi svojega prostora za svoj denar.

V vednost nekaterim: Z arh. Ravnikarjem se o ureditvi mesta Trebnje NISVA NIKOLI POGOVARJALA.

FRANC OPARA Trebnje

TELEFON IN ŽUPAN

BREŽICE - Brežiško občino je skoraj nemogoče dobiti po telefonu, ker je ta zelo pogosto zaseden. Telefonista se sicer običajno javi, vendar je tako malo vhodnih linij, da je na občino skoraj nemogoče poklicati. Verjetno taka tehnična zastarela telefonska aparatura pride komu kar prav, saj župana itak nikoli ni na občini.

ZAŽGAL SVOJO HIŠO

DOLENJA STARA VAS - 49-letni M. Ž. je utemeljeno osumljen kaznivga dejanja požiga, ker je 3. oktobra nekaj po 14. uri z bencinom polil dnevno sobo svoje stanovanjske hiše ter jo zažgal. Gasilci so požar s hitro intervencijo lokalizirali in preprečili, da bi ogrozil sosednja gospodarska poslopja.

SMUČARSKI TRENINGI

NOVO MESTO - Smučarsko društvo Krka Rog ima redne kondicijske treninge za predšolske in šolske otroke vsak ponedeljek in četrtek od 16. do 17.30 v športni dvorani Marof. Vsa dodatna pojasnila dobite ob ponedeljkih med 18. in 19. uro v klubskih prostorih v nekdanjem Domu športov na Loki ali ob isti uri po telefonu 21 487.

Darjo je pozdravil shen qi

Center za življenje

NOVO MESTO - Pred dobrim letom in pol je 33-letna Darja Kovačič z Vrha pri Šentjerneju hudo zbolela. Fizično je zelo oslaba, zaradi aritmijske srca je imela napade, vse to pa naj bi se dogajalo zaradi preveč stresnih situacij, ki jih je doživela. Pomoč je iskala pri zdravnikih, vendar ji niso znali pomagati, ena izmed zdravnic ji je predlagala, naj poskusi še z alternativnimi metodami zdravljenja. In od takrat je Darja poskusila različna zdravljenja, zdravje pa je našla v shen qiju in pred kratkim je postala tudi inštruktorica shen qi-jevega centra v nekdanju Pionirjevi stavbi v Brsljinu.

"Ni sramota priznati, da si bolan, sramota je, če ničesar ne narediš, da bi ozdravel. Jaz sem si zelo želela, da bi bila spet zdrava, zato sem iskala pomoč," pove Darja. Kot inštruktorica ljudem pove svojo zgodbo: shen qi center je obiskovala štiri mesece vsak dan in že po dveh mesecih je njeno zdravje izboljšalo. Potem jim razloži, da je shen qi tehnika sprostitve, ki omogoča stik s kozmično energijo, ki zdravi. Vsa ta sprostitev pa poteka s pomočjo

Darja Kovačič

pogovorov. Močno energetsko polje je tudi sama dvorana, saj je bila v njej kar nekajkrat mojstrica shen qi šole Aiping Wang. "Shen qi deluje na principu odpiranja blokad, ki predstavljajo negativno energijo v telesu, to so centri naše bolezni. Negativno energijo pa čistimo iz telesa s pozitivno. Ljudje smo različni in tudi za ozdravitev potrebujemo različno dolgo časa. Vendar kdor noče zdravja, ga tudi na shen qiju ne bo dobil," pove iskreno Darja.

Pravi, da shen qi obiskujejo različni ljudje, z različnimi težavami in tudi s hudimi boleznimi. In ni jih malo, ki so se pozdravili. Prejšnji terek je bil dan odprtih vrat shen qi centra za življenje v Brsljinu in kar nekaj ljudi je Darjo spraševalo po hitrem postopku ozdravitve, vendar jih je morala razočarati. "Če kdo bolezen ne pride kar naenkrat, ampak v nas nastaja dalj časa, se tudi pozdraviti ne moremo na hitro, predvsem pa moramo v to vložiti trud in zaupanje," je odgovorila.

J. D.

TRČIL V SKALE

POLJANE - 32-letni D. Z. iz Beltincev se je 8. oktobra z osebnim avtom peljal po hitri cesti H/1 iz Mačkova proti Trebnjem. Pri Poljanah je zapeljal v desno izven vozišča in trčil v skalnat usek. Avto je odbilo preko vozišča znova v skalnat usek, kje se je prevrnil na bok. Voznik se je hudo poškodoval in se zdravi v novo-mestški bolnišnici.

IGRIŠČE V ŠENTJANŽU

SEVNICA - Ko so ravnatelj sevnških osnovnih šol obravnavali investicijsko vzdrževanje iz sredstev združene amortizacije za leto 2000, so ugotovili, da je občinski svet sklenil investirati v izgradnjo igrišč pri OŠ Šentjanž tudi sredstva te združene amortizacije v polovični vrednosti naložbe. Predsednica aktivna ravnateljica Berta Logar je poslala občinskemu svetu ugovor zoper tak sklep, ki bi okrnil kakršnokoli, tudi najmanjši tekoče vzdrževanje katerekoli šole v občini. Aktiv sicer podpira izgradnjo tega igrišča. Občinski svet je sklenil, da bodo to naložbo vključili v proračun občine za leto 2000.

Stoletnik hoče nazaj svoje premoženje

Razlaščeni nekdanji šentjernejski župan Karl Jordan iz Amerike vodi sodni boj za svoje razlaščeno premoženje - Zaplembeni postopek iz leta 1948 še ni končan

NOVO MESTO - Ko je začel veljati zakon o denacionalizaciji, je postopek za vrnitev po drugi svetovni vojni zaplenjenega premoženja sprožil tudi Karl Jordan iz Dol. Brezovice pri Šentjerneju, ki živi v Ameriki. Ta primer je zanimiv predvsem zato, ker je Jordan gotovo najstarejši med tako imenovanimi denacionalizacijskimi upravičenci. Je namreč v 101. letu starosti. Starejši prebivalci Šentjernejskega polja se ga gotovo še spominjajo, saj je bil med vojno šentjernejski župan.

Po končani vojni se je Jordan zaradi groženj umaknil v tujino, najprej v Trst, od koder je leta 1948 odšel v Argentino, od tam pa se je preselil v Ameriko in sedaj živi v Kaliforniji. Marca 1948 mu je okrajno sodišče v Novem mestu pod predsedstvom sodnika Jurija Picka na predlog okrajnega IO Novo mesto, takratnega oblastnega organa, zaplenilo vse premoženje, in sicer blizu 51 ha zemljišč, vse zgradbe na zaplenjenih parcelah in vse ostalo premoženje. V utemeljitvi sodbe piše, da je Jordan "za časa okupacije služil kot oficir pri domači vojski izdajalski formaciji" in da mu je

treba premoženje zapleniti "kot narodnemu sovražniku in pomagaču vojnih zločincev".

Njegov nečak in pooblaščenec Silvester Jordan iz Ljubljane je pred leti sprožil denacionalizacijski postopek in se zadeve lotil zelo pedantno. Večino zemljišč je Jordan že dobil nazaj, ne pa vsega, ker je nekaj zemlje v teh letih prešlo v zasebno last. Da bi to rešili, je Jordanov novomeški odvetnik Borut Škerlj začel preverjati celoten zaplembeni postopek in pri tem se je izkazalo, da postopek formalno sploh še ni končan in da pravzaprav še traja, saj odločba sodišča o zaplembi ni bila nikoli vročena ne Jordanu ne komu drugemu in tako ne more biti pravomočna. Nanjo se Jordan tudi ni mogel pritožiti, čeprav naj bi bilo v njej zvezi z Jordanom veliko napačnih trditve. Tako je Jordan ne samo najstarejši denacionalizacijski upravičenec, ampak gre v tem primeru tudi za najdaljši zaplembeni postopek, ki traja že več kot 51 let.

V postopku, ki ga vodi odvetnik Škerlj, je Višje sodišče v Ljubljani letos junija razveljavilo končno vročeno zaplembeno

odločbo, saj je ugotovilo, da je bila v postopku leta 1948 vrsta pomanjkljivosti, da Jordan ni bil v Jugoslaviji ne pred vojno ne po njej v nobenem kazenskem postopku, da nikoli ni sodeloval v nobeni sovražni formaciji, ni bil ne vojni zločinec ne njihov pomagač. Skratka, premoženje mu je bilo odvzeto, čeprav za to ni bilo podlage niti v takratnih predpisih. Jordan domneva, da so postopek proti njemu sprožili zato, ker je imel kot šentjernejski župan velik vpliv na ljudi, ker je bil premožen in ker se je po grožnjah zaradi lastne varnosti umaknil v tujino.

Jordanov odvetnik je na podlagi tega pozval sedanjo državo, naj kot naslednica takratne oblasti umakne predlog zaplembenega postopka Jordanovega premoženja. S tem bi bil primer, ki se vleče že več kot pol stoletja, končan, hkrati pa bi bila dana osnova za ugotavljanje odškodnine države za premoženje, ki ga ni moč vrniti v naravi. Glede na to, da bo Karl Jordan 17. novembra star 101 leto, mu je še posebej veliko od tega, da bi se zadeva čimprej končala.

ANDREJ BARTELI

Pot - jabolko spora med vaščani

Prebivalci Sel pri Otovcu tožijo soseda Kapeletova, ki sta na služnostno pot, katere solastnika sta, postavila ovire - Ovir ni več, sodišče pa bo ugotavljalo osebne in stvarne služnosti

SELA PRI OTOVCU - "Nobena stvar ni tako slaba, da ne bi bila za nekaj dobra. Že dolgo se nam-

reč ni zbralo sredi vasi toliko vaščanov," so v terek pretekli teden komentirali prebivalci Sel pri Otovcu. Vendar ni šlo za družabno srečanje. Na septembrski obravnavi na Okrajnem sodišču v Črnomlju je bil namreč sprejet sklep, da na Selih opravijo ogled služnostne poti, ki je predmet spora med vaščani na eni ter sovaščanom Ano in Stanislavom Kapeletom na drugi strani.

Jabolko spora je torej služnostna pot, dolga približno 30 metrov, ki je v solasti Kapeletovih in povezuje eno javno pot z dvema parcelnima številkami. To pot so ljudje, odkar pomnijo, uporabljali kot pešpot in za vožnjo z vsemi vrstami vozil in kmečimi stroji, saj je niso potrebovali le za dostop do njiv, ampak je tudi najkrajša povezava z Otovcem, kjer sta avtobusna in železniška postaja. Hkrati je to najbližja pot do vaškega pokopališča. O tem, kako so ljudje s pridom uporabljali to pot, je na zaslišanju, ki je bilo kar na javni poti sredi vasi, okrajni sodnici Darinka Plevnik povedala tudi Veronika Brula, ki je bila leta 1920 rojena prav na sedanji Kapeletovi domačiji.

Spor se je pravzaprav pričel, ko sta Kapeletova na služnostno pot postavila kamenje in kmetijske stroje in je tako postala neprehodna. Vaščani so se odločili poiskati pravico na sodišču. Ob tokratnem ogledu sodnice, ki je s seboj pripeljala tudi geometra, je bila pot sicer prosta, vendar pa so vaščani zahtevali, naj Kapeletova odstranita kamne in kmetijske pripomočke, ki so še vedno stali ob poti. Odvetnik Drago Vlah, ki zastopa Kapeletova, je trdil, da je pot do-

volj široka, da pa je razumljivo, da vaščani ne morejo voziti po njej, kakor se jim zadi, ampak vedno po isti trasi. Odvetnik Alojz Poljšak, ki zastopa ostale vaščane, pa je vztrajal, da bi odmaknili ovire najmanj meter od začetne služnostne poti, saj sicer vožnja po njej ni varna.

Soglasno z nekaterimi vaščani so potem ročno odmaknili še nekaj ovir, nakar so s traktorjem, na katerega je bila pripeta nakladalka za seno, tudi praktično preizkusili, ali je služnostna pot, ki sicer vodi med gospodarskimi poslopji Kapeletovih, zares prevozna. Po "spretnosti vožnji" je sodišče ugotovilo, da je vožnja trak-

• Ker je bil na obravnavi 23. septembra sprejet predlog, naj bi postavili novo javno pot, za katero pa naj bi manjkalo le dva kmetra zemlje, je sodnica Plevnikova na Selih poskušala doseči poravnavo med strankami. Vendar se je izkazalo, da bi bilo za novo pot potrebne veliko več zemlje, ki je soseda Ana Jakše ni bila pripravljena odstopiti, tako da poravnave ni bilo moč doseči.

torja z nakladalko po služnostni poti mogoča. Kapeletovim je naložilo le, naj na ovinku pri gospodarskem poslopiju še nekoliko umaknejo eno od treh skal, s katerimi so pred časom zgradili pot. Ogled na Selih se je s tem zaključil, ne pa tudi zadeva na sodišču, ki bo na naslednji obravnavi zaslišalo priče in stranke in ugotavljalo obstoj osebnih in stvarnih služnosti na tej poti.

M. BEZEK-JAKŠE

POT JE PREVOZNA - Eden od vaščanov je ob koncu ogleda sedanje in morebitne nove poti, ki bi od Sel vodila proti Otovcu, z traktorjem, na katerega je bila priključena nakladalka za seno, zapeljal po sporni poti. Ob njej je še moč videti skale, s katerimi so Kapeletovi zgradili služnostno pot. (Foto: M. B.-J.)

Izjemni ambasadorji naše države

Po dobrem tednu popotovanja po Danski se je v Slovenijo vrnila skupina 45 letosnjih maturantov, bodočih študentov, iz prav toliko slovenskih gimnazij. Obisk Danske, med katerim so mladi Slovenci spoznavali svoje gostitelje in njihovo deželo prav tako kot sami sebe, je pripravil predsednik Društva slovensko-danskega prijateljstva Igor Gruđen.

Slovenski gimnazijci, ki so jih izbrali ne le zaradi odličnih ocen, marveč tudi zaradi splošne razgledanosti, temeljitega znanja tujih jezikov in komunikativnosti, so v tednu dni prepotovali več kot 4000 kilometrov in prečkali Dansko po dolgem in počez. Toda to ni bilo turistično potovanje, marveč delovni obisk, med katerim so mladi resda spoznavali Dansko, a so svojim sogovornikom, vrstnikom in starejšim poskušali tudi čimbolj približati Slovenijo, njene posebnosti in kulturo.

In kot je rekel Rok Godec z gimnazije v Ivančni Gorici: "Verjamemo, da bo marsikdo, ki se je pogovarjal z nami in poslušal naše petje in razlage, obiskal Slovenijo, saj je ta dežela, kot smo ugotovili po vrnitvi, še vedno najlepša!"

Spoznali so nekatere posebnosti Danske, ki bi jih prav radi videli tudi pri nas. Denimo to, da lahko dijaki v danskih gimnazijah med poukom pijejo osvežilne pijače, ki jih imajo v steklenicah na šolskih mizah. Ali pa, da profesorje kličejo kar po imenih in brez dodatka "gospod", da lahko danski gimnazijci na šolskih fotokopirnih strojih zastoj razmnožujejo svoje zapiske, da lahko pred ušnim odgovorom nekaj časa premišlujejo o vprašanju in medtem pogledajo v svoje zapiske, da so na gimnazijah urejene sobe za kajenje in je vzdušje na gimnazijah bolj sproščeno, dijaki pa se s profesorji pogovarjajo dosti več kot pri nas.

Nekateri so primerjali plače slovenskih poslancev z dohodki danskih poslancev in presenečeni ugotovili, da tam poslanci poleg dela v parlamentu (zanj ne dobijo plačila), opravljajo še svoj poklic. Spoznali so dansko visoko ljudsko šolo, v kateri se ob podpori države lahko dodatno šolajo in izobražujejo vsi Danci med 18. in 80. letom po nekaj tednov ali pa

tja do devet mesecev na leto. Ugotovili so, da v teh šolah ni ocen in da se lahko študentje pogovarjajo s profesorji enakopravno in učijo drug od drugega, zakaj nihče ne ve vsega in vsakdo lahko komu kaj da.

Za Majo Žiberne iz gimnazije v Brežicah je bil najbolj značilen duh svobode in demokracije Danske, mir in skorajda že spokojnost njenih prebivalcev, neobremenjenih, prisrčnih in vedno pripravljenih na pogovor.

Ester Lah iz novomeške gimnazije pravi: "Naše potovanje na Dansko je bilo najboljši način predstavljanja in promocije naše dežele na tujem. Take odprave, kakršna je bila naša, bi morali boljše podpreti pri nas doma, saj Društvo slovensko-danskega prijateljstva to počne brez uradne in vnaprejšnje zagotovljene podpore."

Sabina Ivana Devjak, gimnazijka Kočevje meni: "Opazili smo

tudi nekatere značilne podrobnosti. Ljudje na danskem podežlju so bolj priljudni od tistih v mestih. Moram pa reči, da nas je razočarala njihova črnogledost glede našega vstopa v Evropsko unijo. Prav zato smo se še posebej trudili, da bi jim dokazali, da lahko kljub naši majhnosti precej prispevamo za skupno blaginjo držav Evropske unije."

"Bili smo dobri predstavniki naše dežele, dialog z danskimi vrstniki pa je bil koristen za nas in zanje," je rekel Marko Stefanec iz gimnazije v Črnomlju.

Slovenščini dijaki so prečkali Dansko, spoznali njeno zgodovino in sedanost vsaj po kosčkih in v obrisih, kajti dvakrat večje države od Slovenije, ki ima tudi dvakrat več prebivalcev, ni mogoče v celoti dojeti v dobrem tednu.

Na sklepnem večeru v Kopenhagnu so s petjem, duhoviti orisi Slovenije in njenih značilno-

sti in ne nazadnje tudi z imenitnim izborom vin ter nekaterih značilnih jedi (denimo pršut) v polni dvorani ene od tamkajšnjih gimnazij dobesedno očarali tudi starejše goste, profesorje, politike in gospodarstvenike, ki so jih prišli poslušati in gledati.

Bili so izjemni ambasadorji naše države in vrnili so se bogatejši: za to, kar so dali in za tisto, kar so dobili od svojih novih danskih znancev in prijateljev.

JANEZ ČUČEK
Foto: LILI JAZBEC

PRVI ŠOLSKI DAN NA OŠ GLOBOKO

Sem učenec osnovne šole Globoko in letošnje šolsko leto se je zame začelo na poseben način. Že nekaj časa se v Sloveniji govori o uvajanju devetletnega osnovnošolskega programa. Šolskim letom 1999/2000 se je ta program začel izvajati na 42 osnovnih šolah in ponosni smo, da je med temi šolami tudi naša. Zato je bil prvi šolski dan svečan in nepozaben. Poleg učencev, učiteljev in staršev so bili pri nas tudi pomembni gostje in sponzorji. Svečanost je pričela naša ravnateljica, ki je poudarila koliko truda je bilo potrebno za začetek programa devetletne šole. Pozorno smo poslušali tudi sekretarja z ministrstva za šolstvo, predstavnik območne enote zavoda RS za šolstvo pa je prvi šolski dan označil kar za zgodovinski dan. Vseč mi je bilo, ker so vsi poudarjali, da bo šola nam učencem bolj prijazna. Čestitala sta nam tudi brežiški župan in predstavnik krajevne skupnosti. Sam sem bil še posebno ponosen, ker je bila med gosti tudi moja babica, ki je poučevala na naši šoli in je vesela, da bo njen vnuk med prvimi v devetletki.

BLAŽ HOTKO
7.r., OŠ Globoko

ZGODBA O AJDI - Ajda se odlikuje po odličnih prehranskih vrednostih. Nekoč - kmetje so jo po žetvi pšenice sejali kot postrnišnico - so cvetoča ajdova polja krasila dolensko pokrajino. Zaradi slabih letin pa so dolenski kmetje skoraj v celoti opustili gojenje ajde in se posvetili koruzi. Dobrote iz ajdove moke pa ne bodo izginile z naših miz in jedilnikov. Mlinar Anton Rangus iz Dolenjega Vrhpolja nadaljuje zgodbo o ajdi. S profesorjem dr. Ivanom Kreftom pripravljata projekte za oživiljevanje gojenja ajde, ki se bo vrnila na naša polja. V teh dneh številne delegacije iz Evropske skupnosti obiskujejo Rangusov mlin in polja v okolici Sentjerneja, kjer na tamkajšnjih njivah uspeva odlična ajda. Prejšnji teden so mlinarja Antona Rangusa-Tonija, ki nadaljuje več kot tristo let staro mlinarsko tradicijo mlinarjev ob potoku Kobile, pod vodstvom dr. Krefta (na sliki: prvi z desne v zadnji vrsti) obiskali profesorji kmetijstva iz daljne Kitajske in Rima ter znani mlinar Filippini iz Milana. (Besedilo in foto: B. A.)

OB TEDNU OTROKA V ŠENTJERNEJU - V petek so na občini Sentjernej na županovo pobudo organizirali okroglo mizo za otroški parlament. Poleg predstavnikov učencev OŠ Sentjernej, vrčev Čebelica in Sonček ter njihovih mentorjev se je pogovora udeležil tudi komandir policijskega oddelka Sentjernej. Otroci so povedali, da si želijo dodatne prostore v vrtcu Čebelica, večjo telovadnico in novo atletsko stezo, in za vse to na občini že tečejo aktivnosti. Fantič iz vrtca Čebelica je gladko prebral, kaj bi njegovi vrstniki naredili, če bi bili župan, otroci iz vrtca Sonček pa so prisotne pogostili s piškoti, ki so jih spekli pred sestankom. (Foto: M. Hočevar)

Brez jezov bi Kolpa postala potok

Prokšljevi iz Učakovcev pri Vinici so po dolgi letih le dočakali, da so začeli popravljati že precej porušeni jez pri njihovi domačiji - Nujno potrebni popravila tudi drugi jezovi na Kolpi

UČAKOVCI - Samo v viniški krajevni skupnosti je na Kolpi enajst jezov, a skoraj vsi so precej porušeni in bi jih morali popraviti. Že pred mnogimi leti so pristojni obljubljali, da bodo vsako leto popravili en jez na Kolpi, od obljub in porušeni jezovi pa je ostalo bore malo.

Tudi Prokšljevi iz dober kilometer od Vinice oddaljenih Učakovcev so pred približno dvema desetletjema, ko so popravljali jez v Prelesju, dejali, da bo naslednji na vrsti njihov slap, kot Belokranjci pravijo jezju. Letošnje jesen pa so končno dočakali začetek popravila 114 metrov dolgega jezju, ki se ga je lotilo Vodnogospodarsko podjetje iz Novega mesta. Sanacija, za katero bo denar pri-

spevala država, bo veljala 18 do 20 milijonov tolarjev, kdaj bo zaključena, pa je težko predvideti. Z deli so namreč začeli konec septembra, a je po nekaj dneh zaradi močnega deževja reka tako narasla, da so morali ustaviti stroje.

Gospodar Franc Prokšelj, ki je na domačiji prevzel žagarsko obrt leta 1975, medtem ko se je njegov oče ukvarjal z mlinarstvom, pravi, da se je mlinsko kolo, ki ga je gnala zgolj voda, zadnjič zavrtelo pred dvema letoma. Ustavilo se je, ker zaradi porušene jezja ni bilo več dovolj vode. Žago pa so preuredili na elektriko že leta 1983. "Žago je leta 1940 postavil moj stari oče, ne vem pa, od kdaj je pri hiši mlin. Zagotovo že zelo dolgo, saj smo ugotovili, da so prišli

Prokšlji h Kolpi kmalu po letu 1600. Najbrž so od takrat tudi mleli," pripoveduje Franc, ki je vesel, da je končno prišel na vrsto za popravilo njihov jez, saj je bila več kot polovico skoraj povsem porušena. "Če ne bodo popravili tudi drugih jezov, bo Kolpa kmalu kot nekoliko večji potok. Seveda pa bo morala pomagati država, saj tako kot nekdanji ni moč več popravljati. Včasih so ta dela opravili mlinarji in žagarji s pomočjo ljudi, ki so radi priskočili na pomoč, saj možnosti za zaposlitev skoraj ni bilo. Jezove so na leto popravljali tudi po dva tedna," pripoveduje Prokšelj. Ali bodo, ko bo jez popravljen, v njihovem mlinu zopet mleli, Franc ni mogel zagotoviti. Obljubil pa je, da bodo zagotovo naredili novo mlinsko kolo - starega namreč ni več - da bodo obiskovalci, predvsem pa kopalci, ki jih je poleti ob njihovem mlinu veliko, lahko videli, kakšen je bil nekdanji vodni mlin.

M. BEŽEK-JAKŠE

Vovk osvojil medvedka

Na polovičnem maratonu ob Kolpi zmagal Janez Vovk iz Ljubljane

KOSTEL - V nedeljo, 3. oktobra, na sam praznik občine Kočevje so maratonski progi od Fare do Dola, dolgi 22,4 km. Tek sta organizirala Turistično športno društvo Kostel in Športna zveza Kočevje, posvečen pa je bil prazniku občine Kočevje in mesecu športa in rekreacije. Udeležilo se ga je 38 tekmovalcev (od tega le tri ženske).

Rezultati: skupno - 1. Janez Vovk (ŽAK Ljubljana) 1:18,37, 2. Matija Ožanič (Kostel) 1:21,01, 3. Toni Vencelj (Pekarne Grosuplje) 1:21,17 itd.; do 30. leta: 1. Toni Vencelj (GR), 2. Iztok Juvan (KO), 3. Damjan Kromar (Triatlon klub Ribnica); do 40. leta: 1. Janez Vovk (ŽAK LJ), 2. Lojze Sterle (MTK Travnica Gora), 3. Stanislav Ilar (Zavarovalnica Tilia) itd.; do 50. leta: 1. Matija Ožanič (TSD Kostel), 2. Darko Novanšek (MTK Travnica Gora); nad 50. letom: 1. Lojze Malnar (Novice Ekstrem). Ženske: 1. Mateja Suštaršič (Ivančna Gorica), 2. Darinka Uran (TK Krka), 3. Marija Vencelj (Sentvid pri Stični). Najboljši v posameznih skupinah so

prejeli tudi medvedke, izdelek rezbarja Matije Kobole.

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

KOSTEL - Turistično športno društvo Kostel organizira od 18. do 24. oktobra teden vseživljenjskega učenja. V tem tednu bo več predavanj, prireditev, ogledov in pokašenj. Začele se bodo 18. oktobra s predstavitvijo kampa in usposabljanjem za pletenje vrhnih mrež ter nadaljevalo s predavanjem o turistični publicistiki, pokušnjo kostelskih čajev, pokušnjo kostelskih jedi in pijač, predstavitvijo naravnih, kulturnih in zgodovinskih znamenitosti (grad Kostel, slap Nežica, znamenitosti doline Kolpe) itd. Zadnji in predzadnji dan, 24. in 23. oktobra, pa je na sporedu kar (pre)več prireditev, in sicer: ogled gradu Kostel, predstavitev tehnike raftanja, ogled izziva in slapa Nežice, predstavitev Studia za zdravje in lepoto, ogled doline Kolpe, pletenje kostelskih košar, pletenje mrež, ogled kampa itd. Predavali bodo domači strokovnjaki za posamezna področja.

MLIN MOLČI - Franc Prokšelj ob zapornicah pri mlinu ob Kolpi, v katerem zadnji dve leti ne meljejo več. Bo v njem, ko bo jez popravljen, znova slišati ropot?

Povsod je bilo kaj zanimivega, tako tudi na nekajurnem obisku Švedske v Helsinborgu.

MLADI ZAGRAŠKI GASILCI - Na osnovni šoli Frana Metelka v Škocjanu že drugo leto deluje društvo Mladi gasilec, ki združuje šolarje, ki so sicer tudi člani prostovoljnih gasilskih društev v občini. Na 19. srečanju društev Mladi gasilec v Radljah ob Dravi so minulo soboto v tekmovanju mladi škocjanski gasilci dosegli 3. mesto. Na predtekmovanju se je pomerilo 50 šol, na sobotnem tekmovanju pa se je pomerilo 27 ekip, med njimi tudi iz Škocjana in Vavte vasi. Na fotografiji so ponosni mladi škocjanski gasilci s pokalom; vsi so doma iz Velikih Poljan in so hkrati tudi člani zagraškega gasilskega društva: Joško Vovko, Marko Vovko, Matej Ogrinc in Joško Povše. Zadržajo stojijo: šolski mentor Marjan Cerinšek, mentor PGD Zagrad Jože Vovko in predsednik zagraškega gasilskega društva Peter Dulc. (Foto: J. Dornič)

NA ŠOLSKEM IGRIŠČU - Ob obnovitvi in dograditvi podružnične šole v Podgradu so ob šoli uredili tudi igrišče. V teh lepih jesenskih dneh služi tako za pouk telovadbe kot za igro razposajenih podgorskih šolarjev. (Foto: A. B.)

Tudi mi imamo pravico

V pisarno sem vstopil ob pol desetih.

"Pa ravno zdaj," je pripomnila gospa z očali. Nato mi je z dvignjenim glasom razlagala, da se ji bo zmešalo od samega dela, da smo ljudje tečni in nesramni, da ima še deset dni lanskega dopusta, da o letošnjem sploh ne izgovlja besed, a da ne more iti nikamor, ker je sodelavka bolna, šef pa zaguljen, nepristopen, in če lahko malce pretirava - tudi nesramen in nesposoben. Potem je udarila po plači, češ da je tako mizerna, da jo je sram povedati, in da prijateljicam laže, ker bi se ji smejale, da se razdaja za drobiž.

"To sploh ni plača, to je štipečija!" je že domala hlipala ter dodala, da ima tudi ona pravico do malice in da naj pridem čez dobre pol ure.

Nekaj podobnega sem doživel v zdravstvenem domu. Svoji zdravnici sem rekel, da je nisem videl že zelo dolgo. Usul se je plaz besed o tem, kako ima menda tudi ona pravico do dopusta, ki ga ni preživela že nekaj let po človeško, saj so jo domov klicali vsake pol ure. Letos pa je odpotovala.

"Slabša sem bila od naše snazilke. Ona se je vsako leto najmanj dva tedna namakala v Jadranu."

Tako, da bom vedel. Pa nisem hotel nič hudega. Nikomur nisem nameraval kratiti njegovih pravic. V prvem primeru sem želel priti do nove osebnice izkaznice. V drugem pa sem izrazil samo željo, da bi se s svojo zdravnico videl pogosteje, kajti roko na srce: ni slaba ženska.

TONI GAŠPERIČ

SPOMINI NA 2. SVETOVNO VOJNO

Na Jagodniku začetek ženskega tiska

Po več kot pol stoletju je še vedno živ spomin na drugo svetovno vojno, ki je ljudem povzročila toliko gorja in vzela toliko življenj. Še kako živo se jo spominjajo ljudje, ki so bili tedaj otroci. Prav gotovo sta vsem otrokom sveta, ki so kdaj doživeli vojno, skupen strah in lakota. In kaj takega človek ne more nikoli pozabiti. Teh vojnih časov se še živo spominja tudi Tone Žagar s Pahe, ki je vojno doživel kot šoloobvezni fantič na rodnem Jagodniku za Hmeljnikom. V majhnem zasledku, ki ga obdajajo hmeljniški gozdovi in gozdovi Radulje, so se pogosto ustavili partizani, na Jagodniku in v bližnjem gozdu pa je delovala celo tiskarna oz. tehnika, kot se spominja Tone.

"Vsa štiri leta vojne so na Jagodniku padale granate, najprej italijanske, potem še nemške. Na male maše dan leta 1943 so bili boji na Bučki, tudi v Novem mestu je odmevalo, potem so granate začele padati še na Jagodnik. Skril sem se pod ognjišče, čeprav so granate padale okrog, k sreči na hišo ni priletela nobena," se spominja Tone. Njegova mati Nežka, ki je večino vojne preživela sama z petero otroki, jih je ob napadu vsa prestrašena klicala k sebi. Čeprav je bil Jagodnik odročeno kraj, so večkrat šli skozenj tako Italijani kot Nemci. Veliko bolj surovi pa so bili slednji, medtem ko so Italijani ljudem zelo radi pobirali kokoši. Tone se spominja starejše ženske - Selakove Režke, ki je živela sama, vse, kar je redila so bile kokoši in zajci ter kakšen puran, pa so ji nekoč Italijani hoteli vzeti njenega petelina. Ko ga je po vrtu lovil eden od vojakov, je kričala nanj, naj ga pusti pri miru. Vojak pa ji je odvrnil, da je komunist. "Vrag, pusti petelina, saj ni komunist!" mu je zabrusila, a ni pomagalo, vojska si je vzela svoje," pravi Tone.

Krava je bila pol življenja

Poleg strahu pred granatami in ustrahovanjem vojske je bila huda tudi lakota. Še pred vojno so v Jagodniku živeli zelo skromno življenje, hribovska zemlja je dajala majhen pridelek, otrok je bilo veliko, vsi v vasi pa so v glavnem živeli od zemlje, saj služb ni bilo.

MODNI KOTIČEK

Postava s kratkim životom (4. del)

Pri takšni postavi leži pas previsoko. Telo deluje nesorazmerno, saj je porušeni zlati rez. Zato moramo lego linije pasu optično znižati.

Pravo lego pasu moramo z oblačili prikriti, kar storimo z ohlapnimi oblačili. Z določenimi kroji pa lahko lego pasu tudi optično znižamo. Hlače in krila naj bodo krojena nižje, tako da ležijo na bokih, lahko pa so celo brez pasu. Tričetrtinska dolžina hlače optično skrajša relativno dolge noge. Primerne so tudi obleke, ki so rezane pod linijo pasu in imajo pas spušen na boku (moda dvajsetih let). Dolžino gornjega dela telesa optično podaljšamo tudi z navpičnimi vrstami gumbov in drugimi detajli, ki poudarjajo vzdolžno linijo: "V" izrezi, šal ovratniki, princes vsitki...

Navpične črte ali vzorci s poudarjeno pokončno linijo telo navidezno podaljšajo, zato so primerni za gornje dele oblačil, spodnje pa optično skrajšamo s prečnimi črtami ali vzorci s poudarjeno vodoravno linijo. Pri modnih dodatkih so primerni na bokih ležeči pasovi ter okoli bokov zavezani šali in rute, okoli vratu pa kravata, ki navidezno podaljša gornji del telesa, prav tako dolgi niz ogrlice. Zgornji del telesa lahko optično podaljšamo tudi z navzgor pošesano pričesko, dolgimi, ravnimi lasmi pa tudi s kratkimi, ki razgaljujejo in podaljšujejo vrat. Ker so noge običajno videti predolge, je primernejša obutev z nižjo ali tudi povsem nizko peto. Optično jih skrajšajo tudi čevlji v drugačni barvi, kot so nogavice.

Neprimerno: bluze in srajce, zašitane z pasom, prepasovanje v jakno, kratki brezokavni in pasu, kratki puloverji in majice, ki razgaljujejo popke.

JERCA LEGAN

Med vojno je bilo še huje, doma so ostale predvsem ženske z otroki in starejši moški, povrh vsega pa jih je med vojno prizadela še huda suša. "Leta 1942 je bila zelo huda suša, julija in avgusta ni bilo nobenih padavin, zato so edino tisti, ki so imeli travnike v močvirnem predelu, imeli otavo, drugod jo je požgala vročina. Ustavili so se tudi bližnji mlini na Radulji, zato smo pšenico morali nositi v mlin na Otočec ali v Lešnico ob Krki," pove Tone. Spominja se, kako so komaj čakali, da bo kres, ko dozorijo ječmen. Mati jim je potem skuhalo ječmenove žgance pa ješprenj. Čeprav so sejali zelo veliko kultur, so v primerjavi z danes pridelali zelo malo hrane. Rž in pšenico so sejali bolj zaradi slame kot žita, z njo so popravljali strehe, potrebovali pa so jo tudi za vezanje trt v vinogradu.

Ze tako skromno večerjo so večkrat delili s premraženimi in ranjenimi partizani. "Če je bila pri hiši krava, so rekli, da je to pol življenja, dajala je mleko, iz katerega so naredili smetano in maslo, ki je bilo največkrat edina zabela pri hiši," pove Tone. Poleg žgancev in krompirja so si jagodniški otroci najpogostejše potešili lakoto s suhimi hruškami. "Kruh pa smo jedli le, ko bog ni vedel zanj - za božič, ko se je rodil in za veliko noč, ko je umrl," pove v šali Tone. Ko so Dolenjsko okupirali Italijani, so tudi v Jagodniku dobili karte za riž, makarone in ko-

V GOZDU POD NOVO GORO - Tone Žagar s Pahe (prvi z desne) se spominja, da je bilo v bunkerju pod Novo Goro leto po končani vojni še polno partizanskih tiskovin. Mesto, kje je stal ta bunker, pa je pomagal najti Vinko Murgelj iz Nove Gore (v sredini), poleg njega pa je še Tonetov brat Jože. (Foto: J. D.)

ruzni zдроб, a jim to ni pomagalo kaj dosti, saj so za nakup morali imeti denar, tega pa je prejel ni bilo, kaj šele med vojno. Bili so večkrat lačni kot siti, ja, "siti" so bili le uši, ki so se jih znebili, šele po vojni.

Spomin na tiskarno in bunker

Tone se spominja, da so partizani v Jagodniku imeli tudi tehniko - neke vrste tiskarno, ki se je selila, in po vojni, ko je stricu nesel malico na delo v gozd, je pod Novo goro naletel na bunker, kjer je bilo še polno partizanskega tiska. Jagodnik in okoliški gozdovi so bili zaradi odmaknjenosti zelo primerni za tajno partizansko delovanje. Čeprav je ta čas že zelo odmaknjen in so ljudje, ki so bili priča tem dogodkom, v glavnem že pokojni, pa spomin na vojne čase živi naprej na podlagi pripovedovanj, ki se širijo z ustnim izročilom iz roda v rod. Tone Žagar, ki se spominja, da je bila med vojno nekaj časa tehnika pri Retljavih v Jagodniku, je sklepal, da je morala biti tiskarna tudi v bunkerju pod Novo goro, ki ga je zapuščenega še s polno tiskovino našel po vojni. "Spominjam se, da sem precej teh zapisov tudi prebral, in kot se spominim, je v njih pisalo o uspehih partizanske vojske, o zajetih sovražnikih in podobno," pove.

Prav v tem bunkerju, ki so ga partizani postavili v Zakrajškem gozdu pod Novo Goro - domačini ta predel imenujejo pod Njivco, ker je v njegovi neposredni bližini še pred vojno imel oglaš iz Slavonije njivo - so mesec pred koncem vojne aprila 1945 bili ubiti trije aktivisti, četrtemu pa je k sreči uspelo pobegniti. Kot pravi jo domačini, takrat verjetno v njem ni bila več tiskarna, so se pa v njem zadrževali aktivisti, ki so skrbeli tudi za raznašanje propa-

gandnega materiala. Ko smo pred kratkim iskali lokacijo bunkerja, je s Tonetom šel tudi njegov mlajši brat Jože, pridružil pa se nam je tudi Vinko Murgelj iz Nove Gore, ki je edini točno vedel, kje je stal. O njem mu je pripovedoval njegov oče Florjan.

Ob pozornem pogledu na vrtačo se vidi, da je bil tu nekoč vkopan bunker, o tem pričajo tudi zabelebine na koreninah bližnje bukke, ki so jih ob postavitvi posekali. Ker pa je bil bunker lesen, kajpak od njega ni ostalo nič. Tone pravi, da je bil precej dobro skrit, streha je bila prekrita z zemljo, na njej pa je rastle celo smrekica. Kljub temu so ga zaradi izdaje aprila 1945 našli domobranci in na kraju samem ustrelili Anderličevi - mater in hčer, ki naj bi bila noseča - iz Zabukovja in Alojza Blažiča iz Grčevja, edini, ki je pokolu ušel, je bil Janez Zarabec iz Grčevja. Za njihov pogreb so poskrbeli bližnji Novogorci in Jagodničani.

Ciklostilna tehnika v Jagodniku

Tako se vojne in partizanske tiskarne v Jagodniku spominjajo domačini. O tem, da je med drugo svetovno vojno ciklostilna tehnika res delovala tudi v Jagodniku, pa je razvidno iz rokopisnega gradiva, ki ga je v letih 1984 - 85 pripravil nekdanji urednik Dolenjskega lista in publicist Tone

bi popestrili delo med ženskami in usmerjali njihovo dejavnost. Prvo številko, ki je izšla novembra, sta pripravljala v Novi Gori, za ovitek in ilustracije je poskrbel Vekoslav Perpar, učitelj in aktivist OF, ki je pripravil za tisk in ilustriral tudi partizansko pesmarico, prvi dve številki časopisa pa je razmnožila novomeška okrožna ciklostilna tehnika, ki je delovala v Jagodniku za Hmeljnikom.

Našim ženam predhodnica Naše žene

Časopis Našim ženam so ženske zelo rade brale, zato je prišlo do več ponatistov. Pod tem imenom je izšlo sedem števk glasila, osma, junija 1943, pa je prevzela ime Naša žena. Združili so list z glasilom, ki je pod tem imenom začel izhajati decembra leta 1942 v Ljubljani. S to številko pa je časopis postal glasilo Slovenske protifašistične ženske zveze. Prav z izidom časopisa Našim ženam se

PRVA KASETA IN ZGOŠČENKA

Brez glasbe v žužemberški šoli ne gre

Menda ni osnovne šole, v kateri ne bi deloval vsaj otroški pevski zbor. Mladi pevci popestrijo vsako šolsko proslavo, po navadi ne manjkajo tudi na raznih krajevnih prireditvah. Le redkokateri šola pa se lahko pohvali izidom svojega glasbenega izdelka, kot to lahko stori OŠ Žužemberk. Dva od treh pevskih zborov, mladinski in otroški, sta namreč pod vodstvom zborovodje Aleša Makovca to poletje posnela kaseto in zgoščenko z naslovom Brez glasbe ni življenja.

Pobuda in ideja je prišla s strani mladega, zagnanega glasbenika Aleša Makovca, učitelja glasbe, organista, saksofonista, pevca, občasnega skladatelja, predvsem pa navdušenega zborovodje iz Vavte vasi. Po rodu je Primorec, že od otroštva pa živi na Dolenjskem. Glasbeno pot je začel na osnovnih šolah na Prevolah in v Žužemberku, kjer kot učitelj glasbe služi že šest let. Tu poučuje otroški in mladinski pevski zbor, že tretje leto pa tudi cici pevski zbor, ki je nekakšna pripravljavnica otrok iz male šole in prvošolčkov na "resno" petje. Sicer pa, predvsem v Suhi krajini, vodi okrog deset pevskih zborov.

Preko sto mladih pevcev

"Po nekem nastopu, ko smo z gosti še malce posedeli v zborni-

Aleš Makovac

ŽUŽEMBERŠKI MLADINSKI PEVSKI ZBOR - Njihovo petje je vse bolj kvalitetno in zbor bo pod vodstvom Aleša Makovca letos prvič nastopil na republiškem tekmovanju.

je na osvobojenem ozemlju začel razvoj ženskega tiska na Slovenskem in prvi dve številki sta nastali prav v Jagodniku.

V rokopisu Toneta Gošnika je omenjen tudi bunker pri Hmeljniku, ki so ga zgradili za tehniko in je nekaj časa deloval, pa bil opuščen in spet deloval. Tako naj bi bila osrednja okrožna tehnika sredi januarja 1944 še v tem gozdnem bunkerju, potem pa se je februarja preselila drugam.

Med drugo svetovno vojno, ko se je zavedno slovensko ljudstvo uprlo fašizmu in nacizmu, so zelo pomembno in dragoceno delo opravili partizanski tiskarji in snovalci odporniškega tiska. Tudi tisk je bil eno izmed orožij, s pomočjo katerega si je slovenski narod izboril svobodo. Iz knjige Antona Ožbolja Utrinki iz podzemlja (Ljubljana, 1979, str. 186). O tem pripoveduje zanimiv odlomek. Oktobra 1943 je v Dolnji Brigi na Kočevskem komisar Ivan Maselj - Lado dejal domačinu Petru Janežu - Andrejčku, ko so pred vaško šolo pripeljali brzotiskalni stroj iz novomeške tiskarne, tole: "Ko ga je stari Andrejček vprašal: 'Mar bo to neznano železje rabilo za obrambo pred nemškim napadom?' mu je komisar Lado odgovoril: 'Da, stric! Kar s tem jih

TUJE STAL BUNKER - O tem, da je bil tu nekoč vkopan bunker, pričajo le že zabelebine na koreninah bližnje bukke, ki so jih morali partizani ob postavitvi posekati. (Foto: J. D.)

bomo naklestili. To železje bo zagleglo več kot vse tiste nemške železne omare, ki strašijo ljudi po cestah. To naše orožje osvaja vse poštene ljudi, z njim se je mogoče uspešno vojskovati proti vsem sovražnikom domovine..." Kaj je pomenil te vrste upor, pa je lepo povedal tudi France Bevk, slovenski pisatelj in partizan, ko je dejal: "Partizanski tisk je bil orožje in luč v molku okupacije."

JOŽICA DORNIZ

Sadar, ki jo je uglasbil Aleš Makovac. Na zgoščeni prepeva 114 otrok, in sicer otroški pevski zbor tri pesmi: Magdalena, Moja cesta in Stari mlin na veter, mladinski pa Krka, Perice, Mlin, Sine musuca nulla vita, Supplication for World Future, Dansi na Kuimba, Moja pesem, Človek sem, pri zadnji pesmi Daj mi roko, moj brat, pa sta zboru združena. Za večino priredb pesmi je poskrbel Makovac. Prijetno je prisluhniti mladim žužemberškim pevcem, ki pojejo tudi večglasbo in res kvalitetno.

Nočno snemanje

Zanimivo je bilo samo snemanje kasete in zgoščanke. Ne v kakšnem glasbenem studiu, kot bi si mnogi predstavljali, temveč kar lepo v domači šolski avli. Že tako je bilo dosti organizacijskega dela s prevozi otrok v šolo in domov. "Imeli smo nočne vaje in seveda snemanja, od osmih zvečer pa tudi do ene ure zjutraj. Poskrbeti smo morali za zaščito zvoka oz. za mir, ki ga ob drugih urah še kako kani promet ob šoli. Kar uspelo nam je," pravi zadovoljni Makovac in pristavi, da je najlepše, da kaseto radi poslušajo tako mladi kot starejši. Učencem šole so jo predstavili na zadnji šolski dan, uradni promociji pa je bila julija na slovesnosti ob 600-letnici trga Žužemberk, kjer so izdelek tudi prodajali. Šola je izdala 300 kaset in 1700 zgoščenk. Upajo tudi na finančno pomoč občine, saj jo predstavljajo na prav poseben način - z glasbo.

"Ponosni in veseli smo, da imamo svoj prvi takšen glasbeni izdelek. Kaj je lepšega kot to, da sami otroci rečejo, da bi radi poslušali to kaseto?" pravi mag. Mervarjeva, ki mora povedati tudi, da je šlo za velik finančni zalogaj šole, "toda pri nas glasbi resnično damo poudarek. Tu ne mislim le priložnosti za nastope. Naša šola na primer večkrat na leto plača tudi celodnevne sobotne vaje s korepetitorjem." Vse kaže, da so si res izbrali pravi naslov - Brez glasbe ni življenja, vsaj v OŠ Žužemberk ne.

LIDIJA MURN

Na podlagi 47. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97), 8. člena Odloka o stavbnih zemljiščih (Skupščinski Dolenjski list, št. 17/86) in 19. člena statuta Občine Trebnje (Uradni list RS, št. 50/95 in 80/98), je Občinski svet Občine Trebnje na 7. redni seji dne 6.10.1999 sprejel

SKLEP

o objavi javnega razpisa za oddajanje nezazidanih stavbnih zemljišč v k.o. Mirna za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš, poslovno-stanovanjske hiše in stanovanjskih hiš z obrtno delavnico

1. Predmet razpisa je prodaja nezazidanih komunalno opremljenih stavbnih zemljišč za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš, poslovno-stanovanjske hiše in stanovanjskih hiš z obrtno delavnico v naselju Mirna-Roje III, in sicer:

- parc. št. 31/16, travnik v izmeri 902 m²,
- parc. št. 31/17, travnik v izmeri 838 m²,
- parc. št. 31/18, travnik v izmeri 839 m²,
- parc. št. 31/20, njiva v izmeri 2074 m²,
- parc. št. 31/23, travnik v izmeri 2007 m²,
- parc. št. 31/21, njiva v izmeri 675 m², in parc. št. 30/2, travnik v izmeri 672 m², vse vpisane pri vl. št. 1331 k.o. Mirna.

2. Cena nezazidanega stavbnega zemljišča obsega odškodnino za zemljišče, plačilo stroškov priprave zemljišča in stroškov komunalne opremljenosti.

a) parc. št. 31/16, travnik v izmeri 902 m² - individualna stanovanjska hiša
odškodnina za zemljišče 936,00 SIT/m² 844.272,00 SIT
stroški komunalne opremljenosti 2.162.421,50 SIT
stroški priprave zemljišča 476.256,00 SIT
Skupaj 3.482.949,50 SIT

b) parc. št. 31/17, travnik v izmeri 838 m² - individualna stanovanjska hiša
odškodnina za zemljišče 936,00 SIT/m² 784.368,00 SIT
stroški komunalne opremljenosti 2.008.990,48 SIT
stroški priprave zemljišča 422.831,77 SIT
Skupaj 3.236.189,50 SIT

c) parc. št. 31/18, travnik v izmeri 839 m² - individualna stanovanjska hiša
odškodnina za zemljišče 936,00 SIT/m² 785.304,00 SIT
stroški komunalne opremljenosti 2.011.387,58 SIT
stroški priprave zemljišča 443.360,21 SIT
Skupaj 3.240.052,00 SIT

d) parc. št. 31/20, njiva v izmeri 2074 m² - individualna stanovanjska hiša z obrtno delavnico
odškodnina za zemljišče 936,00 SIT/m² 1.941.264,00 SIT
stroški komunalne opremljenosti... 4.972.130,93 SIT
stroški priprave zemljišča 1.095.982,21 SIT
Skupaj 8.009.377,00 SIT

e) parc. št. 31/23, travnik v izmeri 2007 m² - individualna stanovanjska hiša z obrtno delavnico
odškodnina za zemljišče 936,00 SIT/m² 1.878.552,00 SIT
stroški komunalne opremljenosti... 4.811.507,60 SIT
stroški priprave zemljišča 1.060.576,81 SIT
Skupaj 7.750.636,50 SIT

f) parc. št. 31/21, njiva v izmeri 675 m², in parc. št. 30/2, travnik v izmeri 672 m² - poslovno-stanovanjski objekt
odškodnina za zemljišče 936,00 SIT/m² 1.260.792,00 SIT
stroški komunalne opremljenosti 3.229.248,00 SIT
stroški priprave zemljišča 711.807,16 SIT
Skupaj 5.201.847,00 SIT

Osnova za določitev cene je Odlok o povprečni gradbeni ceni za 1 m² stanovanjske površine in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnega zemljišča na območju Občine Trebnje (Uradni list RS, št. 47/98).

Vsak ponudnik pa bo moral še posebej:

- naročiti geološko raziskavo na lokaciji vsakega objekta posebej,
- urediti okolico v skladu z lokacijskim in gradbenim dovoljenjem ter tehnično dokumentacijo,
- plačati elektroenergetski prispevek v odvisnosti od moči vhodne varovalke,
- plačati prispevek za priključitev na javno vodovodno omrežje in kanalizacijsko omrežje,

3. Ostali pogoji:

1. Na razpisu lahko sodelujejo fizične osebe, ki morajo predložiti potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije.

2. Odškodnino za zemljišče ter stroške priprave in delne komunalne opreme je ponudnik dolžan plačati v roku 15 dni po podpisu pogodbe o prodaji zemljišča, po tem roku začnejo teči zakonite zamudne obresti.

3. Ponudnik je dolžan v 5 letih po sklenitvi pogodbe zgraditi objekt do III. gradbene faze.

4. Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% od celotne vrednosti komunalno opremljenega zemljišča in vrednosti zemljišča. Varščino je potrebno nakazati na žiro račun Občine Trebnje, št. 52120-630-40206, in fotokopijo dokazila priložiti k prijavi. Varščina se uspelemu ponudniku vračuna brezobzorno v ceno zemljišča, neuspelemu pa se varščina vrne brez obresti najkasneje v roku 8 dni po prejemu obvestila o izbiri najugodnejšega ponudnika.

5. Ponudniku, ki bo izbran, pa bo sam odstopil od sklenitve pogodbe, se varščina ne vrne.

6. Rok za vložitev prijav je 15 dni po objavi tega razpisa v Dolenjskem listu. Prijave morajo biti zapečatene, na ovojnici pa oznaka "Javni razpis - Prodaja nezazidanega stavbnega zemljišča - Ne odpirati!" Prijavo je potrebno poslati po pošti ali oddati osebno na naslov: Občina Trebnje, Goliev trg 5, 8210 Trebnje.

V prijavi na javni razpis mora ponudnik jasno opredeliti, za katero parcelo je interesent.

7. Ponudnik, ki najbolj izpolnjuje razpisne pogoje, definirane v Odloku o stavbnih zemljiščih (Skupščinski Dolenjski list, št. 17/86), mora najkasneje v roku 15 dni po prejemu obvestila skleniti z Občino Trebnje kupoprodajno pogodbo. V nasprotnem primeru bo nezazidano stavbno zemljišče prodano naslednjemu najugodnejšemu ponudniku.

8. Ob odpiranju prijav bo komisija za oddajanje stavbnih zemljišč zahtevala od ponudnika dodatno dokumentacijo, če bo ta potrebna za ugotovitev najugodnejšega ponudnika.

9. Če se bo za posamezno zemljišče prijavilo več ponudnikov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala prednostni vrstni red na podlagi meril, določenih v odloku o stavbnih zemljiščih na območju Občine Trebnje.

10. Stroški objave se zaračunavajo v ceno stavbnega zemljišča.

11. Uspeli ponudniki bodo poleg ostalih stroškov plačali tudi davek na promet nepremičnin, stroške overovitve podpisov in zemljiškoknjižnega vpisa.

12. Obrazec za prijavo ter ostali razpisni pogoji in informacije so ponudnikom na razpolago na Občini Trebnje, Goliev trg 5, 8210 Trebnje, Oddelek za Okolje in prostor, tel. 068/44-040.

OB VISOKEM JUBILEJU MARIJE ŠIMC - V petek je šentjernejski župan Franc Hudoklin s svojimi sodelavci obiskal najstarejšo občanko Marijo Šimc iz Orehovice in ji čestital ter zaželel še veliko zdravja in veselja ob njenem 95. rojstnem dnevu. Končinova mama, kot ji pravijo po domače, je mati petih otrok in se je s svojim pokojnim možem preživljala na kmetiji z mlinom. Domačijo je sedaj prevzela hčerka Anica, mama Marija, ki je kljub svoji visoki starosti zelo trdnega zdravja, pa še vedno rada pomaga pri delu. Njen recept za dolgo življenje je, da je treba vsak dan zgodaj vstati, trdno in vztrajno delati ter zmereno jesti. (Foto: M. Hočevnar)

ŠOLA V NARAVI - Učenci 4. razreda z Ajdovca, Dvora in iz Žužemberka smo uspešno zaključili sedemdnevno šolo v naravi na Debelem Rtiču. Vreme nam je bilo naklonjeno in vsi smo se naučili plavati. Spoznali pa smo tudi velik del slovenske obale. Ogledali smo si soline v Sečoveljah in 400 let staro oljarno - Tonino hišo. V Piranu smo si ogledali Akvarij in Pomorski muzej. Od cerkve sv. Jurija pa smo občudovali mesto s Tartinijevim trgom v središču. Spoznali smo tudi bogato rastlino Debelega Rtiča in šli peš do mejnega prehoda Lazaret. Imali smo se lepo. (Natalija Kamin, 4. r. OŠ Žužemberk)

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da po sklepu župana Mestne občine Novo mesto poteka

JAVNA RAZGRNITEV OSNUTKA

SPREMENB IN DOPOLNITEV ODLOKA O ZAZIDALNEM NAČRTU KRKA TZ NOVO MESTO

v času od 24. septembra 1999 do 24. oktobra 1999

- v prostorih Mestne občine Novo mesto (Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve), Oddelek za prostorsko planiranje, Novi trg 6 (III. nadstropje) in
- v prostorih krajevne skupnosti Ločna-Mačkovec

Pisne pripombe k osnutku lahko vpišete v knjigo pripomb na krajih razgrnitve ali pošljete na Mestno občino Novo mesto, Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve, Oddelek za prostorsko planiranje, Seidlova cesta 1, Novo mesto.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava osnutka dokumenta bo v četrtek, 21. oktobra 1999, ob 19. uri v prostorih krajevne skupnosti Ločna-Mačkovec, na kateri bo izdelovalec osnutka dokumenta podrobneje obrazložil in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeno!

Mestna občina Novo mesto

Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve

Oddelek za prostorsko planiranje
Seidlova cesta 1

SREČANJE STAROSTNIKOV

ŽUŽEMBERK - V nedeljo se je na svojem rednem srečanju pod okriljem KO RK Žužemberk v menzi nekdanje Iskre zbralo čez 80 starostnikov iz območja krajevne skupnosti Žužemberk. Najprej jih je pozdravila predsednica krajevnega odbora Mojca Pršina, potem žužemberški župan Franc Skufca in predsednica OZRK Novo mesto Anica Bukovec. Prijetno srečanje so obogatili učenci žužemberške osnovne šole, ki so s svojimi mentoricami Heleno Glavič in Miro Kovač pripravili čudovit kulturni program. Zapele pa so tudi pevke iz žužemberškega društva upokojencev. Po zdravici so članice KO RK obdarile še najstarejše: 90-letno Marijo Benčina, 87-letno Ivano Hribar, 85-letnega Antona Iskro ter Ludvika Legana, Jožefo Glavan in Angelo Župančič.

POZDRAV OTROKOM

1. oktobra se je pričel prijateljski pozdrav ob tednu otroka, ki je namenjen vsem otrokom. V Metliki so se zbrali mladi likovniki iz vse Bele krajine, ki so jih sprejeli v tamkajšnjem kulturnem domu. Po sprejemu je vsak dobil balon, na katerem je bil napisan naslov enega od udeležencev, in ga spustil v zrak. Potem so odšli likovniki slikat lepote Metlike in Draščev. Pri delu so jih spremljali mentorji, priznani slovenski slikar France Slana in RTV Slovenija. Likovna dela bodo najprej na ogled v metliški, potem pa tudi v ostalih belokranjskih šolah.

SANJA HADJUR,
GORDANA SAJOVIC,
novinarki OŠ Mirana Jarca, Črnomelj

V spomin Marjanu Leganu

Odbor za obnovo žužemberškega gradu je prizadela velika izguba: umrl je njegov prizadeveni član, urednik Suhokrajinskega zbornika Marjan Legan, dipl. inž. agr.

Ko smo v Žužemberku kovali načrte, kako po uspešni obnovi farne cerkve slediti tudi z obnovo gradu, smo se zavedali, da gre pri tem zahtevnem projektu za dva vidika dela: organizacijsko-gospodarskega in kulturnega. Marjana smo povabili v odbor prav zaradi slednjega, saj smo potrebovali izkušenega novinarja-urednika, vseščega pisca, lektorja, mojstra pisane besede. Hoteli smo s pisano besedo navdušiti ljudi, pokazati ministrstvu za kulturo, da mislimo resno in z oglasi pridobiti prvi denar za soudeležbo pri obnovi gradu. Lotili smo se priprav na izdajo Suhokrajinskega zbornika. Marjan je prevzel uredništvo. Zbiral je prispevke in fotografije, nagovarjal avtorje, poskrbel za vsa tehnična dela in nazadnje še za tiskarno. Februarja 1998 je zbornik izšel. Tako po likovni kot vse-

binski plati je za nas pomenil velik dogodek.

Spodbujeni s tem uspehom, smo začeli pripravljati naslednjega. Izšel naj bi leta 2000. Marjan se je spet z veliko vnamo lotil dela. 20. septembra je na sestanku odbora predlagal uredniški odbor, z veseljem ugotovil, da prispevki prihajajo in ponovno prevzel uredništvo. Dogovorili smo se še o podrobnostih, posedeli na trgu pod lipo in se poslovlili. Poslovlili zadnjikrat in za vedno.

Marjan je računal, da bi Suhokrajinski zbornik postal "občasnik". "Še enega pripravimo in izdamo mi, potem pa se bodo že 'okužili' mlajši in nadaljevali naše delo," je bila ena zadnjih njegovih misli. Žal je umrl pre zgodaj. Zahvaljujemo se mu za delo, ki ga je storil za Suho krajino in za svoj kraj. Želimo, da bi dobil posnemovalce Gregorčičevih besedil, po katerih se je tudi sam ravnal: "Kar more, to mož je storiti dolžan!"

Odbor za obnovo žužemberškega gradu

Egon Erich Žabkar

Po dolgi in hudi boleznini nas je zapustil Egon Žabkar. S svojim predanim delom v novomeškem namiznem tenisu je kot trener in vzgojitelj mladih igralcev zapustil neizbrisni pečat.

Spoznal sem ga, ko sem kot osemleten fantič v poznih jesenskih popoldnevih začel zahajati v novomeško športno dvorano Marof. Ko sem prvič stopil skozi vrata namiznoteniške dvorane, sem ugledal množico vrstnikov, ki so vihteli loparje in udarjali po beli celuloidni žogici, ki ji je Egon posvetil svoje življenje. Namizni tenis! Tudi sam sem poskusil z igranjem in loparček je kaj kmalu zamenjal vse igrače, ki so poslej samevale doma.

Najvztrajnejšim je namizni tenis kmalu pomenil več kot le igra oz. prosti čas, saj nam je Egon uspel igro približati na preprost in neposreden način. S svojo pravičnostjo in predanostjo športu nas je enostavno navdušil. Na začetku smo se skupaj veselili zmag v Šmarjeti, Dolenjskih Toplicah in Beli krajini, kaj kmalu pa smo se začeli udeleževati tekmovanj na celotnem območju bivše države in zunaj njenih meja. Skupaj smo rasli in odkrivali skrivnosti namiznoteniške igre in se merili s tekmečji, ki so imeli neprimerno boljše razmere. Egon je često poprosil za pomoč ostale strokovnjake, ki so se s tem športom že takrat ukvarjali profesionalno, kajti za nas je želel le najboljše. Zavedal

se je, da mu nič ne more omajati njegove avtoritete, saj smo ga igralci cenili in neizmerno spoštovali. Znal nas je naučiti razlikovati med dobrim in zlom in nam vepiti številne življenjske vrednote, kot so pravičnost, prijateljstvo in trdnost. Kmalu se je med nami razvil prijateljski odnos in pogosto smo mu zaupali najrazličnejše skrivnosti. Med nami je veljala odkritost, ki jo je znal Egon še posebej ceniti. Zaradi te svoje neposrednosti je često deloval strogo, v resnici pa je bil čuteč in poln razumevanja, zato smo ga vsi, ki smo ga dobro poznali, imeli radi. Žal je huda bolezen mnogo prezgodaj prekinila njegovo ustvarjalno delovanje v športu in čas je že pokazal, kakšna vrzel je nastala z njegovim odhodom.

Dragi Egon, v imenu vseh tvojih igralcev se ti zahvaljujem za vse, kar si nam dal in kar bomo v svojih srcih nosili vse življenje!

MARJAN HRIBAR

POPRAVEK

V Dolenjskem listu dne 7. 10. 1999 je bilo v podpisu k sliki na 16. strani in v vesti na 20. strani pomotoma navedeno, da gre za Društvo invalidov Dolenjske Toplice. Pravilno je Društvo invalidov Novo mesto. Za napako se opravičujemo!

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je po težki bolezni izmučena zapustila naša draga mama, babica in prababica

FRANČIŠKA BREZOVAR

Grandljičeva mama, roj. Brinovec

z Dol. Dobrave 15 pri Trebnjem

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste se od pokojne poslovili, ji darovali cvetje in sveče. Posebna zahvala velja ge. Nadi Papež iz Trebnja in Francki Majde iz Poljan ter kolektivoma Kremen Mirna in Beti Mirna Peč. Iskrena hvala strežnemu osebju Doma počitka v Metliki, ki so ji lajšali bolečine med njenim bivanjem. Hvala g. župniku iz Trebnja za postavitveni obred, cerkvenemu zboru za zapete žalostinke in vsem, ki ste nam ustno in pisno izrazili sožalje.

Vsi njeni
Trebnje, 25.10.1999

OSMRNICA

V 84. letu starosti se je iztekla življenjska pot naše upokojene sodelavke iz SEKTORJA ZA TEHNIČNO OSKRBO IN ENERGETIKO

MARIJE CIMERMANČIČ

iz Stopič 60

Od nje smo se poslovili v ponedeljek, 11. oktobra, na pokopališču v Stopičah. S hvaležnostjo jo bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, d.d., Novo mesto

MESTNA OBČINA NOVO MESTO Sekretariat za vzgojo, izobraževanje, šport in mladino

Seidlova c. 1, 8000 Novo mesto

O B J A V L J A

R A Z P I S

nagrad na področju inovacijske in raziskovalne dejavnosti
za leto 1999 v Mestni občini Novo mesto

Nagrade razpisujemo za naslednja področja:

- 5 nagrad za raziskovalne dosežke in inovacijsko delo
- 2 nagradi za mentorsko delo z mladimi
- 2 nagradi za raziskovalno delo mladih
- 1 nagrado za življenjsko delo

Rok za oddajo prijav je do vključno 29. oktobra 1999.

Prijave pošljite na naslov:

Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za vzgojo, izobraževanje,
šport in mladino, Seidlova c. 1, 8000 Novo mesto, s pripisom
"nagrade za inovacijsko in raziskovalno delo".

Predlogi morajo vsebovati naslednje podatke:

- podatke o predlagatelju (podjetje, zavod...),
- podatke o kandidatu (ime, priimek, rojstni podatki, EMŠO, davčna številka, domači naslov, izobrazba, delovno mesto),
- navedba področja - za katero od razpisanih nagrad predlagate kandidata,
- utemeljitev predloga:
 - utemeljitev predloga naj ne bo le informacija o inovaciji ali raziskovalnem dosežku, pač pa utemeljitev kandidatovega dela oziroma njegove zasluge za inovacijo ali raziskovalni dosežek. Pričakujemo podatke o uporabi in trženju izdelkov, ki so rezultat inovacij oziroma raziskovalnega dela;
 - za mentorsko delo z mladimi mora biti iz utemeljitve med drugim razvidno tudi koliko časa je kandidat že mentor in kakšne rezultate so dosegli mladi pod njegovim mentorstvom. Po možnosti priložite kopije priznanj, ki so jih dobili mladi ali kakšen drug dokument, iz katerega bo razvidno, da so mladi prejeli nagrade pod mentorstvom predlaganega kandidata;
 - predlog za raziskovalno delo mladih naj ne temelji le na prijavljeni raziskavi, pač pa naj prikaže celotno aktivnost kandidata na področju raziskovalne dejavnosti (udeležba na raziskovalnih taborih, tekmovanjih, itd.). Za utemeljitev predloga priložite kopije dokumentov;
 - predlog za življenjsko delo naj vsebuje dokumentirane podatke, iz katerih bodo razvidni izjemni dosežki, dolgoletno delo in poseben pomen dela kandidata na področju inovacijske oziroma raziskovalne dejavnosti na Mestno občino Novo mesto.

Mestna občina Novo mesto si pridržuje pravico, da v primeru nezadostnega števila kvalitetnih prijav ne podeli vseh razpisanih nagrad.

Nagrajenci, ki so že prejeli eno od razpisanih nagrad, lahko kandidirajo le za ostale razpisane nagrade.

Dodatne informacije dobite na Sekretariatu za vzgojo, izobraževanje, šport in mladino Mestne občine Novo mesto pri ge. Tončki Novak, tel. št. 317-234.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila
pogrebnih stroškov, imajo pri celotni
storitvi le minimalno doplačilo.

Opravljam tudi prevoze v tujino in
v nekdanje jugoslovanske republike.

V ŠKOCJANU SO PRAZNOVALI 60-LETNIKI

11. septembra smo se v Škocjanu zbrali 60-letniki. Najprej smo se v cerkvi poklonili sedmim preminulim sošolcem vrstnikom. V gostilni Luzar nas je pričakala ga. Ksenija s šopki in aperitivom. Sledila je večerja in potem zabava s plesom. Večer so nam popestrili Fantje z vasi in Škocjanski registi. S harmoniko pa nas je vseskozi razveseljeval g. Učman. Vsem nastopajočim iskrena hvala! Za spomin na praznovanje smo prejeli krožnik z vrisanim škocjanskim simbolom. Srečanje je bilo pristrčno in nepozabno, sklenili smo, da se čez pet let spet snidemo. Ker smo prva generacija, ki je začela s takim praznovanjem v naši občini, smo toliko bolj ponosni. Naše geslo je: Smo najboljša generacija, zato ostanimo prijatelji!

LOJZKA BLAŽON

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustila
draga sestra, svakinja in teta

ANA RIFELJ

Ždinja vas 32

Zahvalujemo se sorodnikom in dobrim vaščanom, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za svete maše ter jo pospremili na zadnji poti. Posebna hvala osebju Doma ostarelih, g. župniku Blažu, pogrebni službi Oklešen ter smihelskim pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Smisel življenja je
videl v ustvarjanju
in v ustvarjanju je
našel brezmejno zadostje.
Žal je delo ostalo nedokončano.

Mirno je zaspal naš dragi očka, dedi,
brat, svak, stric in prijatelj

ALOJZ ŠIŠKO

rojen v Češencah pri Mirni Peči

Od njega smo se poslovili pred tednom dni na pokopališču Brezovica pri Ljubljani. Zahvalujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Še posebej smo hvaležni govornici ge. Alojziji Krevs, ki je prinesla našemu očetu zadnje pozdrave iz domačih logov.

Žalujoči otroci: Brigita z Dušanom in Anamarijo, Nataša in
Lojze z Lidijo, Pio in Žanom
Brezovica pri Ljubljani, 4.10.1999

ZAHVALA

Tih in utrujen si zaspal,
najdražje si zapustil,
za nas skrbel si in garal,
z bolečino v srcih pustil.

V 80. letu starosti nas je zapustil naš
dragi mož, oče, dedek in pradedek

JOŽE PERŠIČ

iz Balkovcev 6

Ob boleči izgubi se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in spremstvo na njegovi poti k počitku. Zahvala g. župniku za lepo opravljen obred, svete maše, farnim pevcem, ki so dragega očeta pospremili s petjem, g. Flajniku za organizacijo pogreba s pevci, PGD Zilje - Preloka in govorniku za lepe poslovnile besede. Še enkrat pristrčna hvala vsem.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Težko je, če bolezen spremlja te v življenju,
hudo je, če bolečina je sopotnik tvoj,
še težje izgubiti ljubljeno je mamo,
ki odšla je v zasluženi pokoj.

V 62. letu starosti nas je po
dolgotrajni boleznini zapustila draga
žena, mama in stara mama

MARIJA SMREKAR

iz Zbur 41

Iskreno se zahvalujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem za podarjeno cvetje, sveče in izraze sožalja. Iskrena zahvala predvsem osebju Hemodializnega in Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, sodelavcem Laboda in Revoza, g. župniku, pevcem Društva upokojencev Šmarjeta, pogrebni službi Blatnik in govornici za lep govor. Še enkrat pristrčna hvala vsem, ki ste pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti in jo ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Horizont molči,
od neba sem mrak hiti...
le še tam iz daljave
v te proste širjave
brezmejno prost nekdo beži.
(J. Murn)

Ob boleči in nepričakovani izgubi našega dragega moža, očka in dedka

MARJANA LEGANA

novinarja in odgovornega urednika Dolenjskega lista

se iskreno zahvalujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, ustno ali pisno izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sošolcem, sodelavcem iz Dolenjskega lista, Društvu novinarjev Slovenije, sosedom iz domače ulice in vaščanom rodnega Žužemberka, odboru za obnovo žužemberškega gradu ter vsem drugim ustanovam in poslovnim partnerjem, ki ste bili z njim ob slovesu. Lepa hvala vsem govornikom ob odprtem grobu za občutene poslovnile besede. Zahvala Šentjernejškemu oktetu za odpote žalostinke, gospodu za zaigrano Tišino ter pogrebni službi Komunala za lepo opravljen poslovnile obred.

Ostali smo sami in globoko užalosteni: žena Angelca, hčerki Andreja in Matejka z družinama

ZAHVALA

Morda je vetera bežen dih samo
vse, česar čakamo, da doživimo,
od česar vztrepetati si želimo.

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš
dragi

JANI BRECELJNIK

Hinje 14

in v naših srcih pustil praznino. Zato bi se radi zahvalili vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali v teh dneh žalosti. Še posebej se zahvaljujemo osebju Intenzivnega oddelka Interne bolnišnice Novo mesto, zlasti dr. Steklasi, dr. Kapšu in dr. Stariču, članom PGD Hinje in ostalim gasilcem, sošolcem OŠ in Srednji lesarski šoli Ljubljana, g. Jožetu Fabjanu, pevcem in duhovnikom za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku, še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: ati, mami, brata Aleš in Angel in ostali sorodniki

ZAHVALA

Nenadoma nas je v 73. letu starosti za
vedno zapustil dragi mož, oče, stari
oče, tast in stric

IVAN MIŠJAK

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, nam stali ob strani v težkih trenutkih, pokojnemu darovali vence, cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo ZŠAM Novo mesto za vse, kar so storili ob slovesu od svojega dolgoletnega zagnanega in zvestega člana.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrt te vzela je prerano,
v srcih naših boš ostala.

Nepričakovano nas je v 70. letu
starosti zapustila naša draga mama,
stara mama, sestra in teta

ANA PLUT

z Vinjega Vrha 12 pri Semiču

Z globoko žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in za vso pomoč, ki ste nam jo nudili v težkih trenutkih. Iskrena hvala Komunalni Metlika, Iskri Semič, govornicami Miri Novina in Tončki Mihelčič za poslovnile besede, pevkam iz Doblič, Dušanu za zaigrano melodijo, pogrebni zavodu Kukar, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in vsem, ki ste pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: otroci Mimica, Jože, Franc in Ana z družinami, sestre Iva, Micka, Rozka, Tončka in brat Tone z družinami ter ostalo sorodstvo
Vinji Vrh, Črnomelj, ZDA

SREČANJE STAROSTNIKOV V ŠMARJETI

V nedeljo, 10. oktobra, so se v Pirkovičevi gostilni zbrali starostniki iz Šmarjete in okolice, da bi poklepetali, se povsnelili in pogostili. Po uvodnem nagovoru predsednice KORK Marije Borse in pozdravu občinskih in krajevnih predstavnikov so s programom nastopili učenci OŠ Šmarjeta: mladi člani Rdečega križa, recitatorji, plesalci, glasbeniki. Vzdušje se je stopnjevalo od nastopa najmlajših in občutenih interpretacij del dolenjskega pesnika Toneta Pavčka ter dosegle vrh s harmoniko in nastopom folklorne skupine. To je bila le kapljica v morje drobnih pozornosti do starejših v mednarodnem letu starejših, prizadevali pa si bomo, da bi prizigali iskric radosti v njihovih očeh vse dni, ne le ob takšnih posebnih srečanjih.

A. V.

tedenski koledar

Četrtek, 14. oktobra - Veselko Petek, 15. oktobra - Terezija Nedelja, 16. oktobra - Jadviga Ponedeljek, 18. oktobra - Luka Torek, 19. oktobra - Etnin Sreda, 20. oktobra - Irena

LUNINE MENE
17. oktobra ob 17.00 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 14. in 15.10. (ob 18. uri) ter od 16. do 18.10. (ob 20. uri) komedija Ful gas. 14. in 15.10. (ob 20. uri) ter 16. in 17.10. (ob 18. uri) komedija 10 razlogov, zakaj te sovražim. 20.10. (ob 20. uri) kriminalni film Konec nasilja.

ČRNOMELJ: 15. in 16.10. (ob 20. uri) komedija Kaj dogaja? 17.10. (ob 18. in 20. uri) akcijski film Past.

DOBROPOLJE: 15.10. (ob 19.30) komedija Studio 54. 17.10. (ob 15. uri in 19.30) pustolovski film Matrica.

GROŠUPLE: 15.10. (ob 19. uri) pustolovski film Matrica.

IVANČNA GORICA: 14.10. (ob 20. uri) pustolovski film Matrica.

KOČEVJE: 16.10. (ob 18. in 20. uri) komedija Studio 54. 18.10. (ob 18. uri in 20.30) pustolovski film Matrica.

KRSKO: 14. in 15.10. (ob 20. uri) ter 16. in 17.10. (ob 18. uri) akcijski film Past.

METLIKA: 15.10. (ob 20. uri) akcijski film Past. 17.10. (ob 18. in 20. uri) komedija Kaj dogaja?

NOVO MESTO: Od 14. do 20.10. (ob 18.30 in 20.30) ter 16. in 17.10. (tudi ob 16.30) komedija 10 razlogov, zakaj te sovražim.

RIBNICA: 16.10. (ob 21. uri) pustolovski film Matrica. 17.10. (ob 16. uri) komedija Studio 54.

TREBNJE: 15.10. (ob 20. uri) in 17.10. (ob 17. uri) akcijski film Past.

VELIKE LAŠČE: 16.10. (ob 19. uri) pustolovski film Matrica. 17.10. (ob 19. uri) komedija Studio 54.

Brooklyn. Vedno igra samega sebe, manično-depresivnega, v ustvarjalni blokadi, obsedenega z joški in seksom na splošno, sredi ločitev, zločinov in prekrškov, preštev, načete morale in podobnega. Tokrat je na svoje mesto postavil Kennetha Branagha, Angleža, ki se je specializiral iz šekspirijanske dramatike, režiral in igral vse tiste Hamlete in Henrike. Jasno, vloga Allena mu ni mogla biti bolj domača, odlično je "snel" tudi njegov newyorški naglas, jecljanje ter mimiko in gestikulacijo. Branagha igra novinarja, ki sovrži svoje službo bulvarjskega žurnalista in poskuša postati pisatelj ali vsaj scenarist. Kot rumeni reporter iz umetniške scene šlata in podira svoje intervjuvanke, drugače pa se je ločil od svoje žene Judy Davis in leta od cveta do cveta. Za razliko od drugih ga najmlajša od ljubic pustiti, medtem ko se bivaš so-proga z novim tipom postavi na noge, postane zvezdnica in samozavestna žena. Hej, kdo od njiju pravzaprav igra Woodyja?

Zvezdniki so drugače majhna parodija na silno ameriško obsedenost s slavnimi. "Celebrity" so vsi, tudi talec v ugrabljenem letalu je zvezdnik, pa čeprav ni junak. Allen je s svojim imenom mobiliziral kar 272 večjih ali manjših zvezd in zvezdic, ljudi s scene, ki s tem, ko tu nastopajo, mislijo, da lahko koga prepričajo, da jim je vseeno. Celebrity je tako dvojna parodija.

TOMAŽ BRATOŽ

Osnovna šola ŠMIHEL Šmihel 2, 8000 NOVO MESTO

telefon: 068/371-81-01, fax: 068/371-81-52
razpisuje prosto delovno mesto:

• RAČUNOVODJA

za določen čas, do 31.12.2000, s polnim delovnim časom.
Začetek dela: TAKOJ

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev po Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, št. 12/96) pošljite v 8 dneh po objavi na Osnovno šolo ŠMIHEL, s pripisom "ZA RAZPIS". Kandidate bomo o izbiri obvestili v zakonitem roku.

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja Uredništvo: Jožica Dornič (v.d. odgovorne urednice), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušić Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovec-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar

Izhaja ob četrtek. Cena izdava 210 tolarjev; naročnina za 13 izdovodov 4. trimesečju 2.574 tolarjev, za upokojence 2.314 tolarjev, za pravne osebe 5.148 tolarjev; za tujino lemo 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izdava oz. naročnina je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

Oglasi: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpis 3.300 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: 52100-601-59881. Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 970-7100-4405/9.

Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uprava, uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; propagandna in naročniška služba 323-610; mali oglaš in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet: http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DEEO-ČTR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

BELA TEHNIKA

NOV kombiniran štedilnik (4 plin, 2 električni) 25 % ceneje in raztegljiv kavč z dvema foteljema prodam. ☎ (068)323-662. 3487

KMETIJSKI STROJI

SILOKOMBAJN MENGELE 210 prodam ali menjam za avto. ☎ (041)881-456. 3477

KVERNERLAND, plug, 14 col, in cisterno, 2700-litrsko, prodam. ☎ (068)83-522. 3516

KUPIM

ODKUPUJEMO GOBE (štorovke in jurčke) po dnevni ceni. ☎ (068)22-035 ali (041)612-861. 3413

LESKOVO KOLJE za "stile" odkupujemo. ☎ (068)88-314. 3489

MOTORNA VOZILA

MEGANE 1.6 RN, letnik 1998, 20.000 km, prodam. ☎ (041)538-436. 3479

Z 750, letnik 1984, belo, prodam. ☎ (068)82-197. 3484

R 5 campus plus, letnik 1993, prodam. ☎ (068)89-569. 3495

KARAMBOLIRANO opel vectro 1.6 i, letnik 1995, prodam. ☎ (0608)87-457, popoldan. 3497

CLIO, kovinske barve, letnik 1997, dodatna oprema, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)326-074. 3499

LADO KARAVAN 1500, letnik 1994, rdeč, registriran do 5/2000, prodam. ☎ (068)50-391. 3504

R 5, letnik 1987, registriran do 6.1.2000, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (068)22-846. 3508

DOBRO OHRANJEN rover 214 Si 16 V, 98.000 km, letnik 1993, rdeč, prvi lastnik, registriran do 2/2000, strešno okno, CZ, električna stekla, prodam. ☎ (068)84-508, popoldan ali (068)83-442, popoldan. 3508

R TRAFIC furgon, povšan, letnik 1993, bel, prodam. ☎ (068)85-838. 3513

FORD FIESTO 1.1, letnik 1996, rdeč, 3V, registrirano do 7/2000, ugodno prodam. Možen kredit. ☎ (041)720-038. 3524

125 P, letnik 1989, registriran do 2000, prodam. ☎ (068)79-783. 3526

GOLF IV 1.8 GL, letnik 1991, lita platišča, sončna streha, 5V, kovinsko siv, prodam. ☎ (068)326-241. 3534

OPEL CORSO 1.5 D, letnik 1989, modro, 143.000 km, registrirano do 4/2000, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3538

OPEL VECTRO 1.6 i GL, letnik 1990, belo, 112.000 km, registrirano do 11/99, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3538

FORD ESCORT 1.8 CLX D karavan, letnik 1991, 140.000 km, rdeč, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3539

DAEWOO TICO SX, letnik 1997, 10.000 km, kovinsko rdeč, registriran do 12/99, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3540

ŠKODO FORMAN LX, letnik 1994, zeleno, 72.000 km, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3541

ŠKODO FAVORIT 136 LS, letnik 1991, belo, 92.000 km, registrirano do 2/2000, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3542

NISSAN MICRA 1.3 LX, letnik 1993, kovinsko zeleno, 80.000 km, registrirano do 5/2000, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3543

FORD ORION 1.3 CLX, letnik 1993, rdeč, 110.000 km, registriran do 11/99, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3544

ALFA ROMEO 155 1.8 TS, letnik 1993, kovinsko siv, 150.000 km, registrirano do 9/2000, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3545

DAEWOO RACER 1500 GSI, letnik 1995, kovinsko zelen, 49.000 km, registriran do 2/2000, prodam. Avto hit, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 3546

POSEST

DO 30 KM od Ljubljane kupim starejšo hišo ali nadomestno gradnjo. ☎ (064)22-33-00, zvečer. 3383

PARCELO, 22 a, v Grč Vrhu pri Mirni Peči prodam. ☎ (068)21-993. 3476

V OKOLICI Ljubljane, do 30 km, kupim starejšo hišo, do 5 mio. SIT. ☎ (041)769-200. 3476

V NOVO MESTU in okolici, Šmarjeških Toplicah, Črnomlju, Škočjanu, Metliki prodamo stanovanja, hiše, vikende, parcele, poslovne prostore, oddamo poslovne prostore v centru Novega mesta in Dolenjskih Toplicah, Media nepremičnine. ☎ (068)325-449 ali (041)636-746. 3485

NOVO HIŠO v urejenem stanovanjskem naselju v Kočevju prodamo. ☎ (061)855-273. 3500

V OKOLICI Stopič prodam starejšo hišo. ☎ (068)89-440. 3507

V ŽUŽEMBERKU ali bližnji okolici kupim zazidljivo parcelo. ☎ (041)812-752. 3512

V TREBNJEM prodamo zazidljivo parcelo, 761 m², priključki na parceli, za 2.500.000 SIT. ☎ (068)78-030 ali (041)643-999. 3529

V Bližini Novega mesta prodam parcelo. ☎ (041)543-971. 3531

STRAŽNJI VRH - Črnomelj, prodam zidnico z vinogradom, 200 trt, zelo lepa lega. ☎ (064)743-622. 3549

MANJŠO HIŠO z nekaj zemlje v Novem mestu ali bližnji okolici najamem. ☎ (041)324-711. 3550

PREKLICI

MARKO RIHTARŠIČ, Klenovik 16, obžalujem, ker sem užalil g. Luzarja in njegovo hčer, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. 3473

ALJA FLORJANČIČ, Izdelovanje predmetov iz plastike in knjigovodske storitve, s.p., Novo mesto, obveščam poslovne partnerje, da z 31.12.1999 preneham s poslovanjem. 3473

BRIGITA ZAGORC, Šmarješke Toplice 11 a, prepovedujem Marku Zagorc, Ljubljanska cesta 62, Novo mesto, kakršnokoli prodajo hiše v Hrudi ali hojo po parceli okoli hiše. Edina lastnica sem jaz (zemljiška knjiga). Informacije na ☎ (068)73-254. 3532

PRODAJ

DRVA, (metri), bukova, kalana, lahko razžagana, z dostavo! ☎ (068)322-754 ali (041)693-219. 2451

KAMEN, pohorski škrljavec, naraven, različnih barv in debelin, prodajam. Nudimo polaganje kamna in prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 3030

LES, stenski opaž, bruna, ostrejša, late, talni pod, rezan les prodajam. Nudimo prevoz. ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 3030

HRASTOVE SODE, odlično ohranjene, 100-600-litrsko, poceni prodam. ☎ (068)37-40-40, popoldan in zvečer. 3418

CIPRESE za živo mejo ter okrasno drevje in grmičevje ugodno prodam. ☎ (0608)20-391 ali (041)564-621. 3478

3 NERJAVEČE vinske cisterne, 500-litrsko, z zunanjo mero, še nerabljene, prodam po 50.000 SIT/kom. ☎ (064)709-200. 3494

MOŠT frankinje za barvo in ostale sorte prodam. ☎ (068)71-091. 3506

ŠNEGOLOVE za vse vrste kritin, (pocin-kane, barvne, nerjaveče, bakrene) izdelujemo, dostavimo ali montiramo. ☎ (068)83-147 ali (041)634-134. 3536

JEDILNI KROMPIR, korenje, repo za kisanje in žganje ugodno prodam. ☎ (068)321-957. 3547

SINTHEZYER BSR 190, 5 oktav, 100 zvokov, 100 tonov, prodam. ☎ (068)69-308. 3478

GARAŽNA VRATA, 3 x 2,5 m, lepo ohranjena, ugodno prodam. ☎ (068)325-080 ali (041)807-401. 3535

HRASTOVA SODA, manjša, ugodno prodam. ☎ (068)89-290. 3510

RAZNO

FRIZERSKI SALON v Novem mestu oddam v najem. ☎ (068)373-460 ali 22-361. 3476

GRADITELJI, POZOR! Izdelujemo strojne estrije in strojne omete. ☎ (041)642-762. 3476

V KOČEVJU oddamo v najem poslovni prostor, 70 m², primeren za trgovsko dejavnost. Cena najema po dogovoru. Informacije v Melaminu, d.d., Kočevje. ☎ (061)859-450, 859-410 ali (041)730-169. 3474

NA NOVO MESTU v Novem mestu dam v najem sodobno opremljen frizerski salon. ☎ (068)89-522 ali (041)888-949. 3481

USPEŠNO INSTRUIRAM matematiko in fiziko na vašem domu. ☎ (068)59-527 ali (041)544-510. 3486

KEBOR, D.O.O.

• PREPISE VOZIL

OPRAVLJAMO SEDAJ ŽE

TUDI NA NOVO MESTU TRGU 1

• ZASTAVLJALNICA

• KRATKOROČNA

GOTOVINSKA POSOJILA

Tel.: 068/326-888

NON-STOP 041/611-377

SUZUKI

AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791

PRODAJA in SERVIS

VELIKI SUZUKI SEJEMSKI POPUSTI

JIMNY	2.495.000 SIT	popust	50.000 SIT
GRAND VITARA 3D	3.195.000 SIT	popust	200.000 SIT
GRAND VITARA 5D	4.195.000 SIT	popust	200.000 SIT

KREKOVA BANKA

V MESECU OKTOBRU BOSTE OB SKLENITVI
RENTNEGA VARČEVANJA PREJELI DARILLO.

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860

www.krekova-banka.si

Da bo denar v službi človeka

LOKAL, 22 m², z obstoječo dejavnostjo, v poslovnem centru Novega mesta, oddam. ☎ (068)371-590. 3518

INSTRUIRAM RAČUNOVODSTVO, statistiko in ostale strokovne predmete na srednji in visoki šoli ekonomske smeri. ☎ (068)324-377, popoldne. 3552

OB KONCU TEDNA potrebujem instrukcije iz matematike za prvi letnik srednje šole. ☎ (068)324-818. 3482

SLUŽBO DOBI

HONORARNO, za dvakrat na teden zaposli natakario v okrepčevalnici As na Otočcu. ☎ 041/730-151. 3475

NATAKARICO z izkušnjami zaposlimo v Novem mestu. Delo je izmeksno, nedelje proste. ☎ (041)637-352. 3475

IMATE FINANČNE PROBLEME? Ste komunikativni, urejeni in imate lasten prevoz? Pokličite na ☎ (068)375-870, od 12. do 16. ure! 3496

V TRGOVINI s pohištvom v Novem mestu zaposlimo moškega z znanjem mizarskih del ali trgovca. ☎ (068)325-523. 3502

MIZARJA zaposlimo za nedoločen čas. ☎ (068)83-815 ali (041)326-774. 3509

ZASTOPNIKE z prevozom zaposlimo za trženje oglasov v običnem telefonskem imeniku v Novem mestu, okolici, Krškem in Sevnici. Slovenska knjiga, d.o.o., PE PIRS, Litjiska cesta 38, 1000 Ljubljana, ☎ (041)746-823. 3514

TRGOVINA TEJKA, Trebnje, redno zaposli trgovsko na nedoločen čas. ☎ (068)45-711. 3514

ELEKTRIKARJA ali elektrotehnik, smer energetika, zaposlimo. Utrip, d.o.o., Dol. Mokro Polje 34, Senjanej, ☎ (068)342-614, (041)673-480 ali (041)673-481. 3520

ČE STE pripravljeni investirati nekaj prostega časa za dober zaslužek, pokličite na ☎ (041)647-371. 3521

DELO DOBI voznik C- in E- kategorije s prakso. ☎ (068)375-680, zvečer. 3522

FARMACEVTSKEGA in zdravstvenega tehnika zaposlimo za delo v specializirani prodajalni. Pogoji: vsaj 2 leti delovnih izkušenj, strokovni izpit, 3 mesece poskusnega dela, pričetek z delom takoj. Prošnje z dokazili o izobrazbi pošljite na jkasneje v 7 dneh na naslov: Medis, Kastelčeva 5, Novo mesto. 3523

BAR KRALJ na Uršnih selih, okoličca Novega mesta, zaposli natakario na nedoločen čas. ☎ (068)66-689, 66-577 ali (041)568-689. 3525

V OKREPČEVALNICI Cukero v Senti-jernejem takoj redno zaposlimo natakario. ☎ (068)81-358 ali (041)650-287. 3548

STANOVANJA

SOBO s kuhinjo in souporabo kopalnice oddam. ☎ (068)21-483. 3483

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 16. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne žviti:

KREKOVA BANKA

ZA NOVE SODELAVCE

V banki, ki si v Krekovem duhu nenehno prizadeva negovati zaupanje varčevalcev ter plemeniti njihovo premoženje, si želimo dobrega sodelavca,

DIREKTORJA POSLOVNE ENOTE NOVO MESTO

Razmislite o sebi in se predstavite!

Ste sposobni vodenja in organiziranja, s smislom za timsko delo, akvizicijo ponudbe, komunikativni? Imate visokošolsko izobrazbo ekonomske smeri in pet let delovnih izkušenj na področju trženja aktivnih in pasivnih bančnih poslov in vodstvene ter organizacijske izkušnje, znanje angleškega ali nemškega jezika, obvladujete delo na PC računalniku? Z veseljem sprejemate nove izzive in iščete nove poti?

Opišite svoja znanja, pričakovanja, želje in cilje ter priložite potrdila o izobrazbi.

Svojo prijavo pošljite v osmih dneh na naš naslov:

Krekova banka d.d. Maribor, Slomškov trg 18, 2000 Maribor

Spoznajte se in prepričajte nas!

Postali boste naš sodelavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi z mandatno dobo 4 let, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, s kreativnim, odgovornim in dinamičnim delom, s stimulatvni dohodkom in dobrim imenom Krekove banke, kar vam zagotavlja osebno rast in zadovoljstvo.

Skupaj si bomo prizadevali uresničevati naše cilje.

Da bo denar v službi človeka

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA, z.o.o.
Cesta 15. brigade 2, 8330 METLIKA

PRODA ali da v NAJEM

- poslovno stavbo (bivša uprava) v Metliki, Trg svobode 3, s pripadajočim tradicionalnim zemljiščem, parc. št. 5/1
- poslovno stanovanjsko stavbo (bivša Barletova hiša) Metlika, Na Obrh 2, z vsemi pritliklinami in funkcionalnim zemljiščem, parc. št. 248
- celoten kompleks stavb na Vinomerju (možen je najem samo stavbe, kjer je bila gospodinska šola)

Podrobne informacije lahko pridobite na upravi Kmetijske zadruge Metlika.

Svet Centra za socialno delo Novo mesto
Glavni trg 7
8000 Novo mesto

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

Centra za socialno delo

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo socialne, psihološke, pedagoške smeri ali njenih specialnih disciplin, upravno pravne in sociološke smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit na področju socialnega varstva
- kandidati morajo priložiti program dela Centra za socialno delo Novo mesto

Delavec bo imenovan za štiriletni mandat.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa v zaprti kuverti na naslov: Centra za socialno delo, Glavni trg 7, 8000 Novo mesto, z oznako "za razpis".

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 8 dni od dneva sprejema sklepa o izbiri kandidata.

W. M. M. A. F. E. V.

WORLD MODERN MARTIAL ARTS FEDERATION

WELTVERBUND DER MODERNEN KAMPSPORTARTEN

DACHVERBAND FÜR MODERNEN KARATE SPORT: SEMI-FULL CONTACT

KICK-BOXING - KUNG-FU-FORMEN - WAFFEN - SELBSTVERTEIDIGUNG ETC.

SPORT-UND FITNESS-CENTER SPORTSCHAFFEN, MARZ 99, 11. NOV. MESTO

KARATE

• ŠPORT • ZDRAVJE • REKREACIJA •
SAMOOBRAMBA

- vpis novih članov
- program obrambe in zaštite
- program hitre psihofizične transformacije
- začetni in nadaljevalni program
- zdravniška kontrola
- tekmovalni in demonstracijski program
- individualni trening

Treningi so v ponedeljek, sredo in petek
od 17. ure do 19.30

v športni dvorani Marof (mala telovadnica).

Treninge vodi mojster športa
ŠEMSO ŠEHIĆ – šesti dan

RADIO
UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

GOTOVINSKA POSOJILA
garancija - čekovni blanketi
068/375-875 9.00-12.00, 13.00-16.00

na 88,9 in 95,9 MHz

DOLENJSKI LIST

OBVARUJMO KOSTANJ PRED BOLEZNIJO!

Pred nami je nova sečna sezona. Z novo sezono
tudi krajši plačilni roki!

Pokličite

0608 41-044 ali 0608 41-349

- TANIN Sevnica in o vsem se boste dogovorili!

NOTRANJSKI RADIO SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio ta teden zastavlja dvojne nagradnih vprašanj: Kaj so to "špegli"? (Nagrada: darilni bon v vrednosti 3.000 tolarjev Optike Primc.); Ali se Rakek nahaja na Gorenjskem ali Primorskem? (Nagrada: darilni bon v vrednosti 3.000 tolarjev prodajalne obutve Fastcoop.) Odgovore je treba do sobote, 16. oktobra, poslati na naslov: NTR Logatec, p.p. 99, Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagradjenca z dne 26. septembra sta: Primož Strle iz Ljubljane in Mihael Sivec iz Kamnika.

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

novi! *Le najboljše je dovolj
dobro za zdravje!*

- ROČNE MASAŽE
- BISERNE IN ZELIŠČNE KOPELI
- SAVNA
- NOTRANJI TERMALNI BAZENI
- FITNES

Vsak dan, tudi ob nedeljah!

Ob nakupu petih celih ročnih masaž
vam podarimo
vstopnico za bazen!

Informacije in rezervacije

068/65-230, 66-012

KRKA ZDRAVILIŠČA

GALERIJA KRALJ

PRODAJA IN OKVIRJANJE SLIK

NOVO MESTO, PREŠERNOV TRG 3 - OB KINU KRKA

TELEFON : 372-720

NAGRADNA AKCIJA V OKTOBRU!

Za vsako sliko, fotografijo, gobelin itd., ki jo prinese okviriti v Galerijo Kralj od 7. oktobra do 11. novembra, dobite kupon, s katerim boste udeleženi v nagradnem žrebanju. Podeljenih bo **pet kvalitetnih umetniških slik.**

Vse slike so okvirjene. **Avtorji so znani slovenski slikarji!**
Žrebanje bo meseca **novembra** na televiziji "Vaš kanal".

VELIKA IZBIRA LETEV ZA OKVIRJE!

VEDEŽEVANJE V ŽIVO!

Z našo pomočjo lahko svojo
usodo oblikujete sami.
Dip. vedeževalci
Vam svetujejo: 090/42-26

Na področju Dolenjske
potrebujemo štiri urejene
zastopnike za terensko prodajo.
Plačilo 2.000,00 SIT na uro.
Inf. na tel.: 041/736-727 (po 17. uri).

Verjemite ali ne...

RADIO
OGNIŠČE

Krvavec Kum
104,5 105,9

STADOR AC, d.o.o., prodaja prikolic in avtomobov

Kandijska c. 66
8000 Novo mesto
Tel: 068 /376 410

ADRIA
ADRIA MOBIL, d.o.o., Belokranjska 4,
Novo mesto

DNEVI ODPRTIH VRAT

KDAJ: 15. in 16. oktobra 1999

KJE: v prodajnih prostorih Stador AC, Kandijska c. 66 v Novem mestu (pri TPV)

- ogled modelov sezone 2000
- testna vožnja z avtomodom
- prodaja prikolic sezone '99 s popustom

NAGRADNO ŽREBANJE ZA OBISKOVALCE!
Glavna nagrada: **brezplačni najem avtodoma.**

Martina Kuzma

V torek, 5. oktobra, se je pet učiteljic v podružnični osnovni šoli v Podgradu v gorjanskem Podgorju med glavnim odborom kakšno minuto dalj zadržalo v tesni, a prijetni zbornici. Iz matične šole v Stopičah so jim poslali nekaj posladka pa kavico so v miru popile. Tako so proslavile svetovni dan učiteljev. Za Martino Kuzma, vodjo te šole, je bil to že 34. mednarodni praznik učiteljev.

Učiteljstvo Martine Kuzma je več kot zgolj poklic, je poslanstvo, vredno spoštovanja in občudovanja. Njena učiteljska pot se je začela 1. septembra 1966, ko je kot mlado dekle, ki je komaj končalo novomeško učiteljsko, prišla v Podgrad. In tam je ostala do današnjega dne. To je njeno prvo delovno mesto in gotovo se ji bo tu junija 2001 iztekel njen učiteljski vek. Celih 31 let je učila prvi razred, potem pa je "napredovala", kot jo je podražila njena hči, in prišla v drugega, kjer bo dočakala svoj učiteljski pokoj. V teh letih je naučila brati in pisati kakih 800 otrok iz devetih podgorjskih vasi krajevne skupnosti Podgrad.

"Ko sem bila kot učiteljska na praksi v Smihelu, sem si izbrala 5. razred, saj sem mislila, da ne bi mogla učiti prvošolčkov. Potem sem že prvi dan dobila prav prvi razred in tako je ostalo skoraj ves čas," se nasmehne Kuzmova. "Lepo je delati z najmlajšimi, v duščo jim vidiš. Tudi mama me kdaj pokličejo..." In nikoli ne pozabijo, kar jim je lepega in dobrega naredila njihova tovarišica. Tako je oni dan k njej stopila ena od njenih nekdanjih učenk, danes žena in mati pri tridesetih, in hvaležno obudila spomin, kako jo je, ko je vsa premočena prišla v šolo, preoblekla v suha oblačila svoje hčerke. "Ampak red in disciplino v razredu sem pa vedno imela, brez tega ni dobrega pouka!"

A. BARTEJ

Nekateri otroci njenih prvih učencev so sedaj že odrasli ljudje in vse je učila. Kuzmova pozna vse ljudi in vse kraje, v vsi poznajo njo. Prvih 15 let učiteljstva je tudi stanovala v šoli, najprej kar v šolski kuhinji, z družino pa v skromnem podstrešnem stanovanju, in vsa družina je še danes, čeprav že dolga leta živijo na Dolnji Težki Vodi, močno navezana na Podgrad. Po materinih stopinjah je šla tudi starejša hčerka, prav tako mamina učenka, ki je kot profesorica razrednega pouka nekaj časa skupaj z materjo učila na tej šoli.

Pa je Štajnerjeva Martina z Vrha pri Podljudu postala učiteljica zaradi hude stiske, težkega življenja, revščine. Hodila je že na novomeško gimnazijo in želela študirati kaj v zvezi z matematiko in fiziko. A se je, namesto da bi šla v 3. letnik, prepisala na učiteljsko, da bi čim prej prišla do kruha. Očeta ni nikoli videla, nekaj dni pred njenim rojstvom so ga pri domačem kozolcu ubili belogardisti. Ko je končala 1. razred, njena sestra pa osmega, jima je strela ubila mater. "Ostali sva sami, z neko revno podporo, ki sva jo dobivali po ubitem očetu. Kravo sva imeli pa kakšno telička, delali na zemlji, večkrat lačni kot siti. Ko se je sestra zaposlila v Krki, je bilo bolje, jaz pa kljub tako težkim razmeram nikoli nisem mogla dobiti stipendije, češ da mi ne pripada, ker imava s sestro zemljo," se z bridkostjo spominja tistih hudih in krutih časov.

Ko je prišla v Podgrad, je bilo na šoli več kot 90 učencev, danes jih je 50 in oddelke male šole. "Sola je imela samo dve učilnici, učili pa sva le dve učiteljici, dopoldne en razred, popoldne drugega, tudi ob sobotah, četrti pa so bili prosti," se spominja. Včasih so imeli tudi kombinirane oddelke, zadnjih 12 let pa so vsi štirje oddelki čisti. "Najbolj smo vsi, učiteljice, učenci, njihovi starši in ostali krajanji veseli prenovljene in dozidane šole. Otvoritev pred dvema letoma je bila pravi praznik, bogato pogostitev za slovesnost so pripravili sami starši učencev." Sedaj poteka pouk v lepo prenovljeni šoli v vznožju Mehovskega hriba samo dopoldne, vsak razred ima svojo učilnico, imajo novo telovadnico, kuhinjo, jedilnico in še marsikaj. Celo dva računalnika, ki ju uporabljajo tudi otroci pri novinarskem krožku. Sola že dolga leta zgledno sodeluje s starši, tu pripravljajo razne prireditve, večkrat na leto pripravijo izlet, pohod, piknik in drugo. Česar se poleg učiteljic in učencev redno udeležujejo tudi njihovi starši.

Čez drn in strn na konju

Kostanjeviški ljubitelji konj in rekreativnega jahanja ustanovljajo društvo Gorjanska konjenica

KOSTANJEVICA NA KRKI - Ljubitelji konj in rekreativnega jahanja s kostanjeviškega območja nestrno pričakujejo zimo. Če bodo njihovi konji takrat počivali, pa sami ne bodo stali križemrok. Ustanovili bodo društvo Gorjanska konjenica, medtem ko zdaj sicer že pod skupnim imenom Gorjanska konjenica - delujejo pod okriljem kostanjeviškega turističnega društva.

Milan Vodopivec, pobudnik in organizator Gorjanske konjenice,

je pred časom povabil ljubitelje konj in prijatelje ne le izpod Gorjancev, pač pa tudi iz drugih delov Slovenije na nekajdnevni tabor v Karlece pri Kostanjevici. Nekaj deset konjenikov je vsak dan taborjenja prejahalo okrog 30 kilometrov čez drn in strn, med drugim jo je ubralo po podgorjanski vinski cesti in tja, koder so prav tedaj peščili pohodniki na Reslovi poti.

Vodopivčevo ime v povezavi s konji na kostanjeviškem območju ni novost. Vodopivčevi se ukvarjajo s konjerejo; pri njih lahko na svoj račun pridejo ne le tisti obiskovalci, ki radi pogledajo konja od daleč, pač pa tudi drugi konjeniki navdušenci, saj kmetijska organizira šolo jahanja, vožnje s kočijami in še kaj.

L. M.

ŽE DRUGA ŠKOCJANSKA JESEN

ŠKOCJAN - V soboto, 16. oktobra, ob 19. uri bo v dvorani gostilne Luzar koncert ljudskih pevcev. To bo že druga prireditev pod naslovom "Škocjanska jesen", na njej pa bo nastopilo 10 skupin ljudskih pevcev z Dolenjske in Štajerske. Vabljeni!

ECSTASY IN KONOPLJA

POSAVJE - Pretekli teden so policisti zasegli kar nekaj mamil. 6. oktobra so na mejnem prehodu Obrežje pri nemškem državljanu zasegli "boksar", posebej prirejen za napad, ter 13 tablet Extazija v teži 3,8 grama. 8. oktobra so na mejnem prehodu Rigonce pri hrvaškem državljanu v embalaži fotografskega filma našli v papir zavite drobce posušene konoplje. Naslednji dan je brežiška patrulja v Kapeljah pri kontroli prometa ustavila Brežičana M. S. in sopotnika A. O. Pod sedežem avtomobila so našli PVC vrečko s svežimi listi zelene barve. Potrdila sta, da gre za mamilo, ki so ga policisti našli skritega tudi pri njiju. 10. oktobra so policisti na mejnem prehodu Obrežje v osebnem avtu našli nekaj kilogramov prašnate snovi, za katero sumijo, da gre za mamilo. Trenutno preiskava še poteka. Vsa mamila so zasegli.

ANTIČNI ZID - Izkopavanja ob zakristiji kapiteljske cerkve z najdenim zidom potrjujejo obstoj antične naselbine.

UMRL UKLEŠČEN V VOZILU

ZALOKE - 11. oktobra ob 6. uri je na hitri cesti Obrežje - Ljubljana prišlo do prometne nesreče s smrtnim izidom. Na kraju nesreče je umrl 63-letni voznik osebnega avta A. Š. iz Radovljice, ki je vozil v smeri Obrežja. Izven naselja Zaloke je zapeljal preko bele neprekinjene črte v levo, takrat pa je iz nasprotne smeri pripeljal voznik z vlečnim vozilom s polpriklonikom. Prišlo je do čelnega trčenja, voznik osebnega avta je ostal ukleščen v vozilu.

GORJANSKA KONJENICA - Jahači iz vse Slovenije, ki so pred časom taborili v Karleceh pri Kostanjevici, so svoje vrance spodbodili tudi za izlet skozi dolenske Benetke. Starodavnemu mestu je konjenica lepo pristajala (na sliki). (Foto: L. M.)

UJETI RIS NI PREŽIVEL - 4. oktobra je Stanko Levstik iz Bele Vode v svojem vrtu na češplji opazil nenavadno žival, ki je spominjala na veliko mačko. Poklical je lovca Tonija Gregoriča, ki je žival kljub puhanju in praskanju uspel spraviti v kletko. Gre za kakšnih šest mesecev staro risjo samico. Uganka pa je, kako in zakaj je žival obtičala na drevesu. Po mnenju lovcev je bila mlada samica zapuščena od matere in močno podhranjena. Za vedno bo ostala uganka, kaj je bilo z materjo. Morda je padla pod strelo ali kako drugače končala. Kljub svežemu mesu, ki ga je mladiču daljal Gregorič, je ris ponoči poginil. (Foto: A. Košmerl)

Odprto še eno okno v preteklost

Na mestu, kjer stoji kapiteljska cerkev, je bilo nekdanje antično naselje - Bronaste fibule in lončevina enaki predmetom, najdenim v keltsko-rimskem grobišču

NOVO MESTO - Arheološka izkopavanja ob zvoniku in zakristiji kapiteljske cerkve, ki se pod vodstvom arheologa Danila Breščaka iz Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine zaključujejo te dni, so prinesla zanimiva presenečenja in postregla podatki, ki so bistvenega pomena za novomeško in slovensko zgodovino.

Pri izkopavanju ob zvoniku so namreč pod plastjo grobov iz poznega srednjega veka našli na ostanke prazgodovinskega objekta, za katerega še ni mogoče povsem zanesljivo reči, ali je bil gospodarski ali stanovanjski. V isti plasti so našli še veliko razbitih živalskih kosti (prebivalci naselbine so jih lomili, da so prišli do kostnega mozga za prehrano) in ostanke ognjišč. Ob ognjiščih so odkrili grude železove žilindre in del lončenega talinega lončka, kar kaže, da so bili nekdanji prebivalci Kapitlja večji v pridobivanju železa in v ulivanju železnih predmetov. Med najdbami velja omeniti še tri bronaste fibule, košček steklene keltske zapestnice in fragmente različne keramike. Te najdbe so enake tistim, ki so jih izkopali v poznolatskem grobišču na nekdanjem Beletovem vrtu (zdaj tu stoji Dolenjska banka in občinska stavba). Keltsko-rimsko grobišče Beletov vrt z več kot dvesto grobovi je v obdobju od 1973. do 1977. leta raziskal arheolog Tone Knez. Že takrat so se strokovnjaki spraševali, kje bi lahko ležala naselbina, iz katere so mrtve pokopavali na tem velikem grobišču. Iskali so jo na več lokacijah v Novem mestu, vendar je niso našli. Knez je že takrat kot eno od možnih lokacij postavil prostištji vrt in Kapitelj. Letošnja izkopavanja končno ponujajo odgovor: antična naselbina je bila na kapiteljskem griču.

Tudi izkopavanja pri zakristiji so bila plodna in potrjujejo izsledke izkopavanj ob zvoniku. Pod pastjo grobov iz srednjega veka so dokaj plitvo našli na prazgodovinsko plast in v nji na sledove objekta, ob katerem je bil na severni strani izkopen jarek, na južni pa so ostanki zidu. Močna apnena malta, pomešana z zdrobljeno opeko, kaže, da gre za antični način gradnje.

"Izkopavanja zdaj zaključujemo," pravi Danilo Breščak, "Poteh in obseg zidu bomo ugotovili z georadarjem in merjenjem elek-

trične upornosti. Upam, da bomo mrtvice izvedli še letos. Vsekakor pa smo lahko zadovoljni, saj smo z izkopavanji ob kapiteljski cerkvi

pršli do bistvenih podatkov, pomembnih za novomeško in slovensko zgodovino."

M. MARKELJ

DOLENJSKI LIST

14. oktobra 1982

IMV: tri dni so sprejemali vplačila

Od 11. do vključno 13. oktobra so po zdaj veljavnih cenah pri vseh lastnih in pogodbenih prodajnih mestih tovarne IMV sprejemali vplačila za 800 vozil R 18 TL in 750 vozil R 9. Kupec jih bodo dobavili najkasneje do 30. maja 1983, predplačilo pa je bilo možno samo za dinarje deviznega porekla.

Zaman ponujena pomoč pri obiranju sadja

Varčevalni in hkrati vzgojni akciji pobiranja kmetijskih pridelkov bi se radi pridružili tudi mladi v krški občini. Toda zaman so z občinskega mladinskega vodstva lani in letos opozarjali Agrokombinat, da ni potrebno toliko sezoncev za obiranje sadja. Kar okoli 200 delavcev je prišlo v Agrokombinatove sadovnjake iz drugih republik, 30 delavcev je bilo iz krške občine, porazno slab pa je bil odziv tistih, ki so na listi iskalcev zaposlitve pri občinski skupnosti za zaposlovanje.

Trenutno šepa tudi dobava plina

Novomeško podjetje Novotehna, ki ima svoje skladišče in prodajo plina na Cikavi, zadnje čase spet ne zmoro organizirati prodaje brez vrst čakajočih. Plin dobivajo iz zagrebške INE, ta pa je vsem kupcem zmanjšala dobavo, in ker so brez plina ostale tudi prodajalne v Sentjerneju, Škocjanu, Rumanji vasi in Žužemberku, kjer pa so odpovedali pogodbe ljubljanski dobavitelji, se vsi potrošniki zatekajo k Novotehni. Seveda ob zmanjšanih dobavnih količinah ne zmorejo zadovoljiti znatno večjega števila porabnikov plina. Kdaj se bodo razmere v tem pogledu normalizirale, za zdaj nihče ne ve povedati.

Zbrali 40 ton papirja

Med 28. in 30. septembrom je v novomeški občini po vseh šolah in krajevnih skupnostih potekala akcija zbiranja odpadnega papirja v humanitarne namene. Akcijo, ki je dala doslej rekordne rezultate, so požrtvovalno izvedli mladi člani in mladina Rdečega križa po šolah in aktivisti RK v krajevnih skupnostih. Skupno je bilo zbrano 40.390 kilogramov papirja, najbolj pa so se izkazali na osnovni šoli Grm, kjer so zbrali 13.590 kilogramov papirja.

Za sprotno porabo bo!

Ker je preskrba s pralnimi praški v novomeški občini (kot povsod drugod) neredna in je očitno, da si ljudje delajo zaloge, je bil sprejet dogovor, da bodo prodajo pralnih praškov v trgovinah organizirali tako, da bo vsak potrošnik dobil nekaj. Prašek v omenjenih količinah (verjetno po 1 kg) bodo prodajali predvsem po 15. uri. Podobne dogovore na ravni trgovinskih delovnih organizacij pa bodo sklenili še za drugo blago, za katero po prodanih količinah ugotavljajo, da ni namenjeno normalni porabi. Torej je od kupcev in njihove zavesti odvisno, kako bo prodaja potekala.

Še slabša oskrba z mesom

Čeprav je trebanjska občina pomembna proizvajalka mesa, je oskrba z mesom v občini precej slaba, nič pa ne kaže, da se bo kaj kmalu izboljšala. Vzrok je tudi ta, da v občinski proračun denar ne priteka po načrtu. Tako zdaj ni denarja tudi za kompenzacije dobaviteljem mesa in ti že groze, da bodo količine mesa v prihodnjih mesecih še manjše.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

S smrtjo Marjana Legana veliko izgubili tudi bralci - Je rjavordeči prah morda iz Afrike? - Črnomalci poznajo na semafor! - Labodov segedin

Po več kot 26 letih je prejšnji četrtek Dolenjski list prvič izšel brez dolgoletnega odgovornega urednika časopisa Marjana Legana. Bralec iz Suhe krajine je dejal, da so z njegovo smrtjo veliko izgubili tudi bralci, še posebej pa Suhokranjci.

Rjavordeči prah, ki se zadnje čase v Črnomlju useda na strehe, vrtove in avtomobile, je Črnomalce dvignil pokonci, saj sumijo, da je za te primese v zraku kriv IMP Livar iz Ivančne Gorice, ki v nekdanjem Beltu nadaljuje z livarsko proizvodnjo. Marija Lipovšek iz Novega mesta pa se je ob pre-

biranju tega sestavka spomnila, da se je pred leti pojavil takšen prah tudi v Kočevju, na koncu pa so strokovnjaki ugotovili, da je to rdeča saharška zemlja, ki jo je iz Afrike k nam prinesel močan veter. "Da ne gre morda za isti pojav?" se sprašuje Marija.

Bralka iz Češče vasi je skritizirala načrtovalce prog mestnih avtobusov, ki po mestu vozi v glavnem prazni, niti eden pa ne zavije do Češče vasi, kjer razen šolskega avtobusa nimajo avtobusne prevoza. "Celo v Srebrniče vozi, čeprav gre mimo precej avtobusov, ki peljejo v Dolenjske Toplice, k nam pa ne pelje nobeden," je ježno pristavila.

Leopold Korelec iz Črnomlja se je oglasil zaradi zapisa v Črnomljskem drobirju, češ da Črnomalci ne poznajo na semafor. Dejal je, da to ni bila prva bodica s semaforjem na njihov račun, zato je stvar tokrat šel preveriti. Ugotovil je, da Črnomalci poznajo na semafor, le da tisti, ki so postavili prenosni semafor ob obnovi ceste pri gasilskem domu in drugega v križišču za Beograd, njegovega vklapljanja niso prilagodili razdalji. Ko namreč na semaforju sveti zelena luč, iz nasprotne strani še vedno vozi vozniki, ko se zadnji pripelje na drugo stran, pa na tej strani že zagori rdeča. "In če hočeš priti na drugo stran, moraš v rdečo. Kdor ne verjame, naj pride pogledat," je zaključil Korelec.

Čveto iz Mirne Peči pa je jezen na novomeško Komunalo, ki je

ljudi obvestila, da bo 4. oktobra odvažala kosovne odpadke, vendar jih do četrtega zvečer še ni prišla iskat, čeprav so jih na to ljudje opozorili. Po kupih odpadkov sredi vasi pa že brskajo Romi in raznašajo navlako.

Na zapis "Labodove delavke planile pokonci" iz prejšnje številke se je oglasila še ena Labodova delavka, ki je povedala, kako je v Labodu z možnostjo glasovanja preko pooblaščenec. Ker so lani in letos morali poleg podatkov o delničarju napisati tudi, ali so za predlog ali proti, se je dogajalo, da je večina glasovnic ostala neizpolnjenih, ker so se ljudje bali za službo, čeprav je bila večina delavcev iz proizvodnje proti predlogom. Sedaj pa so na glasovnicah za pooblaščenca predlagali sami direktorji Labodovih družb. Za sklic skupščine pa pravi, da jih je res bilo od 1350 delavcev na dopustu 668. "Toda le kdo bo prišel na skupščino iz Krškega, Ptujja, še manj pa iz Idrije ob 12. uri, medtem ko so bili delavci tovarne v Ločni vsi na dopustu!" je povedala. Glede plač po kolektivni pogodbi pa je tako, da je veliko delavcev pod zakonsko bruto plačo, ki je ne dosežejo niti s 100-odst. normo, ker je nizka osnova. Toda povprečje je še vedno lepo, če seštejemo 5.700.000 in 72.000 ter delimo z dve. Ali preprosto povedano: nekdo je zelje, drugi meso, v statističnem povprečju pa jesta oba kar dobro - segedin golaž. J. D.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristihliti vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnul.